

קעט/ב	פרשת תצוה:
<p>ואתה תצוה את בני ישראל וגו' (שמות כז כ) ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך וגו' (שם כח א) אמר רבי חייא¹ מאי שנא הכא <בכלל² אתר דכתיב ואתה הקרב אליך ואתה תדבר אל כל חכמי לב (שם ג) ואתה תצוה את בני ישראל ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור (שמות ל כג) אלא כלא ברזא עלאה איהו לאכללא שכינתא בהדיה³:</p>	<p>ואתה תצוה את בני ישראל וגו' ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך וגו' אמר רבי חייא מה שונה כאן מבכל מקום שכתוב ואתה הקרב אליך ואתה תדבר אל כל חכמי לב ואתה תצוה את בני ישראל ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור אלא הכל בסוד עליון הוא לכלל השכינה עמו.</p>
<p>אמר רבי יצחק נהורא עלאה ונהורא תתאה כליל כחדא אקרי⁴ ואתה⁵ כמה דאת אמר (נחמיה ט ו) ואתה מחיה את כלם ועל דא לא כתיב והקרבת את אהרן אחיך וצוית את בני ישראל ודברת אל כל חכמי לב בגין דההוא זמנא שריא שמשא בסיהרא ואשתתף כלא כחדא לשריא על אומנותא דעובדא אמר רבי אלעזר מהכא (שמות לו א) אשר נתן יהוה חכמה ותבונה בהמה⁶:</p>	<p>אמר רבי יצחק אור עליון ואור תחתון כלולים כאחד נקראים ואתה כמו שנאמר ואתה מחיה את כולם ועל כן לא כתוב והקרבת את אהרן אחיך וצוית את בני ישראל ודברת אל כל חכמי לב משום שבזמן ההוא מאירה השמש בירח ומשתתף הכל כאחד לשרות על אמנות מעשה המשכן אמר רבי אלעזר מכאן אשר נתן ה' חכמה ותבונה בהמה.</p>

¹ רבי חייא מפרש מלת ואתה על משה עצמו והוא לרבות השכינה להכלילה עמו, וכלומר אחד נסתר ואתה תצוה. והקדים פסוק הקרב אליך, משום דפסוקי תצוה ותדבר יוכלו להתבאר לנקבה הנסתר, ואתה יוסב לשכינה, על דרך שאמר אל בלק וכה תדבר כמבואר בפרשת בלק (כג ה), אבל הקרב הוא ציווי או מקור (נ"א ומקור), ולא יצדק לפרשו אלא על משה, ומינה שכן כל שאר הפסוקים (רמ"ז).
² מבכל (דפ"ו).

³ פי' השכינה נקר' בכל מקום את או אתה כי הנה נודע שבנין השכינה הוא מהה"ג שהם ה' אותיות מנצפ"ך גימ' פ"ר וכ"א כלולה מכולם הרי ה"פ פ"ר שהם אלף ות' הרי א"ת אלף ת' והה"ג שהם השרשים הרי את"ה (זהר הרקיע). והנה יסודו של רבי חייא במה שנודע שכל זמן המדבר היה זעיר ורחל אחור באחור והזווג היה דיעקב דוד המדבר כנזכר בכמה מקומות, וכל אותו הדור היה מהארת יסוד אבא ששם חלקו של משה רבנו ע"ה, ובת זוגו היא כנסת ישראל הפנימית הנקראת (במדבר ז א) כלת משה, ולכן נכללת עמו כאשה הנטפלת לבעלה. ולפי שאין הכוונה על רחל הגלויה אלא על אותה הנסתרת הנקראת שכינתא עילאה על כן אמר כולא ברזא עילאה (רמ"ז). פי' שמשא רבינו ע"ה הוא בחי' זעיר ואתה היא מלכות שנקראת אתה, ולכן א"ל הקב"ה לכלול עמו השכינה (מ"מ).
⁴ קלח ע"ב (הערת הזהר).

⁵ רבי יצחק סבר, דאם כן היה לו לומר והקרבת וצוית ודברת, ואז היינו מדייקים דמדלא כתיב הקרב צו ודבר אלא בחיבור הווין, שהיתה הכוונה לכלול עמו הנטפלת לו, אך מדטרח וכתב מלת ואתה שמע מינה דלסוד אחר קא רמיז, והוא זר"ן ממש הנרמזים במלת ואתה וכנזכר בפרשת בראשית (טו ע"ב), ואתה כליל דכר ונוק', ולמאי דסבר רבי חייא דזווג זמן המדבר לא היה דזו"ן אלא דיעקב דוד המדבר כנ"ל, לזה אמר דכן האמת אבל שזה היה בזמן החול אבל בשבתות וימים טובים היה גם זווג לזו"ן, וכן כתב בדרוש תיקון המלכות, ואם כן גם אז בעת עשיית המשכן שהיתה עת רצון היה זווג לזו"ן, וז"ש בגין דההוא זמנא, פי' דמלאכת המשכן שהיא שמשא בסיהרא. ונתן טעמו לשריא על אומנותא דעובדא, שהרי המשכן רומז לכל האצילות, והיה צריך שכל המאורות העליונים ישפיעו אורם (רמ"ז). פי' רבי יצחק פליג את"ק וס"ל שמלת ואתה רומזת על זר"ן שהוא ו'אתה (מ"מ).

⁶ ואולם רבי אלעזר הוא כמכריע בין רבי חייא ורבי יצחק, כי במשמעות מלת ואתה מודה לרבי חייא מפני שבכך מתיישבים הפסוקים כפשוטם שמשא הוא המצוה והמדבר וכמו שהקשה אחר כך לרבי שמעון אביו, אבל בעצם הענין שהיה זווג גם לזו"ן מודה לרבי יצחק, ועל זה אמר דלעולם ואתה כרבי חייא, מיהו להודיע זווג זר"ן לא ילפינן ליה מהתם אלא מהכא (לו א) אשר נתן ה' חכמה ותבונה בהמה, דזה מורה ודאי שנתחברו זר"ן דכתיב בהו (משלי ג יט) ה' בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה, דאילו ליעקב דוד המדבר אין להם חלק עיקרי בתבונה, שהעיקר הוא אבא כידוע, דבאותו הדור אמרו רז"ל ואילו נבונים לא אשכח (רמ"ז). פי' חכמה ותבונה שהם אר"א בזר"ן שהוזה בהמה (מ"מ).

זהר תצוה

<p>רבי שמעון אמר מהכא ואתה תדבר אל כל חכמי לב אשר מלאותיו רוח חכמה אשר מבעי ליה אלא אשר מלאותיו להווא לבא מלאותיו רוח חכמה⁷ כמה דאת אמר (ישעיה יא ב) ונחה עליו רוח יהוה רוח חכמה >וגו< ועל דא [אצטריך] אשר מלאותיו רוח חכמה דשריא שמשא בסיהרא באשלמותא דכלא ועל דא אתרשים <כלא> (הכל) בכל אתר⁸ אמר רבי אלעזר אי הכי [הני האי] >הני< (האי) ואתה ואתה היך⁹ מתיישבן בקראי:</p>	<p>רבי שמעון אמר מכאן ואתה תדבר אל כל חכמי לב אשר מלאותיו רוח חכמה אשר מלאותים צריך לומר אלא אשר מלאותיו ללב ההוא מלאותיו רוח חכמה כמו שנאמר ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה וגו' ועל זה צריך אשר מלאותיו רוח חכמה ששורה השמש בירח בשלמות של הכל ועל כן נרשמו הכל בכל מקום אמר רבי אלעזר אם כן אלו ואתה ואתה איך מתיישבים בפסוקים.</p>
<p>אמר ליה כלהו מתיישבן נינהו ואתה הקרב אליך ליחדא בהדיה ולקרבא בהדיה רזא דשמא קדישא כדקא יאות ואתה תדבר אל כל חכמי לב בנין דכלהו לא אתיין למעבד עבידתא עד דרוח קדשא ממללא בגווייהו ולחש לון בלחישו וכדין עבדי עבידתא ואתה תצוה את בני ישראל רוח קדשא פקדא עלייהו¹⁰ ואנהיר עלייהו למעבד עובדא ברעותא שלים ואתה קח לך כמה דאוקימנא (שמות כה א)¹¹ (ואתה הקרב אליך) והני כלהו הכא בעובדא דמשכנא דכלא אתעביד בריא דא:</p>	<p>אמר לו כולם מתיישבים הם ואתה הקרב אליך ליחד עמו ולקרב אצלו סוד השם הקדוש כמו שצריך ואתה תדבר אל כל חכמי לב לפי שכלם לא באו לעשות מעשה עד שרוח הקודש מדברת בתוכם ולוחשת להם בלחש ואז עושים עבודתם ואתה תצוה את בני ישראל רוח הקודש מצוה עליהם ומאירה עליהם לעשות מעשה ברצון שלם ואתה קח לך כמו שפרשנו (שכתוב) ואתה הקרב אליך ואלה כולם כאן במעשה של המשכן שהכל נעשה בסוד זה.</p>
<p>פתח רבי שמעון ואמר (תהלים כב כ) ואתה יהוה אל תרחק אילותי לעזרתי חושה ואתה יהוה כלא הד¹² אל תרחק לאסתלקא מינן למהוי סליק נהורא עלאה מתתאה דהא כד אסתלק נהורא עלאה מתתאה כדין אתחשך כל נהורה¹³ ולא אשתכח כלל בעלמא:</p>	<p>פתח רבי שמעון ואמר ואתה ה' אל תרחק אילותי לעזרתי חושה ואתה ה' הכל אחד אל תרחק להתרחק מאתנו להיות עולה האור העליון מלמטה שהרי כאשר מתעלה האור העליון מלמטה אזי נחשך כל האור ולא נמצא כלל בעולם.</p>
<p>ועל דא אתחרב בי מקדשא ביומוי דירמיהו ואף על גב >דאתבני לבתר לא< (גרים) אהדר נהורא לאתריה כדקא יאות¹⁴ ועל רזא דא שמא דההוא</p>	<p>ועל זה נחרב בית המקדש בימי ירמיהו ואף על גב שנבנה לבסוף לא חזר האור למקומו כמו שצריך ועל סוד זה שם</p>

⁷ פי' למלכות הנקרא לב, יש בה הארת הז"א הנקרא רוח חכמה שנה"י דאבא בתוכו וז"ש דשרא שמשא בסיהרא (מ"מ).

⁸ רבי שמעון גם הוא מודה בענין הזווג דז"ן, אבל לא ניחא ליה בראיית בנו, משום דאמת דנבונים לא הוו בעצם, אכן מכל מקום נקרא אותו הדור מסטרא דיובלא, כמ"ש (בראשית כא ע"ב ויתרו פג ע"ב), ומפרש באוצרות חיים שאי אפשר שלא יתערבו אורות אבא עם אורות אי' בצאתם לחוץ אלא (נ"א אבל) שעיקר ועצמיות הדור ההוא היה מצד אבא, באופן שבזו הבחינה יצדק אומרו נתן חכמה ותבונה, דהיינו מסטרא דיובלא, ולעולם דאין משם ראייה לזווג ז"ן. הלכך מייתי ליה ממלאותיו, דקאי אלב, שלעולם הוא סוד שורש רחל דנפקא מטיבורא דלבא, ומשם ראייה גמורה דנתקנה רחל במילוי הארת אבא דיסד ברתא (רמ"ז).

⁹ היאך (דפ"ו).

¹⁰ ת' תצוה כינוי לנקבה ואתה (רח"ו במ"מ). וה"ק מי שקרוי אתה היא תצוה (מ"מ).

¹¹ דכתיב (נוסף בדפ"ו).

¹² ז"ן (רח"ו במ"מ). ור"ל ואתה היא מלכות ה' הוא זעיר (מ"מ).

¹³ נהורא (דפ"ו).

¹⁴ עי' שמ"ר פ"ב ס' ב (לש"ו) ז"ל: עד שלא חרב ביהמ"ק, היתה שכינה שורה בתוכו וכו' ומשחרב ביהמ"ק נסתלקה השכינה לשמים וכו' ר"א אומר לא זזה השכינה מתוך ההיכל וכו' לעולם אין השכינה זזה מכותל

זהר תצוה

<p>נביאה דאתנבי על דא ירמיהו אסתלקותא דנהורא עלאה דאסתלק לעילא לעילא ולא אהדר לאנהרא לברת כדקא יאות ירמיהו אסתלק ולא אהדר לאתריה ואתחרב בי מקדשא ואתחשכו נהורין:</p>	<p>הנביא הוא שהתנבא על כך ירמיהו העלם של האור העליון שעלה למעלה למעלה ולא חזר להאיר לבסוף כמו שצריך ירמיהו התעלה ולא חזר למקומו ונחרב בית המקדש ונחשכו המאורות.</p>
<p>אבל ישעיהו שמא גרים לפורקנא ולאהדרא נהורא עלאה לאתריה ישעיהו לאנהרא ההוא נהורא עלאה ולמעבד פורקנא¹⁵ ולמבני בי מקדשא וכל טבין וכל נהורין יהדרון כדבקדמיתא ועל דא <שמהן דתרין נביאין אלין קיימין> (קיימין תרין נביאי אלין) דא לקבל דא בנין דשמא גרים וצורפא דאתוון דא בדא גרמין עובדא הן לטב הן לביש ועל רוא דא צורפא דאתוון דשמהן קדישין וכן אתוון בגרמייהו גרמין לאתחזאה רזין עלאין כנונא דשמא קדישא דאתוון בגרמייהו גרמין רזין [עלאין] קדישין לאתחזאה בהו:</p>	<p>אבל ישעיהו השם גורם הישועה ולהחזיר האור העליון למקומו (ישעיהו להאיר האור העליון ולעשות ישועה) ולבנות בית המקדש וכל הטובות וכל האורות יחזרו כבראשונה ועל זה שמותם של שני הנביאים האלו עומדים זה לעמת זה בסבת השם שגורם וצרוף האותיות זו בזו גורמות מעשה הן לטוב והן לרע ועל סוד זה צרוף האותיות של השמות הקדושים וכן האותיות בעצמן גורמות להראות סודות עליונים כדוגמת השם הקדוש שהאותיות בעצמן גורמות סודות עליונים קדושים להראות בהם.</p>
<p>רוא קדמאה יו"ד נקודה קדמאה¹⁶:</p>	<p>סוד הראשון יו"ד נקודה ראשונה</p>
<p>קפ"א</p>	
<p>דקיימא על תשע סמכין דסמכין להו¹⁷ ואינון קיימין לארבע סטרי עלמא כמה דסופא דמחשבה נקודה בתראה קיימא לארבע סטרי עלמא בר דהאי דכר ואיהו¹⁸ נוקבא:</p>	<p>שעומדת על תשעה עמודים המעמידים אותה והם עומדים לארבעת צדדי העולם כמו שהסוף של המחשבה נקודה אחרונה עומדת לארבעת צדדי העולם חוץ מזה שזה זכר וזוהי נקבה.</p>
<p>והאי קיימא בלא גופא¹⁹ וכד קיימא בלבושא דאתלבש בהו איהי קיימא על תשע סמכין ברוא דאת ם בלא עגולא ואף על גב דאת ם איהי</p>	<p>וזו עומדת בלי גוף וכאשר עומדת בלבושים שמתלבשת בהם היא עומדת על תשעה עמודים בסוד של האות ם בלי עגול ואף על גב שאות ם היא בעגול</p>

מערבי. ועי' כללים ח"א טו ע"ג: והגם כי לעולם אין השכינה זזה מכותל מערבי, אך הוא רק בהסתר והעלם.

¹⁵ "ישעיהו לאנהרא ההוא נהורא עלאה ולמעבד פורקנא" מוסגר בדפ"ק.

¹⁶ היינו חכמה דנוק' שהיא י' של הו"ה דנוק' (מ"מ). עי' במקדש מלך מ"ש בשם האריז"ל ולא ביאר המאמר בביאור מספיק, והנלע"ד כי כאן מדבר ברזא דאתוון ונקודין ונקדים תחלה מש"כ הגר"א כי שורש כל האצילות הוא אורא ובוצינא, ובהם מתלבשים ב' יסודות דחור"ב דרדל"א, ולכן מאורא הוא שורש ה"ח שורש לאבא דאצילות י' דפניק מאור, ואשתאר אור ובוצינא הוא שורש לאימא לכן בוצדק גניז גו מעוי דאימא, ולזה אמר כאן רוא קדמאה ר"ל יסוד הראשון, וידוע כי כל רוא הוא ביסוד, וכאן מדבר ביסוד חכמה דרדל"א, שהוא פרצוף הראשון שמדברים בו שלמעלה ממנו אין אנו מדברים בבחי' פרצוף כלל. והטעם כי בחי' פרצוף מורה על סידור עולם שלם והנהגה שלימה וזה לא שייך רק באצילות לבד, וגם ברדל"א אין שייך פרצוף רק לפי מה שמתלבש באצילות. ואמר עוד י' נקודה קדמאה, הוא י' דבאורא י' דנפיק מאור ואשתאר אור, וכאן שורש לכל התורה שהם כ"ב אתוון והם מתחלקים לג' חלקים ג' אותיות אמ"ש ז' כפולות וי"ב פשוטות וכו' (ברית יצחק).

¹⁷ לה (דפ"ו). עי' הערה בסוף הספר אות א'.

¹⁸ ואיהו (דפ"ו).

¹⁹ היינו יוד בלתי מלוי כזה י', וכשהיא במילוי לבוש בגופא דהיינו מלואיו הוא כמו סגול כזה וד' (זהר הרקיע).

זהר תצוה

<p>בעגולא וקיימא בעגולא אבל ברוא דאתוון חקיקן גו נקודי טהירין²⁰ לעילא אינון ברבועא²¹ דלתתא איהו²² בעגולא²³;</p>	<p>ועומדת בעגול אבל בסוד של אותיות החקוקות תוך נקודות של אורות של מעלה הם ברבוע ושל מטה הוא בעגול.</p>
<p>האי ברבוע איהי קיימא בשיעורא דתשע נקודין תלת תלת לכל סטר ואינון בשיעורא דחושבנא תמניא נקודין²⁴ ואינון תשע ואלין אינון דקיימין מרוא דבוצינא ברבועא בסמכין תשעה לאת יו"ד נקודה חדא אינון תשעה אינון תמניא²⁵ ברוא דאת ם ברבועא כגוונא דא²⁶ . תלת תלת לכל סטר ודא איהו רוא דאת יו"ד [נקודה חדא] ואף על גב דאיהי נקודה חדא דיוקנא דילה²⁷ רישא לעילא וקוצא לתתא ושיעורא דילה תלת נקודין כגוונא דא²⁸ ועל דא אתפשטותא לארבע סטרין תלת תלת לכל סטר²⁸ איהי תשע ואיהי תמניא ואלין אינון סמכין דנפקין מרוא דבוצינא למהוי סמכין לאת יו"ד ואלין אקרון רתיכא דילה ולא קיימין²⁹ בשמא בר ברוא דתשע נקודין דאורייתא³⁰;</p>	<p>זה הרבוע הוא עומד בשעור של תשע נקודות שלש שלש לכל צד והם בשעור של חשבון שמנה נקודות והם תשע ואלו הם שעומדים מסוד של הנר ברבוע בתשעה עמודים לאות יו"ד נקודה אחת ואלו התשעה הם שמונה בסוד של אות ם ברבוע כמו זה . . . שלש שלש לכל צד וזהו סוד האות יו"ד נקודה אחת ואף אף גב שהיא נקודה אחת הצורה שלה ראש למעלה וקוץ למטה והשעור שלה שלש נקודות כדוגמא זו •• ועל כן התפשטותה לארבעה צדדים שלש שלש לכל צד היא תשע והיא שמונה ואלו הם העמודים שיוצאים מסוד הנר להיות עמודים לאות יו"ד ואלו נקראים מרכבה שלה ולא עומדים בשם רק בסוד תשע נקודות של התורה.</p>
<p>וברוא דספרא דאדם³¹ אתפלגו אלין תשע דאינון תמניא בצרופא דאתוון דשמא קדישא³²</p>	<p>ובסוד של ספרו של אדם נחלקו אלו התשע שהן שמונה בצרופ האותיות של</p>

²⁰ שהנקודות הוא מאוירא בהיר הוא בשחקים וזהו טהירין. ואותיות מבוצינא גליפין. אותיות ונקודות הן גופא ורוחא כמ"ש בז"ח שה"ש, וכל ענין רוחא הוא טהירו וגופא חקיקא בסוד גליף קליפו בטהירו כו' ולכן נקראו הרוחות ושידין טהירין שהן רוחות בלא גופות (יהל אור).
²¹ ובפ' תרומה כתב להיפך בסוד אפרסמון וצ"ל כאן לעילא בחכמה בסוד הבן בחכמה לתתא בבינה עצמה (א"ה עי' תיקו"ז קנח ע"א בד"ה מבעוא דמיא) (יהל אור).
²² איהו (דפ"ו).

²³ עי' ספר הבהיר אות קיד: ומאי לישנא דשבט, דבר פשוט הוא שאינו מרובע, מ"ט, דלית אפשר מרובע בגו מרובע אחר, אלא עיגולה בגו ריבועא רהטי, ואי מרובע בגו ריבועא לא רהטי. ועי' ליקוטי הגר"א בסוף ס"י כג ע"א. ועי' יהל אור ח"א יב ע"א, ז"ל, וסוד האופנים והגלגלים הן סוד עיגולא וריבוא שהאופנים הם מרובעין כמ"ש בתיקונים והן בד' פנים, ע"כ. עי' עוד יהל אור ח"ג י"ג ע"ב וז"ל, ס' ומ' הוא בינה ותבונה, וכן הם שמים וארץ, ז"ל, שלכן בבינה רומז בן בלבד ובתבונה בן ובת, והן עגולא וריבוע, כי שמים הוא בעיגול ולכן הוא ו"ק ו' וארץ הוא בריבוע כידוע והן ו"ד. ועי' הקדו"ש סד ע"ד: ובשורש סוד מ' וס', ריבוע בגו עיגולא, שורש היושר ועגולים, אשר כל העולמות נתיסדו בסדר זה כנודע, ונעשה כאן השורש בהעלם להיות יסוד נעלם להסדר דיושר ועגולים.

²⁴ היינו כזה הדין ובעת הזיווג שניתוסף בה א' הרי ט' הרי ג' לכל סטר כזה וי"דלת (זהר הרקיע).

²⁵ שהן ג' לכל צד בצורת ם' והם ח' והם ט' בצירוף נקודה האמצעית (יהל אור).

²⁶ ה', ט' סמכין ברבוע בצורת ם סתומה, והם ג' נקודין לכל צד. והן ח' נקודין, ועם נקודה האמצעית, גוף ה', הם ט'. וז"ש הן ח' והן ט'. ואלין סמכין דנפקין מגו בוצינא, והן סמכין תחת ה'. ותמניא אחרנין מגו י', והן קיימין ד', שהן ט' עם ה' ג"כ. והן שנק' א"ס. והראשונים הן רתיכין לאלו ה', ואלו הח' נצטרפו עם ט' אותיות ונכללין בכל א', והן ח"פ ט', שהן ע"ב, וגוף ה' הוא בג' נקודין, ונכלל בכל ע"ב, והוא שם ע"ב בג' אותיות כל שם, וכן הם י"ב נקודין, ג' לכל סטר, כמו שמצוייר סביב הם' בפרשת פנחס, אלא ששם מצוייר ג' פעמים ג', והן מתפשטין ב"ק הן ג"כ ע"ב (יהל אור).

²⁷ היינו כזה ויו*##, והיינו שאמר בצרופא דאתוון דשמא קדישא (זהר הרקיע).

²⁸ ששרשן הן מתלת נקודין של היר"ד (יהל אור).

²⁹ עי' בסתרי אותיות (ז"ח ה ע"ב) (יהל אור). הובא לשונו בסוף הספר אות ב'.

³⁰ שהן מתפשטין מאלו ובהו אקרון בשמן כמ"ש שם ובסוף המאמר דשם ט ע"ב בסופו (יהל אור).

³¹ עי' אריכות בברית יצחק לד ע"א. עי' תז"ח ה ע"ד: בספר רזיאל בשעור קומה דאיהו הוה ספרא דאדם קדמאה. ועי' הק' לעמק המלך.

זהר תצוה

<p>לצרפא לון וליחדא לון בכל אינון גוונין כד נמלין אלין תמניא דאינון תשע(י) נהרין בנהירו דאת ם ברבועא ואפיק נהורין [תמני ואינון] תמניא³³ אתהוון [ואתוון] תשעה ואתפלגן לתתא לנמלא כל משכנא:</p>	<p>השם הקדוש כדי לצרף אותן וליחד אותן בכל אלו הצורות כאשר נוסעות אלו השמונה שהן תשע מאירות באור של אות ם סתומה ברבוע ומוציא אורות שמונה (שמונה נראים) נראים ואותיות תשע ומתחלקות למטה להנהיג את כל המשכן.</p>
<p>ואינון צרופא דשמא קדישא ברזא³⁴ דשבעין ותרין אתוון מחקקן דנפקי מרזא דתלת גוונין³⁵ ימינא ושמאלא ואמצעייתא וכלא מרזא דתלת נקודין שיעורא דאת יו"ד דאיהי לארבע סטריין . . . ואינון תמניא נקודין ואינון תשע נקודין ואינון תריסר נקודין³⁶ עלאין תלת תלת לכל סטר [וסטר] ומהכא נחתין לתתא בתריסר לשית סטריין³⁷ וכד אתחקקן תריסר אלין בשית סטריין אינון שבעין ותרין שמהן רזא דשמא קדישא דשבעין ותרין דאינון שמא דא קדישא:</p>	<p>ואלו הם צרוף של השם הקדוש בסוד של שבעים ושתיים אותיות מחקקות שיוצאות מסוד של שלש צורות ימין ושמאל ואמצע והכל מסוד של שלש נקדות (ציור למעלה) שעור של אות יו"ד שהיא לארבע צדדים והן שמונה נקדות והם תשע נקדות והם שתיים עשרה נקדות עליונות שלש שלש לכל צד וצד ומכאן יורדות למטה בשתיים עשרה לששה קצוות וכאשר נחקקות שתיים עשרה אלו בשש קצוות הם שבעים ושנים שמות סוד השם הקדוש של שבעים ושנים שהם השם הזה הקדוש.</p>
<p>וכלא איהו סליק ברעותא [דטמירון] <דסמיכו> דמהשבה באינון סמכין <דאת> (דאית) יו"ד ועל דא אתוון בצרופייהו תלת תלת בכל צרופא דיליה בנין לסלקא ברעותא דאת י' דתלת נקודין כמה דאתמר ועל דא לא אסתליק בסליק³⁸ דצרופא אלא מעקרא ושרשא דרזא דאלין סמכין דסמכין לאת י' רזא דאת ם ברבועא תשע נקודין תמניא נקודין תריסר נקודין שבעין ותרין נקודין אשתכח דכל רזא דשמא קדישא קיימא באת י' וכלא רזא חדא וקיימא ברזא דבוצינא כמה דאתמר למעבד סמיכו לכל את ואת ואינון סמכין אינון רתיכא</p>	<p>והכל הוא עולה ברצון סמך המחשבה באלו שסומכים את האות יו"ד ועל זה האותיות בצרופיהן שלש שלש בכל צרוף שלו בשביל לעלות ברצון של האות י' של שלש נקדות כמו שאמרנו ועל זה לא עולה בעלית הצרוף אלא מעקר ושרש של סוד של אלו הסומכים שסומכים לאות י' סוד של אות ם ברבוע תשע נקדות שמונה נקדות י"ב נקדות שבעים ושתיים נקדות נמצא שכל סוד של השם הקדוש נמצא באות י' והכל סוד אחד ועומד בסוד הנר כמו שאמרנו לעשות סמך לכל אות ואות ואלו</p>

³² יאהלוהוה"ם (רח"ו).

³³ והן תמניא קיימין מאת י', כמ"ש בס"א שם וכדין נהרין מגווה תמניא אחרנין וכולהו קיימין ברזא דאת י' כו' (יהל אור).

³⁴ שהן תמניא נהורין פעמים ט' אתוון ח"פ ט' הוא ע"ב. בצירופא דאתוון דשמא קדישא הוא ט' אותיות בצירוף ב' שמות אדני' אלה"ם כמ"ש בפרשת פקודי רס ע"ב ושמא דא כליל כל שמהן אאלדהני"ם כו' מצטרפים אתוון כו' וז"ש למטה ואתוון תשעה כו' (יהל אור).

³⁵ ר"ל מחג"ת ג"פ [נדצ"ל ג' חלקי - המסדר] ע"ב, והכל מרזא דאת י' שהוא תלת נקודין שלכן כל צירופו בתלת אתוון כל שם ושם כמ"ש למטה וע"ד אתוון בצירופייהו תלת תלת כו' כמה דאתמר (יהל אור).

³⁶ היינו כזה יוד יוד ואו דלת הרי י"ב פשוט ומילוי עמהם. א"נ הי' גופא עמהם כזה י' יו"ד יו"ד ו'ו דלת ואלו הי"ב נחלקים לר"ק ו"פ י"ב הרי ע"ב וז"ש וכד אתחקקן תריסר אילין בו' סטריין אינון ע"ב שמהן (זהר הרקיע).

שהן תלת לכל סטר שאינון מתחברים התלת עם התלת והם ד' פעמים תלת (יהל אור).

³⁷ לכל הו"ק י"ב שכל א' וא' י"ב בוסמין עלאין וכמ"ש לקמן ע"ב רזא תליתאה את ו' כו' דהאי את קיימא על י"ב רתיכין (יהל אור).

³⁸ ר"ל לכך הוא בצירוף הכל תלת הכל בתלת תלת והסילוק בשם ע"ב הוא מלכות דסליקו באבהן עשר בכ"א כמ"ש בפרשת תרומה וסליקו דילה ברזא דחכמה ולכן הוא בתלת כמ"ש כאן וזהו המלכות בשלשים מעלות שיר למעלה ל' מעלות שהוא באבהן עשר בכל א' כמ"ש לקמן ובס"א וכל נקודה קיימא ברזא דעשר גוון כו' (יהל אור).

זהר תצוה

<p>דלהון דכל את ואת כמה דאתמר:</p>	<p>העמודים הם מרכבה שלהם של כל אות ואות כמו שאמרנו.</p>
<p>רוא תניינא את ה' דקיימא על חמשה סמכין דסמכין לה דנפקין מרוא דבוצינא כד אתכניש לאסתלקא לעילא מרוא דמשחתא³⁹ את [דא היכלא קדישא] (ר' היכלא) אקרי לגו נקודה דקאמרן וכלא איהו ברוא דקאמרן דאת ס' ברבועא אבל הכא לא אתרשים בר את ה' ורתיכא דילה חמשה סמכין דקאמרן:</p>	<p>הסוד השני אות חמישית שעומדת על חמשה עמודים שסומכים אותה שיוצאים מסוד הנר כאשר נאסף לעלות למעלה מסוד המדה אות זו נקראת היכל הקדוש ובתוכה הנקדה שאמרנו והכל הוא בסוד שאמרנו של אות ם ברבוע אבל כאן לא נרשמת רק אות ה' והמרכבה שלה חמשה עמודים שאמרנו.</p>
<p>דכד בטש נהירו דבוצינא באת י' אתנהיר ומההוא בטישותא אתעבידו אינון תשע סמכין⁴⁰ דקאמרן ומגו נהירו דאתנהר את י' אתפשטו תלת נקודין די' תרין לעילא דאינון רישא וחד לתתא <דאיהו> (דאינון) קוצא די' כגוונא דא •• דקאמרן⁴¹ כד אתפשטו תרין אתעבידו תלת⁴² חד אתעבידו (ו) תרין⁴³ ואתפשטו ואתעבידו חד היכלא דא היכלא לבתר דאתעביד היכלא לחד נקודה⁴⁴ קדמאה:</p>	<p>וכאשר מכה אור הנר באות י' מאירה ומההכאה ההיא נעשו אותם תשעה עמודים שאמרנו ומתוך האור שמאיר אות י' נתפשטו השלש נקדות של י' שתים למעלה שהן הראש ואחד למטה שהוא קוץ ה' כמו זה שאמרנו כאשר התפשטו שתים נעשו שלש אחת נעשתה שתים ונתפשטו ונעשה היכל אחד זה ההיכל לאחר שנעשה היכל לנקדה אחת ראשונה</p>
<p>קפ/ב</p>	
<p>אתעביד בנגיזו טמיר⁴⁵ רוא דאת דא וקיימא על חמש אחרנין:</p>	<p>נעשה גנוז ומסתר סוד של אות זו ועומדת על חמש אחרות.</p>
<p>ארבעה נגיזין אינון⁴⁶ חד⁴⁷ נקודה דקיימא לגו באמצעייתא [דאינון חמש ואיהי ה' [כמה] דה>"א <ד>לתתא קיימא על ארבע ואיהי נקודה על ארבע דקיימא בנו אמצעייתא אוף הכא נמי האי <ו>מה⁴⁸ דקיימא על ה' סמכין⁴⁹ הכי הוא ודאי [בגין] דהאי נקודה עלאה איהי על תרין גוונין חד בלחודוי וחד בטמיר⁵⁰:</p>	<p>ארבע גנוזות הן בנקדה אחת שעומדת בתוך באמצע והן חמש והיא אות ה' כמו שאות ה' שלמטה עומדת על ארבע והיא נקודה על ארבע ועומדת בתוך האמצע כמו כן הוא כאן ומה שעומדת על חמשה עמודים כך הוא ודאי לפי שזו הנקדה העליונה היא על שתי בחינות אחת בעצמה ואחת בהעלם.</p>
<p>ובספרא דרוין דחנוך ה' ודאי קיימא על חמש סמכין דנפקין מגו בוצינא וכדין אפיק חמש קיימין אחרנין⁵¹ ואשתכחת⁵² האי ה' ברוא דעשרה וכד</p>	<p>ובספר הסודות של חנוך אות ה' ודאי עומדת על חמשה עמודים שיוצאים מתוך הנר ואז מוציא חמשה עמודים אחרים</p>

³⁹ רד ע"א (הערת הזהר).

⁴⁰ פנחס רפג ע"ב, תצא רח ע"א (הערת הזהר).

⁴¹ הצירור הוא כך נמצא ששנים הם למעלה וא' למטה (רח"ו).

⁴² ר"ל אתפשטו ו"ד ונעשו יוד (זהר הרקיע).

⁴³ פי' י' בלי מילוי אתעביד תרין ו"ד (זהר הרקיע).

⁴⁴ ר"ל ה' נעשה היכל לי' ונעשה י"ה (זהר הרקיע).

⁴⁵ פי' שאינה נראית ה"ה (זהר הרקיע).

⁴⁶ הם י' בלי מילוי ויוד במילוי כזה י' י"ד הרי הם ד' (זהר הרקיע).

⁴⁷ בהד (דפ"ו).

⁴⁸ ה' (זהר הרקיע).

⁴⁹ הם חג"ת נ"ה והם ה' אותיות הפשוט ומילוי המילוי כזה ה', ה"ה ה"ה (זהר הרקיע).

⁵⁰ ר"ל ה"ה ברוא דעשרה (זהר הרקיע).

⁵¹ היינו ה' אחרונה שבמל' ה' ה"ה ה"ה (זהר הרקיע).

⁵² ואשתכח (דפ"ו).

זהר תצוה

<p>אתפרשת קיימא ה' דא על סמכין [חמשיין] ואינון הוו תליסר מכילין דרחמי⁵³ בחד דרגא דאתוסף עליהו:</p>	<p>ונמצאת אות ה' הזו בסוד העשרה וכאשר נפרדת עומדת אות ה' הזו על עמודים ואלו הן י"ג מדות הרחמים בדרגה אחת שנוספת עליהן.</p>
<p>ואלין אינון⁵⁴ תריסר דקיימין בשית [סטרין זמנין שבעין] [זמנין אינון ארבעין] ותרין זמנין שבעין ותרין הוו אבל⁵⁵ נחתין לתתא והכא אתפרשו שבילין לכל סטר דאינון תלתין ותרין <אשתאר> (אשתכחו) ארבעין ותרין אודנין ימינא ושמאלא הא ארבעין ותרין [ואלין מ"ב] אתוון עלאין דאינון אתוון רברבין⁵⁶ דאורייתא:</p>	<p>ואלו הם י"ב שנמצאים בשש לפעמים הם ארבעים ושתיים לפעמים שבעים ושתיים הן אבל יורדות למטה וכאן נפרדים שבילים לכל צד והם שלשים ושנים נשאר ארבעים ושתי אזנים ימין ושמאל הרי ארבעים ושתיים אלו ארבעים ושתיים אותיות עליונות שהן אותיות גדולות של התורה.</p>
<p>בגין⁵⁷ דאית אתוון רברבין ואית אתוון זעירין אתוון רברבין אינון לעילא אתוון זעירין לתתא וכלא לתתא כנוונא דלעילא בגין דאית שמהן קדישין עלאין דקיימין ברעו דרוחא ולבא בלא מלולא כלל⁵⁸:</p>	<p>לפי שיש אותיות גדולות ויש אותיות קטנות אותיות גדולות הן למעלה אותיות קטנות למטה והכל למטה כדוגמת למעלה לפי שיש שמות קדושים עליונים שקימים ברצון הרוח והלב ובלי דיבור כלל.</p>
<p>ואית שמהן קדישין תתאין דקיימין במלה ובמשיכו דמחשבה ורעו עלייהו⁵⁹ ואית שמהן אחרנין לתתא⁶⁰ דאינון מההוא סטרא אחרא⁶¹ דאיהו מסטרא דמסאבא ואלין לא קיימין⁶² אלא</p>	<p>ויש שמות קדושים תחתונים שעומדים בדבור ובהמשכת המחשבה והרצון עליהם ויש שמות אחרים למטה שהם מהצד ההוא האחר שהוא מהצד</p>

⁵³ היינו ר"ו דשם ב"ן בתוספות הא' שמתמלאת וז"ש בחד דרגא דאיתוסף וכו' (זהר הרקיע).

⁵⁴ קפ (הערת הזהר).

⁵⁵ קלב (הערת הזהר).

⁵⁶ עי' לעיל קלב ע"א והערה שלנו שם.

⁵⁷ הקדמה ג ע"ב (הערת הזהר).

⁵⁸ הם שמות התלויים דווקא במחשבה, כנודע אצלנו מכמה ייחודים שמסר הרב זלה"ה, שאין להזכירם

בפה כלל, ולאפוקי אותם המתחכמים ומחברים לשונות של תפילה בייחודי הוויין והיודין וכיוצא (רמ"ז).

⁵⁹ אלו בסוד היצירה דתמן רוח ממלא, אבל צריך לחבר אליהם משיכו דמחשבה, שאין הרוח נפרד

מהנשמה. ואמנם גם יש שמות שהם בעובדא, דהיינו הנכתבים בקמיעין, אך אין כוונתו אלא בשמות

הצריכים לשלמות האדם שהם של כוונות התפילות והדיבור בתורה (רמ"ז).

⁶⁰ אלו הם בקליפת נגה שמשם באו אומות העולם (רמ"ז).

⁶¹ הוא נוגה שהוא המנגד לקדושה, אבל ידוע שיש בנוגה ערבוב טוב ורע, דהיינו שהצד הפנימי מצד

הקדושה הוא טוב ושל צד החיצון הוא רע, ועליו אמר דאיהו מסטרא דמסאבא, שהוא מצד הג' קליפות

הטמאות (רמ"ז).

⁶² בין בקדושה ובין בסט"א אית ימינא ושמאלא, דר"נ. והן בג' עולמות בי"ע למעלה שניהם טובים,

ובעשיה מדור הקלי' שניהם רעים, כי ימינא הוא חנף ומרע שמראה טוב לבני אדם ושמאלא בעל מחלוקת

(תהלים קמ יב) איש לשון בל כו' [יכון בארץ איש חמס רע יצודנו למדחפת], והן אותיות ח"ק ומספרם

גיהנם והן דר"נ דגיהנם. וביצירה עץ הדעת טו"ר מטה ונחש ושם ב' אתוון ט"ר, אבל בבריאה כולו טוב

והוא בנשמתא כי אין בה חטא לעולם, כי היא מסתלקת קודם החטא, ושם ב' אתוון י"ש או"ר ומנח"ה.

וח"ק הוא סיומא דיצח"ק סוספיתא כו' [דדהבא – זהר ח"א רכח ע"א], מ"מ ח' הוא שכינו של ט', כי שניהם

בימינא וז"ס ח"ט (שמחשיך הקדושה אצלה בצדיקים) (שממשיך הקדושה אצלה בצירוף), כי טוב העץ

להשכיל כו', וכן ר"ש שכינו של קו"ף, אבל הן ק"ר, אין בהם הולדה, כי שניהם רע. לכן צריכין לש"ין

דלעילא, כל שקר שאין אמת בתחילתו כו', והן שקרא דמרגלים ומחלוקת בשמאלא, כי אף שאין אחיזה

שם, מ"מ למטה יש להם קצת אחיזה בשמאלא שהוא הש"ן, ואינו יכול להפוך אותה לרע, רק שממנה

נבנית השקרא שלהן אח"כ. ולכן הזהיר ה' ית' על עץ הדעת טו"ר. ואלו המתין עד שבת, היה מתברר הטוב,

שאז בפרוח רשעים כו' להשמידם כו', והנה קרח לקח כל הג' אותיות, ומשה רבינו ע"ה לקח הט', ותרא

אותו כי טוב. ולכן לא אתיישב בהדיה ורצה הטוב להמתיק הרע, כמו שניתן באדם טו"ר יצר טוב ויצר הרע

להמתיקו וילך משה אל כו'. אבל לא היה יכול מפני ח"ק עד שפערה שאול פיה לבלי ח"ק, וירד שאול

למקומו ונתברר הטוב. וכן התורה כי לחק טוב כו' משה אמת כו'. וכ"ה באדם בסוד מלך ג' דרגין אמ"ש,

שהן נגד ג' עולמות למטה תחת היותרת הכבד והטחול דר"נ רעים, שניהם כעס ושחוק הכסיל, ובלב ב' בתי

זהר תצוה

<p>ברעו דעובדא לתתא לסלקא רעו דההוא עובדא דלתתא לגביה בגין דאיהו סטרא אחרא לאו איהו אלא בעובדין דהאי עלמא לאסתאבא בהון כגוונא דבלעם ואינון בני קדם וכל אינון דמתעסקי בההוא סטרא אחרא:</p>	<p>הטמא ואלה לא קיימים אלא ברצון של מעשה למטה להעלות רצון של המעשה ההוא שלמטה אליו לפי שהצד ההוא האחר אינו אלא במעשים של זה העולם להטמא בהם כמו בלעם ואותם בני קדם וכל אותם שמתעסקים באותו הצד האחר.</p>
<p>ואלין לא קיימי באתוון רשימין מן כ"ב דאורייתא בר תרין ואלין [ח'] (ר') וק' 63 וסמכין לון בסמיכו⁶⁴ אתוון דשקר אבל אלין אינון אשתמודעאן לגביהו יתיר ועל דא בתהלה לדוד בכלהו כתיב ו' בכל את ואת בר מאלין תרין דלא כתיב ו' דהא ו' שמא דקודשא בריך הוא איהו:</p>	<p>ואלה לא עומדים באותיות רשומות מן שתים ועשרים של התורה חוץ משתים והן אות ח' ואות ק' וסומכים להם בסמיכות אותיות של שקר אבל אלו הן נודעות אצלן יותר ועל זה בתהלה לדוד בכלם כתוב אות ו' בכל אות ואות חוץ מאלו השתים שלא כתובה אות ו' שהרי אות ו' היא שמו של הקדוש ברוך הוא.</p>
<p>ובגין כך אינון ארבעין ותרין אתוון דעלמא דא אתברי בהו אשתכח האי ה' עלאה לסלקא לתשעין ותרין תשעין הוו בר תרין אודנין ימינא ושמאלא ורזא דא (ס"א וסימנך) (בראשית יז יז) ואם שרה הבת תשעים שנה תלד אבל [הא] (איהו) בחשבנא תשעין ותרין וכד אתוסף דרגא דרזא דברית דאיהו רקיעא תמינאה וקיימא לתמינא יומין הא מאה ואלין ודאי מאה ברכאן בכל יומא דאצטריכא כנסת ישראל לאתעשרא בהו וכלא ברזא [יהיו] (דה):</p>	<p>ובשביל זה אלו הארבעים ושתים אותיות שהעולם הזה נברא בהן נמצא שאות ה' העליונה הזאת להעלות לתשעים ושתים תשעים הם חוץ משתי אזנים ימין ושמאל וסוד זה (וסימנך) ואם שרה הבת תשעים שנה תלד אבל הוא בחשבון תשעים ושתים וכאשר נוספת דרגה של סוד הברית שהוא רקיע שמיני ועומד לשמונה ימים הרי מאה ואלה ודאי מאה ברכות בכל יום שצריכה כנסת ישראל להתקטט בהן והכל בסוד אות ה'.</p>
<p>האי ה' איהי דיוקנא דילה בתרין נונין⁶⁵ רזא דמאה ואינון חמש סמכין רתיכין דנפקי מגו בוצינא ואינון חמש אחרנין דנפקין מינה ועל דא דיוקנהא כגונא דא ה' 66 תרין נונין ונקודה דקיימא</p>	<p>אות ה' זו היא ציור שלה בשתי אותיות נ' סוד של מאה והם חמשה עמודים ומרכבות היוצאים מתוך הנר והם חמשה אחרים שיוצאים ממנה ועל זה ציורה כמו זה ון שתי נונין ונקודה</p>

לבא ט"ר ב' יצרין, ובמוחא ב' מוחין שניהם טובים וכו' בנר"ג, נפש כי תחטא כי תאוה נפשך, ורוח ב' דרגין מי יודע כו' ונשמת חיים. וחיבורן באלב"ם ח"ק ט"ר י"ש וט"ר הוא חיים ומות, וכמ"ש את החיים ואת הטוב כו', ולכן ביום אכלך כו' וט' אתרא דחיים לוז, והוא בסט' דרוח וח"ק הוא בגיהנם, שניהם רעים תלגא ואשא ששה חדשים כו', כנגד ימות החמה והגשמים, כל א' בדריגה, והוא בסטרא דנפש והנשמה עולה למעלה להנחיל אוהבי י"ש (יהל אור).

⁶³ קשה כי כפי זה יש טעות בספרי תהלים שלנו בפ' רצון יראיו יעשה ואת שועתם ישמע ויושיעם וצ"ל את שועתם בלא ו' כפי דברי הזהר ופסוק של חנון ורחום ה' אך אפים וגדול חסד הרי כתוב ורחום בו' וגדול בו' ואולי ע"ד הנז' בפ' פנחס ברע"מ דף רנד ע"א על פי' ויהי ביום כלות משה כלת כתיב ושם עצמו הקשו שהרי כלות כתיב בו' ותירצו דהכי כתיב חסר בתורה לעמלה בשמים ולא בתורה שנתנה לנו דנעו מעלותיה ואולי גם זה שאמר בקרא דרצון יראיו יעשה דלא כתיב ו' הוי בהתלים שלמעלה במשים אמר שמואל ק"ל בדברי מורי ז"ל פ' של חנון ורחום מאן דכר שמיה וצ"ע (רח"ו). וע"ד (תהילים קמה) בתהלה לדוד בכולהו כתיב ו' בכל את ואת בר מאילין תרין דלא כתיב ו' וכו' וק' שהרי בפ' (תהילים קמה יט) רצון יראיו יעשה כתיב ואת שועתם כו'. והכוונה שדברי הזהר אין בהם נפתל ועקש ח"ו ואין חולק עם גרסתינו שאין הכוונה אלא על פסוק (תהילים קמה יח) קרוב ה' לכל קוראיו שהב' אותיות ק"ר אלו הם סמוכים ומשותפים וקרובים ובפ' זה לא נזכר ו' ואין הזהר חולק על הספרים שלנו (זהר הרקיע).
⁶⁴ בראשית ב ע"א (הערת הזהר).

⁶⁵ צורתם כך [רי"ו במ"מ]. ##*

⁶⁶ ון-ן (דפ"ו).

זהר תצוה

<p>באמצעותא ועל דא ו' קיימא בינייהו תדיר כגוונא דא נון⁶⁷ בגין דהכא איהו אתריה לאתעטרא ואף על גב דרוין אחרנין אינון ברזא דה' אבל דא איהו ברזין דספרא דהנוך⁶⁸ והכי הוא ודאי:</p>	<p>שעומדת באמצע ועל זה אות ו' עומדת ביניהן תמיד כמו זה נון לפי שכאן הוא מקומה להתקשט ואף על גב שסודות אחרים הם בסוד אות ה' אבל זה הוא בסודות ספרו של חנוך וכך הוא באמת.</p>
<p>וכר אתתקנא באינון חמשין בלחודייהו איהי נקודה [חדא] דקיימא ברזא דנ' כגוונא דא [ה ר] (ח נון)⁶⁹ וחד נקודה באמצעותא דאיהי שלטא עלייהו וכלא רזא חדא זכאין אינון דידעי ארחוי דאורייתא למהך בארחי קשוט זכאין אינון בהאי עלמא וזכאין אינון בעלמא דאתי:</p>	<p>וכאשר נתקנת באלו החמשים לבדם היא נקודה אחת שעומדת בסוד האות נ' כמו זה נ' נון ונקדה אחת באמצע שהיא שולטת עליהם והכל בסוד אחד אשרי הם שיודעים דרכי התורה ללכת בדרכים אמתיות אשריהם בעולם הזה ואשריהם בעולם הבא.</p>
<p>רזא תליתאה [את] ו' האי את דיוקנא דרזא דאדם כמה דאתמר והא אוקימנא דהאי את קיימא על י"ב רתיכין וכד מתפרשאן אינון כ"ד רתיכין דכלילין בהאי את פשיטו דיוקנא דבר נש לקבל דרועין וירכין וגופא:</p>	<p>סוד שלישי אות ו' אות זו ציור של סוד אדם כמו שבארנו והרי בארנו שאות זו עומדת על י"ב מרכבות וכאשר נפרדות הן ארבע ועשרים מרכבות שכלולות באות הזו התפשטות דמות של אדם כנגד זרועות וירכים וגוף</p>
קפא/א	
<p>שייפין דלהון כ"ד אינון דדרועין וירכין וגופא הא אתמר אבל כלהו סתימין בגופא וגופא קיימא בכלהו כ"ד⁷⁰ וכלהו רתיכין כלילין ביה בגופא ובגין דכלילין כלהו⁷¹ ביה⁷² קיימא ו' פשיטו חד:</p>	<p>איברים שלהם ארבעה ועשרים הם של זרועות וירכים וגוף הרי למדנו אבל כולם סתומים בגוף והגוף עומד בכל הארבעה ועשרים וכל המרכבות כלולות בגוף זה ומשום שכלולות כולן בו עומדת ו' בהתפשטות אחת.</p>
<p>גופא חד⁷³ כליל בכ"ד רתיכין ואלין אינון רישא בשית⁷⁴ גופא ב"ח ואף על גב דכל רתיכין אינון ו' י" לכל סטר וסטר⁷⁵ י"ב לכל סטר⁷⁶ בכלא קיימא גופא⁷⁷ אבל עשרים וארבע אינון⁷⁸ שית דרישא</p>	<p>גוף אחד כלול בארבע ועשרים מרכבות ואלה הן הראש בשש הגוף בשמונה עשרה ואף על גב שכל המרכבות הן (י' י') (י"ח) שתים עשרה לכל צד בכל עומד הגוף אבל עשרים וארבע הן שש</p>

⁶⁷ רלה ע"ב (הערת הזהר).

⁶⁸ ע"כ בברית יצחק.

⁶⁹ ה' נון (דפ"ו).

⁷⁰ פ' כדמפרש הראש יש בה ב' אזניים ב' עינים וחוטם ופה, הרי ו'. והגוף יש בו י"ח חוליות השדרה, הכל כ"ד (מ"מ).

⁷¹ קשיא ליה כי בשלמא במדות אשכחן לפרושי הכי משום דת"ת בעצמו כליל יהו"ה כנודע, אמנם הגוף הוא ו' לעצמה, וירכיו וזרועיו הם רמז אל הספירות חסד וגבורה ממש, ות"ת ענין לעצמו, ונו"ה לעצמם, לזה אמר שהגוף שהוא אדם בגוף עצמו מלבד מה שהוא נכלל ב"ב וכ"ד בזרועות ושוקין, כאן בעצמו גופו כ"ד, לרמז כעין שם יהו"ה שהוא בת"ת לעצמו כ"ד כדפי' (אור יקר).

⁷² בת"ת (אור יקר).

⁷³ הוא בעצמו במציאות א' כליל כ"ד רתיכין (אור יקר).

⁷⁴ שהם ו' חלקי עצמות גדולים בגולגולת, וח"י עצמות חוליות שבשדרה (אור יקר).

⁷⁵ זרוע ושוק ימינית וזרוע ושוק שמאלית או ירצה שהם י"ב צלעות לכל צד (אור יקר). י"ח (מ"מ).

⁷⁶ ר"ל ששם ע"ב שהוא בגוף מתחלק לד' פעמים י"ח שהם גימ' ע"ב, וז"ש ואע"ג דכל רתיכין, דהיינו שם ע"ב הנק' רתיכא, אינון י"ח לכל סטר וסטר. וא"כ איך אמרנו שאין בגוף רק י"ח. ותירץ בכולא קיימא גופא, שר"ל כל ה"ח כלולים בגוף ונק' י"ח אחר כן פי' מורינו (מ"מ).

⁷⁷ ובאו הרמזים והבחינות בפרטות ויש בו אלו ואלו הכל נרמז בו' (אור יקר).

⁷⁸ הוצרך לזה לפרש צורת אות ו' ממש בכ"ד, וזה כי הראש באדם, היינו ראש אות ו' שאין ראש אות ו' קו פשוט, שיש לו ראש משוך קצת, והיינו בראש וימשך אור כך מהראש גוף משך פשוט שהם י"ח (אור יקר).

זהר תצוה

<p>דאינון שיפין לאעלאה רישא תמני סרי חוליין דקיימא רישא⁷⁹ >וסמכא גופא עלייהו<:</p>	<p>של הראש שהם איברים להעלות לראש שמונה עשרה חליות שמעמידות את הראש ועמידת הגוף עליהן.</p>
<p>>וכלהו פשימו חד ברישא וגופא ואינון שיתין כלהו כליל לון< דאיהו רוא דשית ועל דא שיעורא דאת ו' רישא [שיעורא] בשית נקודין ממש⁸⁰ גופא בתמני סרי בנוונא דא כל אלין רוזין מתפרשן [לאכללא לון בגופא בגין] דדרועין וירכין כלהו בגניזו ועל דא בלא אתכליל ברוא [דדיוקנא] דאת ו' (ודיוקנא דילה):</p>	<p>וכלם הם התפשטות אחת בראש ובגוף ואלו הששים כולם כולל אותם שהוא סוד של שש ועל זה שיעור של האות ו' הראש שיעורו בשש נקודות ממש הגוף בשמונה עשרה כעין זה כל אלו הסודות מתפרשים לכלל אותם בגוף לפי שהזרועות והירכיים כולם בהעלם ועל זה כולם נכללים בסוד האות ו' וציור שלה.</p>
<p>וכד שלימו דאת דא אתחזיין) כדין כל סטריין בישיין אסתתמו ואתפרשן מסיהרא ולא אתחפיין בגין דאיהו מבקע כל משקופין דרקיעין ואנהיר לה ולא יכלא מקטרגא לאבאשא כלל וכד האי אסתלק כדין סליק ואסטי ומפתי ויכיל לקטרגא על כל בני עלמא בגין דאיהו מלך זקן וכסיל והא אוקימנא:</p>	<p>וכאשר שלמות של אות זו נראית אז כל הצדדים הרעים נסתמים ונפרדים מהלבנה ולא מכסים לפי שהיא בוקעת כל חלונות של הרקיעים ומאירה לה ולא יכול המקטרג להרע כלל וכאשר זה מסתלק אז עולה ומסטיין ומפתה ויכול לקטרג על כל בני העולם לפי שהוא מלך זקן וכסיל והרי בארנו.</p>
<p>ו' איהו נהורא דנהיר לסיהרא ואף על גב דנהורין סניאין אתכלילין ביה נהורא דנהיר לסיהרא איהו חד פשימו למליא לה⁸¹ ואיהו רוא דאלף⁸² רשימא בכל אינון רוזין וכד נהיר לסיהרא ברוא דו' נהיר לה:</p>	<p>אות ו' היא אור שמאיר ללבנה ואף על גב שאורות רבים נכללים בו אור שמאיר לשכינה הוא אחד פשוט למלאת אותה והוא סוד האלף רשום בכל אלו הסודות וכאשר מאיר לשכינה בסוד אות ו' מאיר לה.</p>
<p>ובספרא דאדם קדמאה בדיוקנין דאתוון ו' חד נקודה לעילא וחמש נקודין דלתתא וכן שיעורא דילה⁸³ בנוונא דא⁸⁴ ><⁸⁵ וכל נקודה קיימא ברוא</p>	<p>ובספרו של אדם הראשון בציור האותיות אות ו' נקודה אחת למעלה וחמש נקודות שלמטה וכן שיעור שלה כעין זה ו' וכל נקודה עומדת בסוד עשר לפי</p>

⁷⁹ פי' י"ח חוליות השדרה עליהם עומד הראש (מ"מ).

⁸⁰ כזה ☸ הם כללות נקודות אלו בראש ו' או אפשר כזה ☸ ואחר כך ימשכו י"ח בגוף אות ו' כזה ☸ שהם ח"י, וכל צורתה כ"ד וזהו שמארן רישא בשית נקודין ממש גופא בח"י, היינו ראש גוף אות ו' כזה ☸

☸ והיינו ת"ת כולל ו' קצוות בראש הכל, ולמטה מהם מסתעפים ח"י שהם לחסד גבורה ומלכות, אמנם ו' שבת"ת הם ראש לכל ו' שבעולם, וכמו שהם כ"ד בוגף עצמו כך הוא מתפשט בדרועין וירכין בו' לכל א' הם כ"ד (אור יקר).

⁸¹ פי' הוא יסוד שמאיר למלכות (מ"מ).

⁸² פי' כמ"ש בפ' תרומה חמשה ואלף אלף הוא היסוד שיש בו ה"ח וה"ג העולים אלף, וז"ש וכד נהיר לסיהרא ברוא דו' נהיר לה פי' בכח הארת הת"ת שבו מאיר למלכות (מ"מ)

⁸³ עי' בהגר"א בתיקו"ז מ ע"ג ד"ה ג"ט: ג' יודין דכלילין ביו"ד: קוצא, וגזעא, ושבילא, והן ג' נקודין דאיהי כליל לון וכמש"ל, והוא"ו וא"ו כמ"ש, ושיעורא דיו"ד הוא בארכו חצי דוא"ו, וז"ש דתריין יודין כו', ור"ל אם תמתח יו"ד השני ג' הנ"ל, קוצא כו', ותעמיד תחת היו"ד הא', יהיה שיעורא דוא"ו, וכמ"ש בפ' תצוה (קפ"א א') ובספרא דאדם קדמאה בדיוקנא דאתוון כו' וכן שיעורא דיליה כג"ד כו', וזהו וחצי האמה. ואמר כאן באורך וברוחב, יו"ד וא"ו, באורך הוא מסטרא דיו"ד עילאה, דביה סליק לעשר. וברוחב מסטרא דאת יו"ד תתאה כנ"ל. וה"ה הן שתי כתפות כנ"ל (מיהל אור).

☸ צורתה כן הוא (רח"ו).
⁸⁴

⁸⁵ ו (דפ"ו).

זהר תצוה

<p>דעשר בנין דלית לך נקודה דלא אשלים לעשר דכל נקודה אית ביה תשע סמכין רתיכין וההיא נקודה אשלים לעשר נקודה דימינא תשע סמכין רתיכין לה ואיהי עשרה וכן לשמאלא וכן לכל סטרין ועל דא כלהו נקודין אינון כל חד וחד כללא דעשר איהי ורתיכו וכלהו כלילין בההוא פשיטו דאת ו' נובגין כך כללא <כלא> איהו בדיוקנא ברזא דא<ת> ו':</p>	<p>שאיין לך נקודה שלא נשלמת לעשר שכל נקודה יש בה תשעה עמודים מרכבות והנקדה ההיא משלימה לעשר נקודה ימנית תשעה עמודים ומרכבות יש לה והיא עשרה וכן לשמאל וכן לכל הצדדים ועל זה כל נקדות אלו כל אחת ואחת כלולה מעשר היא ומרכבותיה וכולם כלולים בהתפשטות ההיא של האות ו' ועל כן הכל הוא בציור בסוד האות ו'.</p>
<p>וכד עייל שמשא בסיהרא [סיהרא] נפקין מהאי ו' חד פשיטו רזא דברית⁸⁶ כגוונא דא ג' ודא איהו לאעלא בנוקבא וכד אתכליל כלא בהאי פשיטו דאת ו' כדין קיימא לשמשא בנוקבא ורזא דא דכתיב ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך [את] לאתכללא⁸⁷ דרועא בגופא⁸⁸ ואת בניו אתו אלין כל אינון רתיכין⁸⁹ וסמכין דיליה דרועא שמאלא לגביה דכתיב (במדבר ג מה) קח את הלויים לאשתכחא ו' דכליל כלא בחד פשיטו למהוי חד⁹⁰.</p>	<p>וכאשר נכנס השמש בלבנה (הלבנה) יוצאת מאות ו' הזו התפשטות אחת סוד הברית כעין אות ג' וזהו להיכנס בנקבה וכאשר נכלל הכל בהתפשטות זו של אות ו' אז עומד לשמש בנקבה וסוד זה שכתוב ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך את לכלל הזרועות בגוף ואת בניו אתו אלה כל אלו המרכבות ועמודים שלו זרוע שמאל אצלו שכתוב קח את הלויים שתמצא אות ו' שכוללת הכל בהתפשטות אחת להיות אחד.</p>
<p>ועל דא אשתכח יחודא בהאי ימינא ושמאלא ואמצעייתא כלא איהו חד ועל דא אתעביד חד פשיטו ואקרי אחד ולא תשכח בר פשיטו חד בלחודוי ודא הוא חד:</p>	<p>ועל זה נמצא היחוד בזה ימין ושמאל ואמצע הכל הוא כאחד ועל זה נעשית התפשטות אחת ונקרא אחד ולא תמצא חוץ מהתפשטות אחת בלבד וזהו אחד.</p>
<p>ה' בתראה⁹¹ אתעביד חד גופא בהאי נקודה דאמצעייתא ואעיל בה ו' ואשתכח ו' בין ב' נקודין⁹² חד לעילא וחד לתתא וכדין אתאחיד עלמא עלאה בעלמא תתאה⁹³ ואיהו חד ואוקימנא אתא רבי אלעזר ורבי אבא ונשקו ידוי בכה רבי אבא ואמר ווי לעלמא כד יתכניש שמשא ויתחשך עלמא:</p>	<p>אות ה' אחרונה נעשית גוף אחד בזו הנקדה האמצעית ונכנסת בה אות ו' ונמצאת אות ו' בין שתי נקדות אחת למעלה ואחת למטה ואז מתאחד העולם העליון בעולם התחתון והוא אחד ובארנוה בא רבי אלעזר ורבי אבא ונשקו ידיו בכה רבי אבא ואמר אוי לעולם כאשר יאסף השמש ויחשך העולם.</p>
<p>אמר רבי אלעזר ירכין לתתא ברזא דא<ת> ו' מנא לן דאתכלילו בהאי את אמר ליה דכתיב (מלאכי ג כב) זכרו תורת משה עבדי ולא כתיב נביאי⁹⁴ לאתחזאה דכללא אתכליל ברזא דו' ואת ו' אקרי חד ואיהו חד בלחודהא ופשיטו חד והא אתמר:</p>	<p>אמר רבי אלעזר הירכים שלמטה בסוד אות ו' מנין לנו שנכללו באות זו אמר לו שכתוב זכרו תורת משה עבדי ולא כתוב נביאי להראות שהכל נכלל בסוד אות ו' ואות ו' נקראת אחד והיא אחת לבדה והתפשטות אחת והרי נתבאר.</p>

⁸⁶ הוא היסוד (רח"ו).

⁸⁷ וילך רמג ע"ב קצא ע"ב (הערת הזהר).

⁸⁸ פ' זרוע ימין שהוא אהרן נכלל במשה שהוא גופא (מ"מ).

⁸⁹ פ' המרכבות שתחת החסד (מ"מ).

⁹⁰ פ' חסד שהוא אהרן וגבורה שהם הלויים כלולים בת"ת שהוא ו', וז"ש בחד פשיטו שהוא ת"ת הנק' ו' וז"ש וע"ד אשתכח יחודא בהאי ימינא ושמאלא ואמצעייתא שהם חג"ת שנעשו א' בת"ת (מ"מ).

⁹¹ פ' מלכות דנוק' שהיא בה' אחרונה דהוי"ה דידה (מ"מ).

⁹² פ' ו' של הוי"ה הנז' היא בין נקודה שבה' ראשונה ובין נקודה שבה' אחרונה (מ"מ).

⁹³ פ' ב' ההי"ן דהוי"ה הנזכר שהם בינה ומלכות דידה (מ"מ).

⁹⁴ פ' ומדלא כתיב נביאי ש"מ שנו"ה שהם בחינת נביאים נכללו בת"ת ואינם עולים בשם (מ"מ).

עמוד | 11

זהר תצוה

<p>ואתה הקרב אליך וגו' אמר רבי שמעון לא שמש משה <נ"א שמשא>⁹⁵ בסיהרא עד דאתכליל בכל סטרין ברזא דו' כמה דאוקימנא תא חזי מה כתיב (שמות כה א) מתוך בני ישראל לכהנו לי לכהן לי לא כתיב אלא לכהנו לי לשמושא דיליה לשמושא [דאת] <דאת דא> (דאתרא) לשמושא דיליה ודאי⁹⁶ לי דא את ה' לאעלא ולשמשא ו' בה' למהוי כלא חד זכאין אינון ישראל:</p>	<p>ואתה הקרב אליך וגו' אמר רבי שמעון לא שמש משה (השמש) (שהוא שמש) בלבנה עד שנכלל בכל הצדדים בסוד אות ו' כמו שבארנו בא וראה מה כתוב מתוך בני ישראל לכהנו לי לכהן לי לא נאמר אלא לכהנו לי לשמוש שלו לשמוש של אות זו לשמוש שלו ודאי זו אות ה' להעלות ולשמש ו' בה' להיות הכל אחד אשריהם ישראל</p>
<p style="text-align: center;">קפא/ב</p> <p>דעאלו ונפקו וידעי ברזי דארהי⁹⁷ דאורייתא למהך בארח קשומ:</p>	<p>שנכנסו ויצאו ויודעים בסוד הדרכים של התורה ללכת בדרך אמת.</p>
<p>מתוך בני ישראל אמאי מתוך בני ישראל אלא כלא לא אתקריב⁹⁸ למהוי חד כדקא יאות אלא מתוך בני ישראל דהא בני ישראל קיימי(?) לתתא לא(ת)פתחא ארחין ולאנהרא שבילין ולאדלקא בוצינין ולקרבא כלא מתתא לעילא למהוי כלא חד ובגיני כך כתיב (דברים ד ד) ואתם הדבקים ביהוה וגו' (ואתה הקרב אליך וגו'):</p>	<p>מתוך בני ישראל למה מתוך בני ישראל אלא הכל לא נקרא להיות אחד כמו שצריך אלא מתוך בני ישראל שהרי בני ישראל קיימים למטה לפתח דרכים ולהאיר שבילים ולהדליק נרות ולקרוב הכל ממטה למעלה להיות הכל אחד ומפני כך כתוב ואתם הדבקים בה' וגו'.</p>
<p>אמר רבי שמעון⁹⁹ כלא איהו קריבה למאן דידע ליחדא יחודא ולמפלה למאריה דהא בזמנא דאשתכח קרבנא כדקא יאות כדין אתקריב כלא כחדא¹⁰⁰ [דבגינין¹⁰¹ כלהו כחד] ונהירו דאנפין אשתכח [בעלמא בני מקדשא] ובעלמא בני מקדשא ואתכפיא ואתכסיא סטרא אחרא ושליט סטרא דקדושה בנהירו וחידו< וכד קרבנא לא אשתכח כדקא יאות או יחודא לא הוי כדקא יאות כדין אנפין עציבין¹⁰² ונהירו לא אשתכח ואתכסיא סיהרא ושליטא סטרא אחרא [בעלמא דלא תחרב¹⁰³ בי מקדשא בנין דלא אית מאן דידע ליחדא שמא קדישא כדקא יאות] <בעלמא בנין דלא אית מאן דידע ליחדא שמא קדישא כדקא</p>	<p>אמר רבי שמעון הכל הוא קרוב למי שיודע ליחד היחוד ולעבד לאדונו שהרי בזמן שנמצא קרבן כמו שצריך אז מתקרב הכל כאחד (הדרגות כולן כאחת) והארת הפנים נמצאת בעולם בבית המקדש ונכנע ונסתר הצד האחר ושולט הצד של הקדשה באור ושמחה וכאשר הקרבן לא נמצא כמו שצריך או שהיחוד לא היה כמו שצריך אז הפנים עצובות ואור לא נמצא ומתכסה הלבנה ושולט הצד האחר בעולם (שלא נחרב בית המקדש אלא מפני וכו') מפני שאין מי שיודע ליחד השם הקדוש כמו שצריך.</p>

⁹⁵ (נ"א דאיהו שמשא) (נוסף בדפ"ו).

⁹⁶ ושיעור הכתוב לכהן ו' שהוא שעיר ליו"ד שעירא שהיא המלכות וזהו לכהנו לי (מ"מ).
⁹⁷ ברזא דארהוי (דפ"ו).

⁹⁸ אתקרי (דפ"ו).

⁹⁹ פרשת בא לד ע"א (הערת הזהר).
¹⁰⁰ חדא (דפ"ו).

¹⁰¹ דרגין (דפ"ו).

¹⁰² עציבו (דפ"ו).

¹⁰³ אתחריב (דפ"ו).

זהר תצוה

יאות<:	
<p>אמר רבי שמעון קודשא בריך הוא לא נסי לאיוב ולא אתא עמיה בנסינא כנסינא דשאר צדיקיא דהא לא כתיב ביה והאלהים נסה את איוב כמה דכתיב באברהם (בראשית כב א) והאלהים נסה את אברהם <דאיהו> (ואיהו) בידיה אקריב לבריה יחידאי לגביה ואיוב לא ירב ליה ולא מסר ליה כלום ולא אתמ(ס)ר ליה אבל אתמסר בידא דמקטרגא בדינא דקודשא בריך הוא דאיהו אתער ליה הוא מקטרגא לגביה מה דאיהו לא בעא דהא בכל זמנא את¹⁰⁴ הוא מקטרגא לאתערא על בני נשא והכא קודשא בריך הוא אתער לגביה דכתיב (איוב א ח) השמת לבך על עבדי איוב אבל רוא עמיקא איהו:</p>	<p>אמר רבי שמעון הקדוש ברוך הוא לא ניסה את איוב ולא בא עמו בנסינא כנסינא של שאר הצדיקים שהרי לא כתוב בו והאלהים ניסה את איוב כמו שכתוב באברהם והאלהים ניסה את אברהם שהוא בידי הקריב את בנו יחידו אליו ואיוב לא נתן לו ולא מסר לו כלום ולא נאמר לו אבל נמסר ביד המקטרג בדין של הקדוש ברוך הוא שהוא עורר את המקטרג עליו מה שהוא לא רצה שהרי בכל זמן בא המקטרג ההוא לעורר על בני אדם וכאן הקדוש ברוך הוא עורר אותו עליו שכתוב (איוב א) השמת לבך על עבדי איוב אבל סוד עמק הוא.</p>
<p>פתח ואמר (בראשית ד ג) ויהי מקץ¹⁰⁵ ימים ויבא קין מפרי האדמה מנחה ליהו"ה ויהי מקץ ימים רוא איהו¹⁰⁶ מקץ ימים ולא מקץ ימין¹⁰⁷ דחה לקץ ימין¹⁰⁸ וקריב לקץ ימים¹⁰⁹ והא אוקימנא דכתיב (דניאל יב יג) ואתה לך לקץ אמר קודשא</p>	<p>פתח ואמר (בראשית ד) ויהי מקץ ימים ויבא קין מפרי האדמה מנחה לה' ויהי מקץ ימים סוד הוא מקץ ימים ולא מקץ ימין דחה לקץ הימין וקריב לקץ הימים וכבר פרשנו שכתוב ואתה לך לקץ אמר הקדוש ברוך הוא לדניאל ואתה לך</p>

¹⁰⁴ אתא (דפ"ו).

¹⁰⁵ יובן מאמר זה בהקדים מ"ש הרב זלה"ה בענין חטא קין, והוא כי קין והבל העלו מ"ן מנוקבא לדכורא, אלא שקין בהיותו נוטה לצד הרע עקר אותו הרוח שבתוך הנוקבא שהוא שם ב"ן כנודע וכיון להחזירו לשרשו אל הז"א המשפיעו בנוקבא כנודע, ובזה תהיה היא חסרה ולא ראויה לקבל מ"ד וממילא תתגבר הקליפה לקבל השפע. וז"ש דחה לקץ ימין, ה"ס אותו הרוח דשביק בה שהוא מסוד החסד הנקרא בנימין, וגם כי שרשו ממזל נוצר חסד כידוע מכוונת קריאת שמע שעל המטה להרוג המזיקים, והיינו ממש קץ ימין, שהיא המדרגה אחרונה שאליה תגיע השורש הראשון של החסדים שהוא מזלא עילאה, ובדחייתו זו הקריב לקץ הימים, היא הקליפה (בראשית ו יג) קץ כל בשר וכנזכר בריש פרשת נח (גד ע"א). ודניאל להיותו מושרש במלכות שה"ס העשיה בסוד א"ל אדנ"י דהיינו דניאל, וכן דוד ששרשו בנוקבא, נתייראו שתגבר עליהם ח"ו כח המנגדו, והוצרך דניאל שיפרש לו ה' לקץ הימין, באופן שכל כוונת קין היתה לקרב הקליפה ולדחות הקדושה. אבל הבל תקן מעוותו בקרבנו שהקריב צמר הכבשים שהוא סוד הארת היסודות כנזכר בדברי הרב, והעלה מ"ן כהוגן שיתעוררו מ"ד וישתלם החיבור הקדוש, שאז נעשה הבירור והקדושה נוטלת הסולת והס"א מסתפק בפסולת. ולהיות שענין שניהם שוים בכוונת העלאת מ"ן לכך נאמר (בראשית ד ד) והבל הביא גם הוא, אלא שקין חטא במחשבתו לעקרם מן המלכות והבל עשה כהוגן וכתורה להעלותם לעורר מ"ד ושישאר אותו הרוח במקומו כדי שתלד ותשפיע, והבן. ועונשו אפרש המאמר בפרטות (רמ"ז).

¹⁰⁶ כל רזא ביסוד, וגם קץ ימין הוא ביסוד הנק' הקדושה, וקץ הימים הוא הטמאה, וקין דחה את המלכות מאת פני הקדושה, הפך סגולת הקרבן שהיא להקריב את המלכות, וקין כיון לדחותה ולקרב חלילה הנכריה שהיא קץ הימים. ובזה מתיישב מ"ש"ה ויהי מקץ ימים, חדא דלא פירש אחר כמה ימים, ועוד דכל ימיו של הבל לא היו כי אם חמשים יום כמ"ש במדרש, ואם כן לא יצדק לומר מקץ ימים על זמן כל כך מועט (רמ"ז).

¹⁰⁷ קלד ע"א (הערת הזהר).

¹⁰⁸ בחי' רגלים, ושם הוא סיום הקדושה, שהוא המלכות הנקרא קץ הימין, וכנגדו בקליפה אשר שם, נקרא קץ הימים (ע"ח מ"ד ומ"ן א'). נוק' דז"א (רח"ו).

¹⁰⁹ נוק' דס"ם (רח"ו).

זהר תצוה

<p>ברוך הוא לדניאל ואתה לך לקץ אמר ליה לאן קץ¹¹⁰ לקץ הימים או לקץ הימין עד דאמר ליה לקץ הימין;</p>	<p>לקץ אמר לו לאיזה קץ לקץ הימים או לקץ הימין עד שאמר לו לקץ הימין.</p>
<p>ועל דא דחיל דוד דכתיב (תהלים לט ה) הודיעני יהויה קצי או לקץ הימים או לקץ הימין והכא מה כתיב (בראשית ד ג) ויהי מקץ ימים ולא מקץ ימין ובגניי כך לא אתקבל קרבניה דהא מסטרא¹¹¹ אחרא הוה כלא:</p>	<p>ועל זה פחד דוד שכתוב הודיעני ה' קצי או לקץ הימים או לקץ הימין וכאן מה כתוב ויהי מקץ ימים ולא מקץ ימין ומפני כן לא התקבל קרבנו שהרי מהצד האחר היה הכל.</p>
<p>תא חזי מה כתיב (בראשית ד ד) והבל הביא גם הוא מאי גם הוא לאסנאה כלא דא <בדא> (ודא) קרבנא כלא ועקרא דיליה הוה לקודשא בריך הוא ויהב¹¹² חולקיה לסטרא אחרא כמה דאת אמר ומחלביהן וקין עקרא עבד מקץ ימים (ולא) <ו-יהב חולקא לקודשא בריך הוא ועל דא אתדהא איהו וקרבניה:</p>	<p>בא וראה מה כתוב (בראשית ד) והבל הביא גם הוא מהו גם הוא לרבות הכל זה בזה הקרבן כלו והעקר שלו היה להקדוש ברוך הוא ונתן מחלקו לצד האחר כמו שנאמר ומחלביהן וקין העקר עשה מקץ ימים ונתן חלק להקדוש ברוך הוא ועל זה נדחה הוא וקרבנו.</p>
<p>באיוב¹¹³ מה כתיב (איוב א ד) והלכו בניו ועשו משתה וגו' וכתוב (איוב א ה) ויהי כי הקיפו ימי המשתה וכתוב (שם ד) ושלחו וקראו לשלשת אחיותיהם לאכול ולשתות עמהם דדא איהו עקרא לסטרא אחרא ולבתר אקריב עולות ועולה איהו דכר ולא נוקבא וסלקא לעילא וקרבנא לא קריב לאכללא [כלא כדקא חזי] (ליה כדקא יאות):</p>	<p>באיוב מה כתוב (איוב א) והלכו בניו ועשו משתה וגו' וכתוב ויהי כי הקיפו ימי המשתה וכתוב ושלחו וקראו לשלשת אחיותיהם לאכול ולשתות עמהם שזהו העקר לצד האחר ואחר כך הקריב עולות ועולה הוא זכר ולא נקבה ועולה למעלה והקרבן לא הקריב לכלל אותו כמו שצריך.</p>
<p>ותא חזי אלמלא חולקא יהב¹¹⁴ לכלא מקטרגא לא יכיל ליה לבתר ואי תימא אמאי אבאיש ליה קודשא בריך הוא אלא בגין דגרים לכסיא נהורא [ולאתחפיא] (ולאתכסיא) ואיהו לא קריב קרבנא אחרא לאתזנא ביה אחרנין אלא עולה דסלקא לעילא ועל דא כתיב (איוב א ה) ככה יעשה איוב כל הימים דאלמלא סטרא אחרא אתזנת בחולקא</p>	<p>ובא וראה אם היה נותן חלק לכלם המקטרג לא היה יכול לו לבסוף ואם תאמר מדוע הרע לו הקדוש ברוך הוא אלא מפני שגרם לכסות האור ולהעלימו והוא לא הקריב קרבן אחר לזון בו אחרים אלא עולה שמעלה למעלה ועל זה כתוב ככה יעשה איוב כל הימים שאלו הצד האחר היה נזון בחלקו היה עובר</p>

¹¹⁰ נראה לפי הנמצא בדברי הרב זל"ה נשמת דניאל שהיתה ודאי גדולה נפלה בחטא אדה"ר למדרגה עמוקה בקליפה וכמו כן דוד כנודע, ולכן נתייראו שמא לא העלו כל בחינת נשמתם ושיצטרכו לחזור אל יסוד הנוק' הטמאה לקבלם, ועל כן כשאמר לו ה' לך לקץ שאל לאן קץ, וה' הבטיחו ותנוח (רמ"ז).

¹¹¹ שהרי כל כוונתו היתה לחזק כח הס"א בעקרו כח הקדושה, וידוע מספר הגלגולים שקין והבל היה להם נפש דאצילות שהורישם אביהם, ולכן היה כח בקין לפגום הפגם הגדול, דהיינו שחשב להעלות ההוא רוחא שהוא שם של ב"ן אל מקורו הוא זעיר ולהחליש כח המלכות, ולכן העלה פשתן הנקרא פרי האדמה (רמ"ז).

¹¹² ויהיב (דפ"ו).

¹¹³ הכוונה שאיוב מידה אחרת היתה בו שלא היה רוצה לתת שום חלק לס"א והיה לו צורך לעשותו יותר משאר בני עולם מכמה טעמים. האחד שהוא היה משורש הבל כמ"ש בליקוטי תורה פרשת וירא בפסוק (כב כג) ילדה מלכה גם היא ב'נים ל'נחור ר"ת ה"ב"ל. השני שהיה מגלגול תרח דרתח לקב"ה להכעיס, והיה צריך שלא יקנטר את השטן וכו' (רמ"ז).

¹¹⁴ מאברין ופדרין דמתאכלין כל הלילה, הנה נהנין מהם החיצונים ג"כ, וכן אמרו בפ' תרומה (קל ע"א) ומכאן אתזנו כמה חבילי טהירין דנפקין ושלטין בלילה כו' ע"ש¹¹⁴, וכן שם (קמא ע"א) אמרו ג"כ אברין ופדרין דמתאכלין בלילה לאתזנא זינין אחרנין כו'¹¹⁴, וכן הוא בזהר חדש (סוף פ' צו מו ע"ג) וכן הוא מבואר בכמה וכמה מקומות בזה"ק, כי מהקרבנות היו נהנים החיצונים ג"כ [ע' ח"א סד ע"א פט ע"ב וח"ב לד ע"א קפא ע"ב רלח ע"א ושם סע"ב בהגהות מהרח"ו רלט ע"ב רסח ע"ב רסט ע"א ובח"ג דף כו רע"ב כז ע"א כח ע"א רמ ע"ב רמב ע"א רמח ע"ב] (דע"ה ח"ב קנו ע"ב).

זהר תצוה

<p>מעל המקדש ומסתלק ממנו וצד הקדושה היה עולה למעלה למעלה.</p>	<p>אתעבר מעל מקדשא ואסתלק מניה וסטרא דקדושה [הוה] סליק לעילא לעילא:</p>
<p>אבל הוא לא רצה שיהנו אחרים מקרבנו והסיר עצמו ממנו מנין לנו שכתוב (איוב א) וסר מרע ועל זה הקריב תמיד עולה שהרי עולה לא נהנה ממנה הצד האחר לעולם ומפני כן כל מה שנטל לבסוף ממנו נטל ועל זה איוב גרם לכסות בערלה על ברית הקיום שלא היה מסתלק ממנו ומפני כן הקדוש ברוך הוא עורר את המקטרג ההוא שכתוב השמת לבך על עבדי איוב.</p>	<p>אבל איהו לא בעא [דאתהני אחרא מקרבניה] [דאתזני אחרא במקרבניה] ואעדי גרמיה מניה מנא לן דכתיב (שם א) וסר מרע ועל דא קריב תדיר עולה דהא עולה לא אתהני מניה סטרא אחרא לעלמין ובגין כך כל מה דנטיל לבתר מדידיה נטיל ועל דא איוב גרים לחפיא ערלה על ברית קיימא דלא הוה אעדי מניה ובגין כך קודשא בריך הוא אתער לההוא מקטרגא דכתיב (איוב א ח) השמת לבך אל¹¹⁵ עבדי איוב:</p>
<p style="text-align: center;">בא וראה כאשר רצה</p>	<p style="text-align: center;">תא חזי כד בעא:</p>
<p>קפב/א</p>	
<p>הקדוש ברוך הוא להתאחד בהם בישראל במצרים לא עמדה להם השעה מפני שהערלה מכסה האור עד זמן שהמקטרג ההוא היה לוקח את שלו מאיוב ועל זה צוה לו הקדוש ברוך הוא לאכול את אותו פסח בחפזון עד שהצד האחר ההוא התעסק בו באיוב וצוה להעביר ערלה מהם ואז התאחד הקדוש ברוך הוא בישראל והצד האחר נפרד מן הקדשה והתעסק בו באיוב ולקח משלו ואז פסח הוא לה' ודאי שעד כאן לא היה פסח לה' אשרי אלה שיודעים ומיחדים יחוד קונם כמו שצריך.</p>	<p>קודשא בריך הוא¹¹⁶ לאתאחדא בהו בישראל [במצרים] לא קיימא שעתא בגין דערלה חפיא נהורא עד זמנא דההוא מקטרגא הוה נטיל דיליה מאיוב¹¹⁷ ועל דא פקיד ליה קודשא בריך הוא למיכליה <לההוא פסח בבחילו עד דההוא> (בבחילו דאיהו) סטרא אחרא אשתדל ביה באיוב ופקיד לאתעברא ערלה מנייהו וכדין אתאחד קודשא בריך הוא בישראל וההוא סטרא אחרא אתפרש מן קדשא ואשתדל ביה באיוב ונטיל מדיליה וכדין (שמות יב יא) פסח¹¹⁸ הוא ליהויה ודאי דעד השתא לא הוה פסח ליהויה זכאין אינון דידיעי ו<מ>יחדי יהודא דמאריהון כדקא יאות:</p>
<p>כתוב (שם לד) אלהי מסכה לא תעשה לך וכתוב אחריו את חג המצות תשמר מה (עושה) זה אצל זה אלא כך פרשוה מי</p>	<p>כתיב (שם לד יז) (ו)אלהי מסכה לא [תעשה לך] וכתוב בתריה [תעשו לכם וכתוב] (שם יח) את חג המצות תשמר מאי עביד¹¹⁹ האי לגבי האי אלא</p>

¹¹⁵ על (דפ"ו).

¹¹⁶ כוונתו ליישב מה שכבר הקדמנו לתרץ איך עוון איש אחד גרם כל כך כח לקליפה. והשיב שאז היה עת דודים לגאול את ישראל בכח בריתו עם האבות. אבל לא קיימא שעתא, היא המלכות, מפני שהערלה היתה חופפת על האור ומחפה ערלת ישראל ושהיתה דבוקה לקודש, ועיין היטב בפרשת אמור (דף קא ע"ב), ותשכיל הדברים שעיקר הקטרוג היה בזמן קריעת ים סוף. ונראה ששל פסח היה לפי שעה כדי להפריד הקליפה למען ירד האור בכל העולמות. ואפשר שהיה יום א' לשבוע האחרון של שמחת בני איוב למשתה שלהם ואז התחיל הקטרוג על איוב. ואחר כך בשבעת ימי הפסח שחזר אור המוחין ונסתלק כנודע מסוד העומר, וביום שביעי של פסח היתה קריעת ים סוף בסוד הקטנות וחזר המקטרג לקטרג על ישראל, וה' סיים וגירה את השטן על איוב וכו'. ומ"ש בפרשת פנחס (דף רלא ע"א) שהקטרוג על איוב היה בראש השנה, ואין לומר דתנאי נינהו, דהכא רשב"י גופיה והתם רשב"י גופיה. ונלע"ד שבראש השנה שהוא זמן דין כולל של כל השנה אז צפה הקב"ה שישראל עתידים להגאל אותה השנה ושיהיו עיכובים עליהם, ומאז הסכימה דעת העליון לתת את איוב בידם של ישראל כשיגיע זמן הצורך לזה. אי נמי התחיל הקטרוג ולא אתמסר פתקא ביד השטן, ואחר כך בשעת המעשה חזר וניעור הקטרוג. וגם י"ל כאן בבית דין של אמא וזה בראש השנה, וכאן בבית דין התחתון בברתא, והיא מעשה (רמ"ז).

¹¹⁷ איוב לא היה מזרע אברהם יצחק ויעקב כלל, ולכן לא הגיע מעשיו למעלה מאומה, ועי' זהר לעיל לג ע"א, וח"ג ח ע"א (דע"ה ח"ב ב ע"ד).

¹¹⁸ פסח נקרא המלכות והיא לה', ור"ל אין לנחש חלק בה (רח"ו).

¹¹⁹ מוסגר בדפ"ק.

זהר תצוה

<p>הכי אוקמוה מאן דאכיל חמיץ בפסח נדפלה לע"ז לגרמיה] כאלו עביד ע"ז¹²⁰ למפלה לגרמיה דהא רוא הכי הוא דחמיץ בפסח¹²¹ כמאן דפלה לע"ז¹²² (דע"ז) איהו:</p>	<p>שאוכל חמץ בפסח (כאלו עובד כוכבים ומזלות לעבד להם שכן הסוד כך הוא שחמץ בפסח) כמי שעובד לכוכבים ומזלות הוא.</p>
<p><תא חזי> (ו)כד נפקו ישראל ממצרים נפקו מרשו דלהון מרשו אהרא מההוא רשו דאקרי חמיץ נהמא בישא ועל דא אקרי ע"ז¹²³ <הכי> ודא איהו רוא דיצר הרע פולחנא נוכראא <דאקרי> (ואקרי) אוף הכי שאור ודא איהו יצר הרע¹²⁴ דהכי איהו יצר הרע <בבר> (לבר) נש כחמיר בעיסה עאל במעוי דבר נש זעיר זעיר ולבתר אסגי ביה עד דכל גופא אתערב בהדיה ודא איהו ע"ז¹²⁵ ועל דא כתיב (תהלים פא י) לא יהיה בך אל זר <אל זר> ודאי:</p>	<p>בא וראה כאשר יצאו ישראל ממצרים יצאו מרשות שלהם מרשות אחרת מהרשות ההיא שנקראת חמץ לחם רע ועל זה נקראים כוכבים ומזלות כך וזהו סוד של יצר הרע עבודה זרה שנקראת גם כך שאור וזהו יצר הרע שכן הוא יצר הרע בבן אדם כשאור שבעסה שנכנס במעיו של אדם מעט מעט ולבסוף מתרבה בו עד שכל הגוף מערב בו וזהו כוכבים ומזלות ועל זה כתוב לא יהיה בך אל זר אל זר ודאי.</p>
<p>את חג המצות תשמר רבי יהודה פתח (ישעיה ב כב) חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו כי במה נחשב הוא (חדלו לכם מן האדם וגו') האי קרא אוקמוה¹²⁶ אבל מאי חדלו לכם מן האדם¹²⁷ וכי <אזהר> (אי אסיר) ליה לבר נש לאתמנעא משאר בני נשא¹²⁸ אוף אינון נמי לגביה¹²⁹ ישתכחון¹³⁰ בני נשא דלא יקרבו אליו באליו לעלמין אלא <הא אוקמוה¹³¹ כמאן> (אוקמוה במה) דאשכים לפתחא</p>	<p>את חג המצות תשמר רבי יהודה פתח חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו כי במה נחשב הוא פסוק זה פרשוהו אבל מה זה חדלו לכם מן האדם וכי מזהיר לו לאדם להמנע משאר בני אדם אפילו הם גם כן ממנו ימצאו בני אדם שלא יתקרבו אלו באלו לעולמים אלא זה פרשוהו במי שמשכים לפתח חבירו להביא לו שלום ואנחנו בארנו אותו בפסוק אחר שכתוב</p>

¹²⁰ כו"ם (דפ"ו).

¹²¹ "כאלו עביד ע"ז למפלה לגרמיה דהא רוא הכי הוא דחמיץ בפסח" מוסגר בדפ"ק.

¹²² לכו"ם (דפ"ו).

¹²³ כו"ם (דפ"ו).

¹²⁴ הרע (דפ"ו).

¹²⁵ כו"ם (דפ"ו).

¹²⁶ נראה שכוונתו על מה שאמרו רז"ל בבראשית רבה פ"ח ס"י, שמלאכי השרת טעו באדה"ר ובקשו לומר לפניו קדוש עד שהפיל עליו תרדמה, והה"ד חדלו לכם וגו' (רמ"ז).

¹²⁷ קשיא ליה שאם זוהי הבנת הפסוק, יקשה למה לא אמר למלאכי השרת חדלו לכם ממנו. ועוד, מה צריך להזהירם על ככה, שהרי ממילא יחדלו ממנו, כיון שראוהו ישן. ועוד מאי נפקא מינה מאי דהוה הוה, אלא ודאי שמדבר עם בני דורו ואם כן קשה מאי קאמר (רמ"ז).

¹²⁸ ירצה וכי סלקא דעתך לכל אחד מבני אדם שיחדל מיתר אנשי העולם, דהיינו מן האדם, פי' מן המין האנושי, מפני שנשמה באפו וחיותו כאין וכמ"ש המפרשים (רמ"ז).

¹²⁹ הם גם יעשו כן לו (רמ"ז).

¹³⁰ ואין זו רצון, שאדרבא גדול השלום והייחוד לפניו יתברך כדי שיהיו רבים מיוחדים להמשיך השפע בכלילות כל המדות העליונות (רמ"ז).

¹³¹ והענין מובן במ"ש בכמה מקומות שהנשמה החוזרת בשחרית אל האדם אינה מתיישבת במקומה עד אחר התפללו, וכן כתוב לקמן (דף רטו ע"ב). וזש"ה חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו, פי' שעדיין הנשמה באפו ולא נכנסת להתיישב במקום. וטעם הדבר נראה לי כמ"ש הרב זלה"ה בטעם קדימת תפלה של יד לשל ראש, כי ה"ס הרשימו של אור המוחין שנסתלקו בלילה אין חוזרים להאיר עד שיתפללו שאז באים מוחין שלימים, באופן שקודם התפילה הוא אור מועט מאד לערך אחר התפילה, וזהו כי במה נחשב הוא, אינו כלום (רמ"ז).

זהר תצוה

<p>דחבריה למיהב ליה שלם ואנא אוקימנא ליה בקרא אהרא¹³² דכתיב (משלי כז יד) מברך רעהו בקול גדול¹³³ בבקר השכם קללה תחשב לו ואף על גב דכלא שפיר¹³⁴ אבל מאי חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו¹³⁵ הכא פקיד קודשא בריך הוא לבר נש ואזהיר ליה לאסתמרא מאינן בני נשא דאסטו¹³⁶ ארחיהו מארח טב לארח ביש ומסאבי נפשיהו בההוא מסאבו אהרא:</p>	<p>(משלי כז) מברך רעהו בקול גדול בבוקר השכים קללה תחשב לו ואף על פי שהכל טוב אבל מה זה חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו כאן צוה הקדוש ברוך הוא לאדם ומזהיר אותו להשמר מאלו בני אדם שנטו דרכם מדרך טוב לדרך רע ומטמאים נפשם בטמאה ההיא האחרת.</p>
<p>[דהא] (אבל) כד ברא קודשא בריך הוא לבר נש עבד ליה בדיוקנא עלאה ונפח <ביה> (ליה) רוחא¹³⁷ קדישא דכליל בתלת כמה דאוקימנא דאית ביה נפש רוח ונשמה ועילא מכלא נשמה דאיהי חילא עלאה למנדע ולמ(נ)טר פקודוי דקודשא בריך הוא ואי ההיא נשמתא קדישא עאיל לה בפולחנא אהרא האי איהו מסאיב לה ונפיק מפולחנא דמאריה בנין דתלת חילין אלין בלהו חד נפש רוח ונשמה משתתפי כחדא והווי חד וכלא כנוונא דרזא עלאה על דא נאמר (שם יג כ) הולך את חכמים וגו'¹³⁸:</p>	<p>שהרי כשברא הקדוש ברוך הוא לאדם עשה אותו בדמות עליונה ונפח בו רוח (נשמה) קדושה שכלולה בשלש כמו שפרשנו שיש בו נפש רוח ונשמה ועליון מהכל היא הנשמה שהיא כח עליון לדעת ולשמר צוויי הקדוש ברוך הוא ואם הנשמה ההיא הקדושה מעלה אותה בעבודה אחרת זה הוא שמטמא אותה ויוצא מעבודת קונו מפני ששלשה כחות אלו כולם אחד נפש רוח ונשמה משתתפים כאחד והיו אחד והכל כדוגמת הסוד העליון (ועל זה נאמר הולך את חכמים וגו').</p>
<p>ואי חוינן להאי בר נש דהווי ביה אלין דרגין בלהו עד לא קיימא בקיומיה למנדע מאן איהו במאי אתידע <דלא> לקרבא בר נש בהדיה אי¹³⁹ (בגין) לאתמנעא מניה <ס"א> בר נש דאית ביה דרגין אלין בלהו וקיימא בקיומיה דא איהו גבר שלים עבדא מהימנא דמאריה ובעי לאשתתפא ביה ולאשתברא בהדיה למילף אורחוי מניה ובמאי אתידע בר נש למנדע מאן איהו לקרבא בהדיה או לאתמנעא מניה <ברוגזיה ממשי ידע ליה > בר נש > וישתמודע מאן איהו אי ההיא נשמתא קדישא נטר</p>	<p>ואם ראינו לזה האדם שהיו בו אלה המדרגות כולן עד שלא עומדים בקביעות לדעת מי שהוא במה יתודע (שלא) להתקרב האדם אליו או להתרחק ממנו (בן אדם שיש בו מדרגות אלו כולם ועומדים קיימים זהו אדם שלם עבד נאמן לאדונו וצריך להשתתף בו ולהתחבר בו ללמד דרכים ממונו ובמה יודע בן אדם לדעת מי הוא להתקרב אליו או להתרחק ממנו) ברגזו ממש ידע לו האדם ויודע מי הוא אם הנשמה ההיא הקדושה שומר</p>

¹³² ירצה ענין זה של המשכים לפתחו של חבירו, אני מפרשו בפסוק מברך רעהו וגו', וכן הוא לקמן (דף רכו ע"ב) ומסיים שם וז"ל, ולא איהו אסור עד דמברך ליה ברזא דקול גדול דאיהו עיקרא דשמא קדישא, ע"כ. וקול גדול הוא יסוד אמא שבדעת זעיר הנקרא מלכא דשלמא דיליה, וכנזכר לעיל (דף קכז ע"ב) וכמו שכתבתי שם, וה"ס ו' עילאה כמ"ש (דף רכו ע"ב), והוא הוא יסוד אמא שבדעת זעיר, והיינו עיקרא דשמא קדישא, כי דוקא קו האמצעי הוא עיקר השפע, ולכן אסור להמשיך שלום לחבירו קודם שימשך בעליונים ע"י התפילה (רמ"ז).

¹³³ רכו ע"ב (הערת הזהר).

¹³⁴ ששני הטעמים אמיתיים (רמ"ז).

¹³⁵ ירצה שתיבת חדלו מורה ההמנע מהמשך דבר הנמשך כמו (בראשית יא ח) ויחדלו לבנות העיר, ולא יכון לפרשה על מקרה של פעם אחת ושל איש אחד וכל שכן להזהירו בלשון רבים (רמ"ז).

¹³⁶ דסטו (דפ"ו).

¹³⁷ (נ"א נשמתא) (נוסף בדפ"ו).

¹³⁸ "על דא נאמר הולך את חכמים וגו'" מוסגר בדפ"ק.

¹³⁹ או (דפ"ו).

זהר תצוה

<p>בשעתא [דרוגזי דלא] <דרוגזי אתי עליה ולא> (דרוגזיה לא) יעקר לה מאתרהא בגין למשרי תחותה ההוא אל זר דא איהו בר נש כדקא יאות דא איהו עבדא דמאריה דא איהו גבר שלימ:</p>	<p>בשעת רגזו (בא עליה) שלא יעקר אותה ממקומה שאז יבא תחתיה אותו אל זר זהו בן אדם כמו שצריך זהו עבד של אדונו זהו גבר שלם.</p>
<p>ואי ההוא בר נש לא נמיר לה ואיהו עקר קדושה דא עלאה מאתריה למשרי באתרה¹⁴⁰ (ד) בתריה סטרא אחרא ודאי דא איהו בר נש דמריד במאריה ואסיר לקרבא בהדיה ולא תחברא עמיה ודא <איהו> (אקרי) (איוב יח ד) טורף נפשו באפו איהו טריף ועקר נפשיה בגין רוגזיה ואשריה בגויה אל זר ועל דא כתיב (ישעיה ב כב) חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו דההיא נשמתא קדישא טריף לה וסאיב לה בגין אפו אשר נשמה:</p>	<p>ואם האדם ההוא לא שמר לה והוא עקר הקדשה הזו העליונה ממקומה לשכן בתוכה הצד האחר ודאי זהו אדם שמורד ברבו ואסור להתקרב אליו ולהתחבר עמו וזהו (איוב יח) טורף נפשו באפו הוא טורף ועוקר נפשו בסבת רגזו ומושיב בתוכה אל זר ועל זה כתוב חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו שהנשמה הקדושה היא טורף אותה ומטמא אותה משום אפו אשר נשמה</p>
<p>קפב/ב</p>	
<p>אחלף באפו כי במה נחשב הוא ע"ז¹⁴¹ אתחשיב ההוא בר נש:</p>	<p>החליף באפו כי במה נחשב הוא עבודה זרה נחשב אותו בן אדם.</p>
<p>ומאן דאתחבר עמיה ומאן דאשתעי <ס"א דאשתתף> בהדיה כמאן דאתחבר בע"ז¹⁴² ממש מאי טעמא בגין דע"ז¹⁴³ ממש שארי בגויה ולא עוד אלא דעקר קדושה עלאה מאתריה¹⁴⁴ ושארי באתריה ע"ז¹⁴⁵ אל זר מה אל זר כתיב ביה (ויקרא יט ד) אל תפנו אל האלילים כגוונא דא אסיר לאסתכלא באנפוי:</p>	<p>ומי שמתחבר עמו ומי שמדבר עמו כמי שמתחבר בכוכבים ומזלות ממש למה משום שכוכבים ומזלות ממש שורים בתוכו ולא עוד אלא שעוקר קדושה עליונה ממקומה ומשכין במקומה עבודה זרה אל זר מה אל זר כתוב בו אל תפנו אל האלילים כדוגמת זה אסור להסתכל בפניו.</p>
<p>ואי תימא הא רוגזא דרבנן רוגזא דרבנן טב איהו¹⁴⁶ לכל סטרין דהא תנינן דאורייתא אשא איהי ואורייתא קא מרתחא ליה¹⁴⁷ דכתיב (ירמיה</p>	<p>ואם תאמר הרי רגז של חכמים רגז של החכמים טוב הוא לכל הצדדים שהרי למדנו שהתורה היא אש והתורה היא</p>

¹⁴⁰ בתריה (דפ"ו)

¹⁴¹ כו"ם (דפ"ו).

¹⁴² בכ"ם (דפ"ו).

¹⁴³ דכו"ם (דפ"ו).

¹⁴⁴ שאין מלכות מתייחדת עם הת"ת אלא בגוף עם הנפש, וכמו שהוא פוגם הגוף ומשליט החיצון כדפי', כך גורם למעלה בין ת"ת למלכות (אור יקר).
¹⁴⁵ כו"ם (דפ"ו).

¹⁴⁶ ירצה אינו מתעורר מצד החצוני, ואינו פעולת החצון (אור יקר). שלפעמים כשיכעוס האדם מסלק ממנו חלק הרע שבו וישאר בו זולתי הטוב, והיינו כשיהיה הרוגז לש"ש, כמ"ש הזהר הכא, רוגזא דרבנן טב איהי וכו' (מ"מ).

¹⁴⁷ הוא כענין שיש למעלה דין פנימי קדוש, ודין חצוני טמא, כך יש כעס חצוני המתעורר באדם בגאותו וגאונו וסכלותו, ויש כעס פנימי קדוש המתעורר מחמת קנאת ה' ותורתו, המעוררו לכעס מחמת התורה שהיא אש, והרי יסודו טוב ואינו פועל פעולה רעה, כענין הדין העליון, שאם יפעול דין במקום קלוקל, יהיה מקולקל, ואם אותו הדין יהיה יסורים לעולם להחזיקם בעבודה, אינו דין אלא רחמים, כאומרו לעשות משפט עבדו ומשפט עמו וכיוצא, ולזה אם אותו כעס יהיה להוסיף עבודה בעבודתו ית', אינו פועל בדין ובכעס כעס, אלא רחמים ונחת רוח (אור יקר).

זהר תצוה

<p>כג כט) הלא כה דברי כאש נאם יהו"ה רוגזו¹⁴⁸ דרבנן במלי דאורייתא רוגזא דרבנן למיהב יקרא לאורייתא וכלא לפולחנא דקודשא בריך הוא [היא >הוי' לכוך נאמר (דברים ד כד) כי יהו"ה אלהיך אש אוכלה הוא אל קנא]:</p>	<p>מרתחה אותו שכתוב הלוא כה דברי כאש נאם ה' רגז של חכמים בדברי תורה רגז של חכמים לתת כבוד לתורה והכל לעבודת הקדוש ברוך הוא הוא היה לכך נאמר כי ה' אלהיך אש אוכלה הוא אל קנא.</p>
<p>אבל אי במלין אחרנין לאו פולחנא דקודשא בריך הוא האי בנין דבכל הטאים דקא עביד בר נש לאו איהו ע"ז¹⁴⁹ ממש >כהאי' ואסיר לקרבא בהדיה דהאי ואי תימא הא לשעתא הוה דעבר והדר אהדר לאו הכי דכיון דאעקר קדושה דנפשיה מניה ומאתריה וההוא אל זר מקפח ההוא אתר אתתקף ביה ולא שביק ליה בר כד אתנודכין בר נש מכל וכל ועקר ליה לעלמין ולבתר אשתדל לאתקדשא ולאמשכא קדושה עליה כדן [כהן ולוין] (ולואי) דאתקדש אמר ליה רבי יוסי אתקדש ממש >ס"א אמאי והא אתדכי ואתקדש<:</p>	<p>אבל אם בדברים אחרים לא עבודת הקדוש ברוך הוא זה לפי שבכל החטאים שעושה האדם היא לא עבודה זרה ממש כמו זה ואסור להתקרב בוקרבתו של זה ואם תאמר זה לפי שעה היה שעבר ואחר כך חזר לא כך שכיון שעקר הקדשה של נפשו ממנו וממקומו ואותו אל זר מקפח המקום ההוא מתחזק בו ולא עוזב אותו חוץ מכאשר נטהר האדם מכל וכל ועוקר אותו לעולמים ואחר כך משתדל להתקדש ולהמשיך קדושה עליו ואז הלואי ויתקדש אמר לו רבי יוסי מתקדש ממש (למה והרי נדחה והתקדש).</p>
<p>אמר ליה תא חזי בשעתא דאיהו עקר קדושה דנפשיה ושריא באתריה ההוא אל זר¹⁵⁰ >דאקרי טמא' אסתאב בר נש (ואקרי טמא) וסאיב למאן דקריב בהדיה וההיא קדושה ערקת מניה וכיון >דערקת' (דערקא) מניה זמנא חדא כמה >ד'יעביד בר נש <עוד' (עד) לא תיתוב לאתרהא:</p>	<p>אמר לו בא וראה בשעה שהוא עוקר קדושה של נפשו ושוכן במקומו האל זר ההוא שנקרא טמא נטמא האדם ומטמא למי שקרב עמו והקדשה היא בורחת ממנו וכיון שבורחת ממנו פעם אחת כל מה שיעשה האדם עוד לא תשוב למקומה.</p>
<p>אמר ליה אי הכי כמה מסאבין אינון דמתדכאן אמר ליה שאני מסאבו אחרא דלא יכיל למעבד יתיר¹⁵¹ אבל דא שניא מכלא >דכל' (וכל) גופא סאיב מגו ומבר ונפשא וכלא מסאיב ושאר מסאבו דעלמא לאו איהו אלא גופא לבר בלחודוי ובגין כך כתיב (ישעיה ב כב) חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו דאחלף קדושה דמאריה בגין אפו דדא איהו מסאבו דמסאיב כלא כי במה נחשב הוא במה ע"ז¹⁵² ודאי נחשב איהו:</p>	<p>אמר לו אם כן כמה טמאים יש שמטהרים אמר לו שונה טמאה אחרת שלא יכולה לעשות יותר אבל זה משנה מכולם שכל גופו נטמא מבפנים ומבחוץ ונפשו וכלו נטמא ושאר טמאות שבעולם לא נטמא אלא גופו מבחוץ בלבד ולכן כתוב חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו שמחליף קדשת רבו משום אפו שזוהי טמאה שמטמאה הכל כי במה נחשב הוא במה של עבודה זרה ודאי נחשב הוא.</p>
<p>תא חזי האי איהו רוגזא דאיהו ע"ז¹⁵³ סטרא אחרא כמה דאמרן דבעי בר נש לאסתמרא מניה ולאתפרשא מעלוי ועל דא כתיב (שמות לד יז)</p>	<p>בא וראה זהו רגז של עבודה זרה הצד האחר כמו שאמרנו שרוצה האדם להשמר ממנו ולהפרד מעליו ועל זה כתוב</p>

¹⁴⁸ רוגזא (דפ"ו).

¹⁴⁹ כ"וים (דפ"ו).

¹⁵⁰ שמעתי כי אל זר גימ' רחל, והיא הקלי' שכנגד רחל (רח"ו)

¹⁵¹ פל' שאין אותה הטומאה יכולה לטמא האדם יותר דהיינו גם נפשו אלא גופו לבד כדמפרש (מ"מ).

¹⁵² כ"וים (דפ"ו).

¹⁵³ כ"וים (דפ"ו).

זהר תצוה

<p>אלהי מסכה לא תעשה לך כדי להרע לך וכתוב אחריו את חג המצות תשמר תשמר זה צד הקדושה שצריך האדם לשמר אותו ולא יחליף אותו בגלל הצד האחר ואם יחליף אותו הרי הוא טמא ומטמא לכל מי שמתקרב אליו.</p>	<p>אלהי מסכה לא תעשה לך כדי להרע לך וכתוב אחריו את חג המצות תשמר תשמר זה צד הקדושה שצריך האדם לשמר אותו ולא יחליף אותו בגלל הצד האחר ואם יחליף אותו הרי הוא טמא ומטמא לכל מי שמתקרב אליו.</p>
<p>את חג המצות תשמר האי איהו אתר דאקרי שמור ובגין כך כתיב (שמות כג טז) את חג המצות תשמר שבעת ימים תאכל מצות כאשר צויתך שבעת ימים <אלין> לאו (אלין) אינון כשבעת הימים דסכות דאינון עלאין¹⁵⁴ ואלין תתאין¹⁵⁵ ועל דא [באינון] (בהני) הלל גמור ובהני לאו הלל גמור¹⁵⁶ ועל [דא] (ד)אינון לתתא (כתיב) שבעת ימים תאכל מצות מצת כתיב חסר בלא ו' דעד לא שראן אינון יומין עלאין ריא דו':</p>	<p>את חג המצות תשמר זהו מקום שנקרא שמור ומפני כן כתוב את חג המצות תשמר שבעת ימים תאכל מצות כאשר צויתך שבעת ימים אלו אינם כשבעת הימים של סכות שהם עליונים ואלו תחתונים ועל זה באלו הלל גמור ובאלו אין הלל גמור ועל שהם למטה שבעת ימים תאכל מצות מצת כתוב חסר בלי אות ו' שטרם שורים אלו הימים העליונים סוד אות ו'.</p>
<p>ואי תימא כיון דהאי רזא¹⁵⁷ דחג המצות אתקדש אמאי נחתא¹⁵⁸ דהא תנינן מעלין בקדש ולא מורידין אמאי נחתא לתתא באינון יומין תתאין:</p>	<p>ואם תאמר כיון שסוד זה של חג המצות התקדש מדוע יורד שהרי למדנו מעלים בקדש ולא מורידים ומדוע יורדת למטה באלו הימים התחתונים.</p>
<p>תא חזי כתיב¹⁵⁹ (ויקרא טז ו) וכפר בעדו ובעד ביתו וגו' מאן [וכפר בעדו] <דיכפר> (וכפר עליה)</p>	<p>בא וראה כתוב וכפר בעדו ובעד ביתו וגו' מי שיכפר צריך (לכפר) על עצמו</p>

¹⁵⁴ מצד הבינה (רח"ו). בשלש בחינות קורא עילאין לימי הסוכות, מפני שבהם נכנסים ז' המקיפים דז' תחתונות דאמא, וז' מקיפים וז' פנימים דחסדים דז"א, בהתפשטות משרשיהם שבעת, ובכל יום ויום נכנסת בחינה שלימה מכל השלש הנזכרים, ולכן הוא הלל גמור. אבל בפסח הם למטה מפני שחסרו כל בחינות עלמא דזכורא דהיינו ו' כדמפרש ואזיל. ומתחיל בשאלה גדולה לאמר כיון דחג המצות אתקדש אמאי נחתא, ור"ל שידוע שבליל פסח יש כל בחינות המוחין עד גלות השני שהוא בחג"ת דאר"א, שאין כמוהו בשאר המועדים, עד שלכן אומרים הלל גמור בלילה, ואם כן איך ירדה אחר כך כל כך שאתה קוראים בשם יומי תתאי (רמ"ז).

¹⁵⁵ מצד המלכות (רח"ו).

¹⁵⁶ עי' לקמן רעז ע"ב (לש"ו).

¹⁵⁷ להאי רזא (נמחק צמ"מ).

¹⁵⁸ פי' שבליל פסח נכנסו כל המוחין בז"א ומשם למלכות, וא"כ אמאי אח"כ אנו עושים חשבון העומר להתחיל ממטה למעלה (מ"מ).

¹⁵⁹ וסוד הענין מובן במ"ש בספר הכוונות בסודות העומר והמצות (נ"א ותמצית) הסוד הוא שבהיות ישראל במצרים היה ז"א בסוד העיבור והחסדים היו נעלמים בדעת, ולא היו מאירים אלא י' לבושים חיצונים בסוד י' אחורי שם אה"ה בריבוע העולים ד"ם, והם ה' מיני דם טוהר וה' מיני דם טומאה כנגד ה' חסדים וה' גבורות, והיו החיצונים נאחזים בדמי הטומאה, אכן ברצון ה' לגאול את עמו הופיע והשפיע ברגע אחד כל מעלות המוחין דזעיר ואז האיר האור המופלא בפתע ונכנעו כל החיצונים וגברה יד הקדושה, אבל זה היה בחסד עליון בלי הקדמת מעשינו והכל לפי צורך אותה השעה עד שיצאו ממסגר אסירי ה'. ואחר גאולתם חזר הדבר לכמו שהיה בתחילה ונסתלקו המוחין וחזרו החיצונים להאחז באותם הדמים, עד שע"י מעשינו וכוונתנו יחזרו המוחין לאט לאט מידי יום ביומו עד חג השבועות. ונמצא שכל מה שנעשה ברגע בליל פסח חזר להעשות במ"ט ימי הספירה, שבכל יום ויום נכנסה בחינה אחת פרטית, דהיינו חלק אחד בין במוחין בין בחסדים, כגון גדלות ראשון דאבא וחסד שבחסד וכן על זה הדרך ככתוב אצלנו. וגם בענין זה נתעלו ימי סוכות על ימי פסח, להיות שבכל יום מימי החג נכנסה בחינה שלימה ובפסח חלק אחד פרטי. ואם תאמר אם כן מה נשתנו שבעת ימי הפסח שהם מועד משאר הימים עד חג השבועות, כבר נתיישב זה בספר הכוונות באומרו שהטעם הוא מפני שבשבעת ימים הראשונים נכנסים ז' בחינות של המח הגדול הוא סוד ע"ב וגם החסד הגדול שהוא החסד הראשון הנקרא יומם וכו', וגם שאחרי שנכנסו כל המוחין בזעיר בליל פסח גם שחזרו להסתלק נשאר בו רושם גדול, ואל כל זה נראה שמכוין בכאן במ"ש האי דרגא שארי וכו', פי' שז"א כבר התחיל להתקדש באור המוחין, וגם התחילו החסדים להתפשט בו ולצאת ממקום התעלמותם בגרון מפני פחד הטמאים (נ"א כמה טעמים), ועתה התחילו לצאת בקדושה

זהר תצוה

<p>אצטריך [לכפרא] עליה בקדמיתא ובתר על ביתיה כגונא דא האי דרגא שארי לאתקדשא ולנפקא בקדושה לכפרא עליה וכיון דאיהו אתקדש בעי לכפרא על ביתיה¹⁶⁰ ול(את)קדשא לון ועל דא <נחתא> (נחית) לתתא לקדשא ביתיה¹⁶¹ ובמה מקדש לון <בישראל דלתתא> (לישראל לתתא)¹⁶² וכיון דאלין מתקדשאן בעינן לסלקא <לה> לעילא דהא כד ביתא דמטרוניתא אתקדשת כדין סלקת לעילא לאתקשרא באינון יומין עלאי¹⁶³:</p>	<p>תחלה ואחר כך על ביתו כדוגמת זה מדרגה זו מתחילה להתקדש ולצאת בקדשה לכפר עליו וכיון שהוא התקדש צריך לכפר על ביתו ולקדש אותם ועל זה יורד למטה לקדש ביתו ובמה מקדש להם בישראל שלמטה בחשבון העמר וכיון שאלו מתקדשים צריכים להעלות אותה למעלה שהרי כאשר בית המלכה מתקדש אז עולה למעלה להתקשר באלו הימים העליונים למעלה.</p>
<p>קפנ/א</p>	
<p>לעילא ועל דא אנן עבדין חושבנא בקיומא¹⁶⁴ על <קיומנא>¹⁶⁵ קיימין בגין דאינון יומין יומין עלאינון אינון [וכן בכל זמנא דעייל <דעאל> בר נש לאינון יומין עלאינון] בין בצלותא בין בשבחה אצטריך לקיימא על רגלוי ירכין וגופא כחדא (ד)תמן ירכין וגופא לקיימא כדכורא דקיימא בחיליה ולא כנוקבא דארחאה למיתב¹⁶⁶ ועוד בגין שבחה דעלמא עלאה¹⁶⁷:</p>	<p>ועל זה אנו עושים חשבון בעמידה על הרגלים לפי שאלו הימים ימים עליונים הם וכן בכל זמן שנכנס אדם לאלו הימים העליונים בין בתפלה בין בשבח צריך לעמד על רגליו הירכים והגוף כאחד שם ירכים וגוף לעמידה כזכר שעומד בכחו ולא כנוקבה שדרכה לשבת ועוד משום שבח של העולם העליון.</p>
<p>ובגין <ד>איהו רזא דדכורא נשים פטורות מהושבנא דא¹⁶⁸ ולא מתחייבן למימני בר דכורין</p>	<p>ומשום שהוא סוד הזכר נשים פטורות מחשבון זה ולא מחיבים למנות רק הזכרים להתקשר כל אחד כמו שצריך</p>

ונבלעו בו דמי הטוהר והיינו לכפרה עליה, וכל העיקר הוא לדחות משם אחיזת החיצונים בדמי הטומאה, וזה בסוד הבריור ובהארת החסדים להמשיך מיתוקם לגבורות הנקבה (רמ"ז).

¹⁶⁰ פי' היכלות המלכות (מ"מ).

¹⁶¹ היא השכינה, אבל זה ע"י ישראל דוקא, ר"ל שאינו כשל ליל פסח שהיה ברחמי שמים רק עכשיו הוא על ידינו בסודות מצות הספירה, שבהם תטהר האשה לבעלה ומקבלת אור החסדים ואור המוחין עד כי בשבועות הם תאומים ושויים, ולפי שזה כל תכלית הספירה (רמ"ז).

¹⁶² בהושבנא דעומר (מ"מ). ור"ל ע"י מי מתקדשים היכלותיה, ואמר ע"י ישראל שסופרים העומר (מ"מ).

¹⁶³ פי' הארות ז"א (מ"מ).

¹⁶⁴ לטעם שתי הבחינות, האחת מפני שאז הולכים ומאירים החסדים המתפשטים בחג"ת נה"י דידיה והיינו ירכין וגופא כחדא, לאפוקי בחינות הנוק' שהם כנגד נה"י דווקא שהם כלי הישיבה, והיינו כנוקבא דארחאה למיתב. והטעם השני בגין שבחה דעלמא עלאה, הם סוד בחינות המוחין דאור"א (נ"א הנמשכים מאור"א) (רמ"ז).

¹⁶⁵ כל מעשה מצות הנקבה מיושב, כגון ברכות וקריאת שמע מיושב, עמידה מעומד שהיא בזכר, וכל ענייני עלמא דכורא מעומד, והטעם כדפי', כי העמידה הוא מקשר הגוף עם הירכים, דהיינו הת"ת על נה"ה על קיומו, אמנם מיושב יורד למטה, והוא משפיל הגוף ופיזור הירכים אילך ואילך, אין הגוף מתיישר ומתיישב על ירכיו הוא בנקבה, והעד, לא אוכל לעמוד מפניך כי דרך נשים לי (אור יקר). קיומא (מ"מ).

¹⁶⁶ ואם כן ספירה מעומד מורה היותו בזכר, והא כיצד כדפי' שהיא מסתלקת למעלה, להתקדש מן הזכר כאשר יתבאר (אור יקר).

¹⁶⁷ כלומר בזולת מה שירמוז מציאות העמידה אל הזכר בדמיון ורמז הגוף על ירכיו, וירמוז הישיבה אל הנקבה, יש סתם טעם נאות "בגין שבחה דעלמא עלאה" והיינו שעומדין בפני תלמיד חכם ובפני ספר תורה, ותלמיד חכם וספר תורה הוא הת"ת וראוי לעמוד מפני כבודו. למטה, סוד האשה והנער, ואין קמין לפניהם, ולמעלה סוד תלמיד חכם וזקנה שעומדין לפניהם, ואם תאמר אשת חבר הרי היא כחבר, היינו דווקא בהיותה מיוחדת עם בעלה, כגון תפלה מעומד, שהיא תפלה במלכות, ומפני שהיא מתייחדת עם בעלה, הרי היא כחבר ועומדים לפניה (אור יקר).

¹⁶⁸ שאינם יכולים להכלל בזכר בעלמא דכורא ועם היות שהם שבועות במלכות, אין המלכות מסתלקת למעלה מסטרא דנוקבי, אלא מסטרא דכורי (אור יקר).

זהר תצוה

<p>לאתקשרא כל חד כדקא יאות כנוונא דא (שמות כג טז) יראה כל זכורך דכורין ולא נשיין¹⁶⁹ בנין דרוא דברית בדכורא איהו ולא בנוקבא ובנין דקיימא רוא לעילא נשין לא מתחייבין:</p>	<p>כעין זה יראה כל זכורך זכרים ולא נשים משום שסוד הברית בזכר הוא ולא בנקבה ומשום שעמידה סוד למעלה נשים לא מתחייבות.</p>
<p>ורוא אוליפנא הכא דבכל שבועת יומין מאלין יומין עלאין נטלא [קדושתא יומא חד ומתאחד¹⁷⁰ דאלין] [קדושא ומתאחד באלין] תתאי¹⁷¹ והאי תתאה אקרי שבוע דאתקדש בשבעה יומין עלאין וכן בכל שבועה ושבעה מאינון חמשיין יומין עד ולא עד [בכלל] וכד אשתכחו ארבעין ותשע יומין עלאין אשתכחו לתתא שבע יומין¹⁷² דאתקדשו בהו [וכל] (דכל) חד אקרי שבוע דעאל באינון שבע ועל דא כתיב (ויקרא כג טז) שבע שבתות תמימות תהיינה בנין דאינון נוקבין נקט קרא לישנא דנוקבין:</p>	<p>וסוד למדנו כאן שבכל שבועת הימים מאלו הימים העליונים נוטלת הקדשה יום אחד (ומתאחד) של אלו התחתונים וזו התחתונה נקראת שבוע שמתקדש בשבעה ימים עליונים וכן בכל שבועה ושבעה מאלו חמשים ימים עד ולא עד בכלל וכאשר נמצאים ארבעים ותשעה ימים עליונים נמצאו למטה שבע ימים שמתקדשים בהם וכל אחד נקרא שבוע שעולה באלו השבע ועל זה כתוב (ויקרא כג) שבע שבתות תמימות תהיינה משום שאלו נקבות תפס הכתוב לשון של נקבות.</p>
<p>וכד אתקדשו בהו וביתא מתתקנא לאתחברא אתתא בבעלה כדין אקרי חג שבועות מאינון נוקבי דשאריו עליהו אינון יומין עלאין דאתקדשו בהו ובנין כך כתיב (במדבר כח כו) בשבועותיכם אינון ד(וי)לכון ולא כתיב בשבועות בנין דהכי נמי מתקדש¹⁷³ ין ישראל לתתא עמהון:</p>	<p>וכאשר התקדשו בהם והבית נתקן להתחבר אשה בבעלה אז נקרא חג השבועות מאותן נקבות ששורים עליהן אותם ימים עליונים שנתקדשו בהם ומשום זה כתוב בשבעתיכם הם שלכם ולא כתוב בשבועות לפי שכך גם מתקדשים ישראל למטה עמהם.</p>
<p>ועל דא כד מטון לתשע וארבעין יומין ההוא יומא עלאה דעלייהו <דאיהו> (אקרי) יומא דחמשיין¹⁷³ דשליט על תשעה וארבעין יומין רוא דכללא דאורייתא בתשעה וארבעין ענפין¹⁷⁴ וכדין ההוא יומא עלאה יומא דחמשיין באתערותא דלתתא אפיק אורייתא¹⁷⁵ כללא בתשעה וארבעין אנפין:</p>	<p>ועל זה כאשר מגיעים לתשעה וארבעים ימים היום ההוא העליון שעליהם שהוא יום החמשים ששולט על תשעה וארבעים ימים סוד כללות התורה בתשע וארבעים פנים ואז היום העליון ההוא היום החמשים בהתעוררות של מטה מוציא תורה כלולה בתשע וארבעים פנים.</p>
<p>רבי אלעזר פתח ואמר (תהלים פד ד) גם צפור מצאה בית ודרור קן לה אשר שתי אפרוחיה את</p>	<p>רבי אלעזר פתח ואמר גם צפור מצאה בית ודרור קן לה אשר שתי אפרוחיה את</p>

¹⁶⁹ מזה ג"כ כי ההתראות והסתכלות בקודש בעת הראוי וממי שראוי לזה הוא גורם תיקון גדול למעלה ביחוד העליון, וזהו שנאמר במשה רבינו ע"ה (במדבר יב ח) ותמונת ה' יביט, כי היה מתקן בזה תמיד היחוד למעלה, משא"כ כשהוא להיפך ח"ו וכנז' (דע"ה ח"ב פח ע"ג).

¹⁷⁰ נמחק במ"מ.

¹⁷¹ ור"ל שהספירות דנוק' שהם יומין תתאי כל ספירות מקבלות משבוע א', לפי שכתב הרב שהגבורות כל א' הם ז', והם ז' שבועות, ושהם ז' גבורות וכן החסדים. ונודע שבשבוע ראשון מכניסים חסד א' שיש בו ז' לחסד דז"א, וכן גבורה א' שיש בה ז' לחסד דז"א, ומשם לחסד דנוק', משום שמאירים מז"א שהוא זכר לנוק'. נמצא שבכל שבוע נתקנת ספירה א' מחג"ת נה"י דמלכות, וז"ש כאן דבכל ז' יומין מאלין יומין עילאין שהם ה' חסדים וה' גבורות דאימא, שהם ז' שבועות, שהם מ"ט ימים, נטלא קדושה יומא חד דאלין תתאי דהיינו ספירה אחת מספ"ה המלכות (מ"מ).

¹⁷² פי' ז"ק דמלכות, שכל א' נתקנה בז' ימים, שהם מהארת חסד א' ומהארת גבורה א', וז"ש וכל חד איקרי שבוע דעאל באינון שבע (מ"מ).

¹⁷³ פי' בינה שממנה יצאו ז' שבועות שהם ז' חסדים וז' גבורות (מ"מ).

¹⁷⁴ אנפין (דפ"ו).

¹⁷⁵ פי' ז"א שנקרא תורה שבכתב שיש בה מ"ט פנים (מ"מ).

זהר תצוה

<p>מזבחותיך וגו' גם צפור מצאה בית אלין צפרי שמיא דמנהון שויין מדוריהון לבר ומנהון שויין מדוריהון בביתא כגון דרור דאיהו עופא דשוי דיוריה בביתא דכל בר נש ולא דחיל אמאי בנין דכלא קראן ליה דרור מאי דרור חירו כמה דאת אמר (ויקרא כה י) וקראתם דרור ותרגומו חירו ודא איהו צפור דרור דהא מיומא דעביד קנא בביתא ואפיק בנין מדוריה בביתא חמשיין יומין (בהו) ולבתר מתפרשן אלין מאלין ודא איהו עופא דאקרי דרור חירו:</p>	<p>מזבחותיך וגו' גם צפור מצאה בית אלו ציפורי שמים שמהם שמים מדוריהם בחוץ ומהם שמים מדוריהם בבית כמו הדרור שהוא עוף שעושה דירתו בבית של כל אדם ולא מפחד מדוע מפני שכלם קוראים לו דרור מהו דרור חרות כמו שנאמר וקראתם דרור ותרגומו חרות וזהו צפור דרור שהרי מיום שעושה קן בבית מוציא בנים מגוריו בבית חמשים ימים ולאחריהם נפרדים אלו מאלו וזהו עוף שנקרא דרור חרות.</p>
<p>תא חזי מה כתיב¹⁷⁶ (ויקרא כה י) וקדשתם את שנת החמשים שנה וקראתם דרור בארץ מהכא נפקא חירו לכלא ובגין דנפקא מניה חירו אורייתא דנפקת מניה [אקרי] (נמי) חירו ועל דא [כתיב] (שמות לב י) חרות על הלחת אל תקרי חרות אלא חירות ודא אורייתא דאתקרי חירות דהא מה דאפיק יומא דא עלאה אקרי חירו ואיהו חירו דכלא [והאי יומא] איהו חירו עלאה בגין דאית חירו תתאה וחירו עלאה [ה"א עלאה ה"א תתאה] (הא עלאה הא בתראה) חירו עלאה חירו תתאה שמטה ויובל כחדא אינון:</p>	<p>בא וראה מה כתוב וקדשתם את שנת החמשים שנה וקראתם דרור בארץ מכאן יוצאת חרות לכלם ומפני שיוצאת ממנו חרות תורה שיוצאת ממנו נקראת חרות ועל זה כתוב חרות על הלחת אל תקרא חרות אלא חרות וזו התורה שנקראת חרות שהרי מה שמוציא יום זה העליון נקרא חרות והוא חרות של הכל וזה היום הוא חרות עליונה משום שיש חרות תחתונה וחרות עליונה ה"א עליונה ה"א תחתונה חרות עליונה וחרות תחתונה שמטה ויובל כאחד הם.</p>
<p>תריין נהמי אכלו ישראל חד כד נפקו ממצרים <אכלו מצה לחם עוני> וחד במדברא <לחם מן השמים>¹⁷⁷ חד בפסח וחד בשבועות¹⁷⁸ דכתיב (שם טז ד) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ועל דא קרבנא דיומא דא נהמא איהו ועל נהמא אתקריב< כל שאר קרבנין דנהמא¹⁷⁹ איהו עקר דכתיב (ויקרא כג יח) והקרבתם על הלחם שבעת כבשים וגו' וכתוב (שם יז) ממושבותיכם תביאו</p>	<p>שני מיני לחם אכלו ישראל אחד כאשר יצאו ממצרים אכלו מצה לחם עני ואחד במדבר לחם מן השמים (אחד בפסח ואחד בשבועות) שכתוב הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ועל זה קרבן של יום זה הוא לחם ועל לחם מקריבים כל שאר קרבנות שהלחם הוא העקר שכתוב (ויקרא כג) והקרבתם על הלחם שבעת כבשים וגו' וכתוב ממושבותיכם</p>

¹⁷⁶ מלבד הנזכר בעמוד הנכחי עוד י"ל שידוע שבסוד הספירה נכנסים בז"א אורות עליונים בחב"ד חג"ת שלו ובשבוע השביעי הוא סוד המלכות שהיא דבוקה בת"ת זעיר, באופן שהימים של הזעיר הם ו' לבד. ועוד י"ל לפי שבכל יום נכנסת בחינה אחת במוחין, ונמצא שבששת ימי הפסח נכנסו ו' בחינות כי שביעי של פסח הוא סוד רשימו דגדלות שני דאבא ולכן אין בו הלל גמור, ובפרשת אמור (צה ע"ב) יש עוד טעם אחר, אי נמי י"ל במ"ש בשער תיקון הנוק', שמשנה רבנו ע"ה מצא את השכינה בתוך הקליפה ודבר גדול עשה שהוציאה משם אע"ג שלא יוכל להעלותה כי אם עד החזה וחסרו ממנה ששה ימים העליונים, וזהו מצת חסר ו' כתיב, ונמצא שמה שעלתה בפסח יום אחד היה בכח עליון לפי אותה שעה (רמ"ז).

¹⁷⁷ אמנם המן הנה הוא היה מאור הדעת והת"ת, דעת מלגאו ת"ת מלבר, וכמ"ש (שמות טז ד) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, והוא מז"א דאקרי שמים (כמ"ש בזוה"ק ח"א בהשמטות סי' כח דף רסב ע"ב, ופ' משפטים קטז ע"א, ובח"ג בסופו סי' יב דף שו רע"ב), ומשם היה המן, וכמ"ש בח"א (קנז ע"ב רמו ע"א) ובח"ב (מ ע"א) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים לא מן סיהרא (שהיא מצה לחם עוני) אלא מן השמים ממש שהוא לחם פנג, כמ"ש בפ' יחי (רמו ע"א) (וכן הוא בפ' בשלח סא ע"ב, ופ' תצוה קפג ע"א, וכן הוא בפ' אמור צה רע"ב, קג רע"א, ובהעלותך קנו ע"א) ובאד"ז (רצב ע"ב), וכן בפ' בשלח (סא ע"ב) אמרו שם כי המן היה מהאי טלא דעתיקא קדישא דנטיף לזעיר אפיין (דע"ה ח"ב קלג ע"ד). עי' לעיל מ ע"א ח"ג צה ע"ב (לש"ו).

¹⁷⁸ חד בפסח וחד בשבועות מוסגר בדפ"ק

¹⁷⁹ נהמא (מ"מ).

זהר תצוה

<p>לחם תנופה וגו' דדא איהו נהמא דאחכימו ביה ישראל חכמתא עלאה דאורייתא ועאלו בארחהא:</p>	<p>תביאו לחם תנופה וגו' שזהו לחם שחכמו בו ישראל חכמה עליונה של התורה ונכנסו בדרכיה.</p>
<p>השתא אית לן לאסתכלא בפסח נפקו ישראל מנהמא דאתקרי חמין (ד)כתיב (שמות יג ז) ולא יראה לך חמץ וכתוב (שם יב) כי כל אוכל מחמצת¹⁸¹:</p>	<p>עתה יש לנו להתבונן בפסח יצאו ישראל מלחם שנקרא חמץ כתוב ולא יראה לך חמץ וכתוב (שם יב) כי כל אוכל מחמצת</p>
<p>קפג/ב</p>	
<p>מאי טעמא בגין יקרא דהוא נהמא דאתקרי מצה¹⁸² השתא דזכו ישראל לנהמא עלאה¹⁸³ יתיר לא יאות הוה לאתבטלא חמין ולא אתחזי כלל <ואמאי> (ותו ד)קרבנא דא חמין הוה דכתיב (ויקרא כג יז) סלת תהיינה חמין תאפינה ותו דהשתא ביומא דא¹⁸⁴ אתבטל יצר הרע ואורייתא דאתקרי חירו אשתכחת:</p>	<p>למה בשביל כבוד של הלחם ההוא הנקרא מצה ועכשיו שזכו ישראל ללחם עליון יותר לא ראוי היה שיתבטל החמץ ולא יראה כלל ומדוע קרבן זה היה חמץ שכתוב סלת תהיינה חמץ תאפינה ועוד שעתה ביום זה מתבטל יצר הרע והתורה שנקראת חרות נמצאת.</p>
<p>[אלא] למלכא¹⁸⁵ דהוה ליה בר יחידאי וחלש יומא חד הוה תאיב למיכל אמרו ייכול בריה דמלכא [מיכלא ד]אסוותא דא ועד דייכול ליה לא ישתכח מיכלא ומוזנא אחרא בביתא עבדו הכי כיון דאכל ההוא אסוותא אמר מכאן ולהלאה ייכול כל מה דאיהו תאיב ולא יכיל לנזקא ליה:</p>	<p>אלא למלך שהיה לו בן יחידי ונחלה יום אחד היה מתאוה לאכול אמרו יאכל בן המלך (מאכל של רפואה) רפואה זו ועד שיאכל אותה לא ימצא מאכל ומזון אחר בבית עשו כן כיון שאכל הרפואה ההיא אמר מכאן והלאה יאכל כל מה שהוא מתאוה ולא יכול להזיק לו.</p>
<p>כך כד נפקו ישראל ממצרים לא הוו ידעי עקרא ורזא דמהימנותא אמר קודשא בריך הוא יטעמון ישראל אסוותא ועד דייכלון אסוותא דא לא אתחזי להון מיכלא אחרא כיון דאכלו (ההיא אסוותא דאיהי) מצה דאיהי אסוותא למיעל ולמנדע ברזא דמהימנותא אמר קודשא בריך הוא מכאן ולהלאה אתחזי לון חמין וייכלון ליה דהא לא יכיל לנזקא לון וכל שכן דביומא דשבועות אודמן נהמא עלאה דאיהו אסוותא בכלא:</p>	<p>כן כאשר יצאו ישראל ממצרים לא היו יודעים עקר וסוד של האמונה אמר הקדוש ברוך הוא יטעמו ישראל רפואה ועד שיאכלו רפואה זו לא יראה להם מאכל אחר כיון שאכלו מצה שהיא רפואה לעלות ולדעת בסוד האמונה אמר הקדוש ברוך הוא מכאן והלאה ראוי להם חמץ ויאכלו אותו שהרי אינו יכול להזיק להם וכל שכן שביום השבועות שנמצא לחם עליון שהוא רפואה לכל.</p>
<p>ועל דא מקריבין חמין¹⁸⁶ לאתוקדא על מדבחה ומקריבין תרין נהמין אחרנין כחדא וחמין אתוקדא</p>	<p>ועל זה מקריבים חמץ להשרף על המזבח ומקריבים שתי לחם אחרים</p>

¹⁸⁰ סמאל (אור יקר).

¹⁸¹ לילית (אור יקר).

¹⁸² מדת המלכות, ואינו כבוד המלכות, שיתראו הקל' ויתפשטו אף אם ישראל אינם נאחזים בהם, שאינם אוכלים אותו סוף סוף לא יראה (אור יקר).

¹⁸³ דיום שבועות שהיה ראוי שיהיה בטול החמץ וכו', ולא עוד אלא שעתה הוא מבוטל, והממליך אותו עושה רעה יותר ויותר (אור יקר).

¹⁸⁴ אם כן מעצמו מבוטל ואנו מוערים אותו באכילתו וקורבנותנו (אור יקר).

¹⁸⁵ דרך כלל שלחם חמץ אינו תלוי אסורו אלא בזמן שהוא מחזיק ומעורר החצונים, ובפסח שיש חולי יעורר חלאים וצריך ליבדל, אמנם בשאר הימים אינו מזיק אכילתו למה יאסר, ואם אחר הפסח מפני שאכל המצה מותר ואינו מזיק, אם כן כל שכן ביום שבועות שאינו מזיק כל עיקר מפני שהם ב' רפואות, אמנם טעם קרבנו הוא ממש לבטולו כדמפרש ואזיל (אור יקר).

¹⁸⁶ זה מובן, כי לחם מצה דפסח היא מלכות, אבל לחם דשבועות היה חמץ. והוא כנגד נהמא עילאה, ת"ת, תורה שבכתב, אסותא דכלא, כמש"ה ולכל בשרו מרפא. אמנם מ"ש אח"כ, וע"ד מקריבין חמץ לאתוקדא ע"ג מדבחה, אין לזה הבנה, כנודע דשתי הלחם דעצרת היו חמץ, אבל אינם נקריבים ע"ג המזבח.

זהר תצוה

<p>(בינייהו) בנורא דמדבחה <ולא> (דלא) יכיל לשלטאה ולנוקא לון לישראל ובניני כך ישראל קדישין אתדבקו ביה בקודשא בריך הוא באסוותא דאורייתא ביומא דא ואלמלא הוו נטרי ישראל תרין סטריין¹⁸⁷ דנהמי אלין לא הוו עיילין בדינא לעלמין:</p>	<p>כאחד וחמץ נשרף באש המזבח ולא יכול לשלט ולהזיק להם לישראל ומשום זה ישראל קדושים נדבקים בו בהקדוש ברוך הוא ברפואה של התורה ביום זה ואם היו שומרים ישראל שני צדדים של לחם אלו לא היו עולים בדין לעולם.</p>
<p>ביומא דראש השנה דאיהו יומא דדינא [ודא יומא לאו] (וכל יומא דלאו) איהו אלא לאינן דלא נטלו מיכלא דאסוותא ושבקו לאסוותא¹⁸⁸ <דאורייתא> בנין מיכלא אחרא דאיהו חמץ דהא ביומא [דא] דראש השנה ההוא חמץ [איהו] סלקא ומקטרגא עליה דבר נש ואלשין [עליה ואיהו קיימא >ב>יומא דא מקטרגא על עלמא וקודשא בריך הוא יתיב בדינא¹⁸⁹ על כלא ודאין עלמא:</p>	<p>ביום של ראש השנה שהוא יום הדין (בכל יום) שאין הוא אלא לאלו שלא לקחו מאכל של הרפואה ועזבו את מאכל התורה משום מאכל אחר שהוא חמץ כי ביום זה של ראש השנה החמץ ההוא עולה ומקטרג על האדם ומלשין עליו והוא עומד ביום זה מקטרג על העולם והקדוש ברוך הוא יושב בדין על כולם ודן את העולם.</p>
<p>ובניני כך כד יהב קודשא בריך הוא אורייתא לישראל אטעים להו מההוא נהמא עלאה דההוא אתר ומגו ההוא נהמא הו ידעין¹⁹⁰ ומסתכלין ברוי דאורייתא למהך בארה מישר והא אוקמוה מלה אינן חבריין ברוין <כדקאמרן> (אלין דקאמרן):</p>	<p>ומסבה זו כאשר נתן הקדוש ברוך הוא את התורה לישראל הטעים להם מהלחם העליון ההוא של המקום ההוא ומתוך הלחם ההוא היו יודעים ומסתכלים בסודות התורה ללכת בדרך ישר והרי בארו הדברים אלו החברים בסודות (אלו שאנחנו אומרים) אלו כמו שאמרנו.</p>
<p>רבי שמעון ורבי אלעזר בריה הוו אזלי בארחה והוו אזלין עמהון רבי אבא ורבי יוסי עד דהוו אזלי</p>	<p>רבי שמעון ורבי אלעזר בנו היו הולכים בדרך והיו הולכים עמהם רבי</p>

אף לא היו נשרפות, אבל נאכלות לכהנים, וכמ"ש הרמב"ם ז"ל בהלכות מעשה הקרבנות בפ"ב ובהל' תמידים ומוספים פ"ח. והרי אלו ב' טעויות שכתב שנשרפות, וגם שהם על המזבח, גם אומרו ומקריבין תרי נהמי אחרים כחדא, יש טעות, כי שתי הלחם עצמם הם החמץ, דאלו מנחת נסכים הבאה בכל יום עם קרבן התמיד, מצה היא, כנז' בהל' מעשה הקרבנות פ"ב, והיכי קאמר תרי נהמין אחרנין וחמץ אתוקדא בינייהו, משמע דחמץ אינו תרין נהמין, ובפרט באמרו דאתוקדא בינייהו, משמע כי שלשה הם: אחד חמץ, ושנים מצה, ושלשתם נשרפות, וזה שקר מפורסם ורע, שיש נוסחא אחרת דלא כתיב מלת אחרנין, אף לא מלת בינייהו, וכפי נוסחא זו אינם אלא תרין נהמין בלבד, אבל עדיין קשה כי אינם נשרפות, אלא נאכלות לכהנים. וא"ת דעל הקומץ הקרב ע"ג המזבח איירי, א"א, דאין קומץ בב' הלחם כנז' בהלכות מעשה הקרבנות בפ"ב, והיינו יכולים לומר, דבשתי הלחם שלא נמצאו כשרים איירי, דאז נשרפות כנז' בהלכות תמידים ומוספין פ"ח, ועל"ז דוחק הוא להעמיד דברי זהר באבדו ב' הכבשים כנז' בדבריו, דבדברי הפסוק עצמו מדבר וצ"ע (שמנה שיערים – רח"ו), ו"ל שמ"ש לאתוקדא על מדבחה הכוונה על יצר הרע הנק' חמץ, שע"י הנפת שתי הלחם והקרבת הכבשים, ו' שעליו היה נשרף חמץ, יצר הרע, כ"ח ס"מ ע"ג המזבח, ר"ל בכח הארת המלכות הנק' מזבח, וז"ש ומקריבים תרין נהין אחרנין כחדא, וחמץ אתוקדא בינייהו, ש"מ שהחמץ דאתוקדא וכו' לא קאי על שתי הלחם (מ"מ). הענין שעל ידי יחוד תורה ומצה, שהם ב' לחמים, והיינו ב' הלחם, ייחוד ת"ת ומלכות, מצה ומן, והיו חמץ לומר לך נתבטל חמצו ומתקרב, שישרף קושיו, ויהיה כולו מצה, ולא שנשרף ממש שאין קרב על גבי המזבח, אלא ברמז רומז בטולו, וכאן אינו מחזיק אלא עונה בעל כרחו אמן והוא נזהר (אור יקר).

¹⁸⁷ ת"ת ומלכות מייחדים תורה ומצוה, אין מקום לבעל הדין לחלוק ודאי, ולזה אלו הם הקדמות ליום ראש השנה (אור יקר).

¹⁸⁸ ברוחניות, ורמז המצה והמן ת"ת ומלכות שבקו, ורמז החמץ שהוא יצר הרע נדבקו והגבירו כח המלשין, הוא חמץ הוא שטן הוא מלאך המות הוא יצר הרע, והיינו אכלם לחם חמץ נהנים מיצר הרע ותאוותיו. ואם תאמר, היה ראוי שיאסר החמץ בראש השנה, לזה אמר שאין דוחין אותו משום דקונו קרב ליה (אור יקר).

¹⁸⁹ ואין לאוסרו כעת, אלא מי שנשמר בזמנו לכל השנה, נשמר עתה בעת שחותם [שחוסם?] פי שטן ולא ישטין אפילו יגבר ויעלה ויקטרג אין לו מקום (אור יקר).

¹⁹⁰ אין תימה שאחר שהמאכל היה נשפע מן הת"ת ותורה מן הת"ת היה רוחניות נקנה בשכל להשכיל סתרי תורה (אור יקר).

זהר תצוה

<p>אערעו בחד סבא והוה אחיד בידיה חד ינוקא זקף עיניו רבי שמעון וחמא ליה אמר ליה לרבי אבא ודאי מלין חדתינ אית גבן בהאי סבא:</p>	<p>אבא ורבי יוסי עד שהיו הולכים פגשו בזקן אחד והיה אוחו בידו תינוק אחד הרים עיניו רבי שמעון וראה אותו אמר לו לרבי אבא ודאי דברים חדשים יש לנו אצל הזקן.</p>
<p>כד מטו לגביה אמר רבי שמעון במטול דקופטרך <בגבך> (דגבך) קא אתית מאן א-נ-ת אמר ליה יודאי אנא אמר מלין חדתינ ודאי יומא דא <לגבך> (לגבן) אמר ליה לאן הוא <ארעד>¹⁹¹ (ארחך) אמר ליה דיורי הוה באינון פרישי מדברא דהוינא משתדל באורייתא והשתא אתינא לישובא למיתב בצלא דקודשא בריך הוא באלין יומי דירחא [דא] שביעאה דא[יהו]:</p>	<p>כאשר הגיעו אליו אמר רבי שמעון במשא הקשור בגבך אתה בא מי אתה אמר לו יהודי אני אמר דברים חדשים ודאי ביום זה אצלך אמר לו להיכן הוא דרכך אמר לו דירתי היתה באלו פורשי המדבר שהייתי משתדל בתורה ועתה באתי לישוב לשבת בצל הקדוש ברוך הוא בימים אלו של החדש השביעי הזה.</p>
<p>חדי רבי שמעון אמר נתיב דודאי קודשא בריך הוא שדרך לגבן אמר ליה חיך דנשמע מלה מפומך [מאינון] (מאלין) מלין חדתינ עתיקין דנטעתון¹⁹² תמן במדברא מהאי ירחא שביעאה ואמאי אתפרשתון השתא ממדברא למיתי לישובא אמר ליה ההוא סבא בשאלתא דא ידענא דחכמתא גבך ומילך מטו לרקיעי דחכמתא [ס"א] נטו לתקיעו דחכמתא:</p>	<p>שמח רבי שמעון אמר נשב בודאי הקדוש ברוך הוא שלח אותך אלינו אמר לו חיך שנשמע דבר מפיק מאלו הדברים החדשים עתיקים שנטעתם שם במדבר מחדש השביעי הזה ומדוע נפרדתם עתה מהמדבר לבא לישוב אמר לו אותו הזקן בשאלה זו ידעתי שחכמה אצלך ודברך מגיעים לרקיעי החכמה (נוטים לתקיעת החכמה).</p>
<p>פתח ההוא סבא¹⁹³ ואמר (דברים א לא) ובמדבר אשר ראית אשר נשאך יהו"ה אלהיך כאשר ישא איש את בנו וגו' האי קרא הכי מבעי ליה ובמדבר (הזה) אשר נשאך מהו ראית אלא קודשא בריך הוא דבר לון לישראל במדברא מדברא תקיפא כמה דכתיב (שם ח טו) נחש שרף ועקרב וגו' ומדברא דאיהו תקיף משאר מדברין דעלמא¹⁹⁴ מאי מעמא:</p>	<p>פתח הזקן ההוא ואמר ובמדבר אשר ראית אשר נשאך ה' אלהיך כאשר ישא איש את בנו וגו' פסוק זה כך היה צריך לומר ובמדבר אשר נשאך מהו ראית אלא הקדוש ברוך הוא הנהיג את ישראל במדבר מדבר חזק כמו שכתוב (דברים ח) נחש שרף ועקרב וגו' ומדבר שהוא חזק משאר מדבריות בעולם למה.</p>
<p style="text-align: center;">בגין דההיא שעתא דנפקו:</p>	<p style="text-align: center;">משום שבשעה ההיא שיצאו</p>
<p style="text-align: center;">קפד/א</p>	
<p>ישראל ממצרים ואשתלימו לשתין רבבן אתתקף מלכותא קדישא ואסתלק על כלא וכדין אכפיא מלכו חייבא וסיהרא א[ת]נהירת¹⁹⁵ ואפיק</p>	<p>ישראל ממצרים ונשלמו לששים רבוא התחזקה המלכות הקדושה ועלתה על הכל והאירה הלבנה ואז נכנעה מלכות</p>

¹⁹¹ היכן היית יושב (מ"מ).

¹⁹² בכאן רמז עתיקין לומר שסודות התורה הם מעתיק יומין כמ"ש הזהר בפ' בראשית וכל מלין דעתיק יומין כולהו רזין עילאין דנטעתון לרמוז שע"י חדושי התורה עביד אילנא דחיי סחרני' דגנתא כמ"ש בפרשת קדושים ולכן אמ"ל הסבא בשאלתא דא ידענא דחכמתא גבך (מ"מ).

¹⁹³ היה אפשר מאז ולהלאה לטהר את הארץ מכל זוהמתה כולה, ולהסיר את כל תערובות הרע שבה אשר מעץ הדעת טו"ר, ולהעלותה ולקדשה בקדושת עץ החיים, שתהיה כולה קודש לה', וזה היה ג"כ ענין הליכת ישראל במדבר (דע"ה ח"ב קל ע"ג).

¹⁹⁴ בעלמא (דפ"ו).

¹⁹⁵ "וסיהרא אתנהירת וכדין אתכפיא מלכו חייבא סטרא אחרא" דפ"ק.

זהר תצוה

<p>לון קודשא בריך הוא למיהך במדברא תקיפא¹⁹⁶ (מדברא) <ד>איהו אתר ושלטנו <דסמאל> (דנחש מלכו) חייבא דאיהו דיליה ממש בנין לתברא תוקפיה וחיליה ולכתתא <רישיה (ס"א) ולאחתא ליה) ולאכפיא ליה> (ליה ולאכפיא רישיה) דלא ישלוט¹⁹⁷ ואלמלא דחאבו ישראל בעא קודשא בריך הוא לאעברא ליה מעלמא ועל דא אעבר לון באחסנתיה ועדביה וחולקיה ממש:</p>	<p>הרשעה הצד האחר והוציא אותם הקדוש ברוך הוא ללכת במדבר חזק שהוא מקום ושלטון סמ"ל הרשע שהוא שלו ממש כדי לשבר חזקו וכחו ולכתת ראשו (ולהוריד אותו) ולהכניע אותו שלא ישלט ואלמלא חטאו ישראל רצה הקדוש ברוך הוא להעבירו מן העולם ועל זה העביר אותם בנחלתו וגורלו וחלקו ממש.</p>
<p>כיון דחאבו בכמה זמנין נשיך לון חויא וכדין אתקיים (בראשית ג טו) הוא ישופך ראש וגו' ישראל מחו רישיה בקדמיתא ולא ידעי לאסתמרא מיניה ולבתר <איהו> מחא (איהו) בבתרייתא ונפלו כלוהו במדברא ואתקיים ואתה תשופנו עקב וארבעין שנין לקו מניה¹⁹⁸ לקבל [ארבעין] מלקו>ת< (ארבעין) דבי דינא:</p>	<p>בגלל שחטאו בכמה פעמים נשך אותם הנחש ואז התקיים (בראשית ג) הוא ישופך ראש וגו' ישראל הכו ראשו בתחלה ולא ידעו להשמר ממנו ולבסוף הוא הכה באחרונה ונפלו כולם במדבר והתקיים ואתה תשופנו עקב וארבעים שנה לקו ממנו כנגד ארבעים מלקות של בית דין.</p>
<p>ועל דא כתיב אשר ראית בעינייהו הווי חמאן להוויא מארי דמדברא אויל כפית קמיייהו ונפלי אחסנתיה ועדביה מנלן [ממה] <מ>דכתיב (שמות טו טו) אז נבהלו אלופי אדום <ו>אלין אינון (דברים ח טו) נחש שרף ועקרב ואנן <אוף הכי> אתפרשנא מישובא למדברא תקיפא ולעיינא תמן באורייתא בנין לאכפיא להוויא סטרא:</p>	<p>ועל זה כתוב אשר ראית בעיניהם היו רואים את אדון המדבר הולך קשור לפנייהם ולקחו נחלתו וגורלו מנין לנו שכתוב אז נבהלו אלופי אדום ואלה הם (דברים ח) נחש שרף ועקרב ואנחנו גם כך נפרדנו מהישוב למדבר החזק לעין שם בתורה כדי להכניע את הצד האחר.</p>
<p>ותו דלא מתישבן מלי דאורייתא אלא תמן²⁰⁰ דלית נהורא אלא ההוא דנפיק מגו חשוכא דכד אתכפיא סטרא דא אסתלק קודשא בריך הוא</p>	<p>ועוד שלא מתיישבים דברי תורה אלא שם שאין אור אלא אותו היוצא מתוך החשך שכאשר נכנע צד זה מתעלה הקדוש ברוך הוא למעלה ומתכבד בכבודו</p>

¹⁹⁶ הו' תחתונות דהעשיה הנה היה בהם סוד עץ הדעת טו"ר אשר בחלק הדומם כל המדבריות והשממון שבהעולם, והוא סוד מ"ש רז"ל (ברכות לא ע"א) כל ארץ שגזר עליה אדה"ר להתיישב נתישבה, וכל ארץ שלא גזר עליה אדה"ר לישוב לא נתישבה, כי הם בסוד עץ הדעת טו"ר. אמנם לאחר החטא נעשה שם מקום ומשכן להקליפות והחיצונים שהם רע גמור ממש, וכמ"ש בזוה"ק (פ' תצוה קפד ע"א), וכן הוא סוד הר שעיר וכמ"ש הרב בשער קיצור אבי"ע (פרק א) (דע"ה ח"ב מ ע"ב). והנה בחי' עץ הדעת אשר היה בכל הי' ספי' דהעשיה שאמרנו, הנה היה בכל חלקי הדצח"מ שבהם, היינו בהדומם הוא מקום המדבריות, ששם הוא מקום מוכשר להשראת החיצונים, וכמ"ש בזוה"ק (בשלח דף ס סע"א, ופ' תרומה קנז, ופ' תצוה קפד רע"א) (דע"ה ח"ב קמט ע"ב).

¹⁹⁷ וכ"ה בפרשת תרומה קנז עיי"ש (לש"ו).

¹⁹⁸ תוקפיה וחיליה דהס"מ אשר יש לו אחיזה בזה, והוא בהידין ורגלין ויונק מכללות החגת"מ הכלול כל א' מעשר, והם ארבעים, ולכן הלכו במדבר ארבעים שנה לשבור תוקפיה וחיליה (דע"ה ח"ב פג ע"א).
¹⁹⁹ אמנם הנה באותו העת עצמו לא היה ח"ו שום שליטה להחיצונים ע"י היניקה שניתן להם, אלא אדרבא כי אז גופה הנה אוכפו ונכפפו ונלחצו והיו אסורות בחרצובות ונחושתיים והושם בסד רגליהם וכמ"ש (שמות טו טו) אז נבהלו אלופי אדום כו' וכמ"ש בזוה"ק (פ' תצוה דף קפד ע"א) ובפע"ח (שער עולם היצירה פ"ו [ז"ל]: שמעו עמים ירגזון וכו' הם כוחות הטומאה מצד ישמעאל ואז נבהלו אלופי אדום אילי מואב הם שאר כל השרים שהם נכנעין תחתיהן)), כי אז נכנעו כל כחות הטומאה כולם (דע"ה ח"ב קכה ע"ב).

²⁰⁰ מי שעומד בהנסיון הזה ויוצא ממנו לשלום, הוא זוכה לעומקי פנימיות התורה, ואין הפרגוד ננעלת לפניו (דע"ה ח"ב פג ע"ב).

זהר תצוה

<p>לעילא ואתייקר ביקריה >ולית פולחנא דקודשא בריך הוא אלא מגו השוכא²⁰¹ ולית טובא אלא מגו בישא וכד עאל בר נש באורה בישא ושביק ליה כדין אסתלק קודשא בריך הוא ביקריה> ועל דא שלימו דכלא טוב ורע כחדא²⁰² ולאסתלקא לבתר >ב>טוב²⁰³ ולית טוב אלא ההוא דנפיק מגו בישא²⁰⁴ ובהאי טוב אסתלק יקריה ודא איהו פולחנא שלים:</p>	<p>ואין עבודת הקדוש ברוך הוא אלא מתוך החשך ואין הטוב אלא מתוך הרע וכאשר נכנס בן אדם בדרך רעה ועזב אותה אז מתעלה הקדוש ברוך הוא בכבודו ועל זה שלמות הכל טוב ורע כאחד ולעלות אחר כך בטוב ואין טוב אלא ההוא שיצא מתוך הרע ובטוב זה מתעלה כבודו וזוהי עבודה שלימה.</p>
<p>ואנן עד השתא יתיבנא תמן כל יומי שתא בנין לאכפיא במדברא להווא סטרא השתא דמטא זמנא דפולחנא קדישא דסטרא דקדושה אהדרנא לישובא דתמן איהו פולחנא דיליה ותו דהשתא [בראש השנה] מטא זמנא דההוא חויא למתבע דינא מקמי קודשא בריך הוא ותמן איהו >שליט ובגין כך< (שלמא ואנן) נפקנא מתמן ואתינא לישובא:</p>	<p>ואנחנו עד עכשיו יושבים שם כל ימי השנה בכדי להכניע במדבר לצד האחר עכשיו שהגיע זמן עבודת הקדש של צד הקדושה חזרנו לישוב ששם היא עבודתו ועוד שעתה בראש השנה הגיע זמן של הנחש ההוא לתבע דין מלפני הקדוש ברוך הוא ושם הוא שולט ומפני כך יצאנו משם ובאנו לישוב.</p>
<p>פתח ההוא סבא ואמר (תהלים פא ד) תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגנו השתא איהו זמנא לאתערא דינא עלאה תקיפא²⁰⁵ וכד איהו אתער²⁰⁶ סטרא אחרא אתתקף בהדיה וכיון דאיהו אתתקף סליק וחפיא לסיהרא דלא נהיר נהורא ואתמליא מסטרא דדינא כדין כל עלמא איהו בדינא עלאין ותתאין וכרווא כריו בכלהו רקייעין אתקינו כורסיא דדינא למאריה דכלא דאיהו בעי למידן:</p>	<p>פתח הזקן ההוא ואמר תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו עכשיו הוא הזמן להתעורר הדין העליון החזק וכאשר הוא מתעורר הצד האחר מתחזק כנגדו ומכיון שהוא מתחזק עולה ומכסה ללבנה שלא מאירה אור ומתמלאת מצד הדין אז כל העולם הוא בדין עליונים ותחתונים וכרוז קורא בכל הרקיעים התקינו כסא של דין לאדון הכל שהוא רוצה לדון.</p>
<p>ורזא הכא ואתנהיר לון במדברא אמאי אתער דינא עלאה ביומא דא אלא כל רוזין וכל קדושין יקריין בלהו תליין בשביעאה וההיא שביעאה</p>	<p>וסוד כאן והאיר לנו במדבר מדוע מתעורר דין עליון ביום זה אלא כל סודות וכל הקדשות הנכבדות כולם תלויים בשביעי והשביעי ההוא העליון</p>

²⁰¹ העבודה היותר עליון והתיקון שאין למעלה מזה, כאשר שהאדם עומד במצולות ים ובתוך החיצונים, כמו יעקב בבית לבן, להשתדל תמיד לתברא שם גופה תוקפיה וחיליה דס"מ חייבא, ולכתתא רישיה ולאכפיא ליה, וכמו שאמרו בזוה"ק (פרשת תצוה קפד ע"א). אמנם הוא עבודה קשה מאד מאד, כי צריך להתבונן תמיד ולהבחין בין ימין לשמאל, ולברר ולהפריש בין טוב לרע, ולקשר ולהתייחד את עצמו בקודש תמיד. ואי אפשר לעמוד בזה ולצאת בשלום אלא רק מי שעושה כל מעשיו לשם שמים, ויהיה טהור ונקי משום פניה ורצון עצמית, ולהסתכל בזהירות יתירה שלא יטעה את עצמו (ביאורים ח"ב ב ע"ד).

²⁰² ר"ל למנדע טוב ולמנדע רע (דע"ה ח"ב פג ע"ב).

²⁰³ ר"ל שיידע בטוב ויידע ברע ויכנס ויעלה בהטוב וכנ"ל בפ' בא ופ' יחי, וזהו זה ואל תטעה ח"ו, וכבר טעה בזה חכם אחד כמ"ש בספר בן דוד דף מה מו במה שהתרעם שם על גדול אחד שטעה בזה (דע"ה ח"ב פא ע"ב), ר"ל למינדע טוב ורע כמ"ש בפרשת בא לד ע"א ועי' פרשת יחי רכג ע"ב (לש"ו).

²⁰⁴ ר"ל שמתכל ומתבונן בכל כחות הטומאה והרע ויוצא משם בשלום שאינו נהנה משם כלום ואינו חפץ בהם מאומה (דע"ה ח"ב פא ע"ב), ר"ל שיודע מהרע ואינו נהנה ממנו, וכמ"ש בפ' בא לד ע"א (דע"ה ח"ב פג ע"ב).

²⁰⁵ בראש השנה אז הוא בחינת הדורמיטא שמסתלקין המוחין דזעיר שהם ח"ב ח"ג, אמנם חכמה וחסדים נשארים מקיפין על ראש זעיר ובינה וגבורה הולכים דרך אחוריו לתת מציאות דינין לנוק' דזעיר שלא על ידו, והם עליונים שבאים מאמא בלי אמצעי, ולכן הם תקיפין, כי הניתנים לה ע"י זעיר נמתקים בחכמה וחסדים שבו, אבל עכשיו הם דינין גמורים בלי מיתוק, ונתינת דינין אלו בנוק' נקרא התעוררות כי זעיר ישן אז והיא ניעורה (רמ"ז).

²⁰⁶ פי' באותו הזמן שיש זה התעוררות אז מתחזק ס"מ שאז שולטות הגבורות החזקות, ובאותו הזמן סליק וחפיא לסיהרא (רמ"ז).

זהר תצוה

<p>עלאה עלמא עלאה דאקרי עלמא דאתי מניה נהרין כל בוצינין וכל קדושין וכל ברכאן וכד מטי זמנא להדתותי ברכאן וקדושין לאנהרא בעא לאשגחא [בכל] תקונא דעלמין כלהו וכל אינון תקונין לאתקיימא <בלהון> (כלא) סלקין מנו <תתאי> (ותתאה) אי אינון כשראן ואי לא(ו) כשראן וכדין²⁰⁷ קיימא [מלה] דלא נהיר עד דאתפרשן חייבין מנו זכאין כדין אתער דינא:</p>	<p>עולם העליון שנקרא עולם הבא ממנו מאירים כל הנרות וכל הקדשות וכל הברכות וכאשר מגיע הזמן לחדש הברכות והקדשות להאיר צריך להשגיח בכל תקון של העולמות כולם וכל התקונים ההם לקיים כולם עולים מתוך התחוננים אם הם כשרים ואם אינם כשרים אז עומדת (דבר) שלא מאירה עד שנפרדים החיבים מתוך הזכאים אז מתעורר הדין.</p>
<p>ומההוא דינא אתתקף סטרא אחרא ואשתכח מקטרגא [בעלמא] בנין דינתנון ליה אינון חייביא [בידיה] בנין דעליה כתיב (איוב כה ג) <ו>לכל תכלית הוא חוקר וחפיא לסיהרא אמאי [לאמסרא²⁰⁸ לון בידא דמקטרגא] בנין דלית תיאובתיה דקודשא בריך הוא לאובדא לעובדי ידוי:</p>	<p>ומהדין שהוא מתחזק הצד האחר ונמצא מקטרג כדי שינתנו לו אלו החיבים מפני שכתוב ולכל תכלית הוא חוקר ומכסה ללבנה מדוע (לא מוסרת אותם ביד המקטרג) מפני שאין רצונו של הקדוש ברוך הוא לאבד את מעשי ידיו.</p>
<p>וההוא סטרא אחרא קיימא (ב)קליפא תקיפא דלא יכיל לאתברא בר בההוא עיטא דקודשא בריך הוא יהיב לישראל דכתיב (תהלים פא ד) תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו בנין לתברא ההוא כסה דאתחפיא סיהרא ולא נהיר:</p>	<p>והצד האחר ההוא עומד כקלפה חזקה שאינה יכולה להשבר חוץ באותה עצה שהקדוש ברוך הוא נתן לישראל שכתוב תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו כדי לשבר הכסוי ההוא שמכסה את הלבנה ולא מאירה.</p>
<p>וכד מתערי ישראל לתתא בשופר ההוא קלא דנפיק משופר בטש באוירא ובקע רקיעין עד דסלקא לגבי ההוא טנרא תקיפא <נ"א סטרא אחרא> דחפיא (א) לסיהרא אשגח ואשכח אתערותא דרחמי <כדין ההוא>:</p>	<p>וכאשר מתעוררים ישראל למטה בשופר הקול ההוא שיוצא מהשופר מכה באויר ובוקע את הרקיעים עד שעולה לגבי הסלע ההוא החזק (הצד האחר) שמכסה ללבנה משגיח ומוצא התעוררות הרחמים אז ההוא</p>
<p style="text-align: center;">קפד/ב</p> <p>דסליק וקיימא לעילא אתערבב כדין ההוא קלא קיימא ואעבר ההוא דינא וכיון דלתתא אתערו רחמי הכי נמי לעילא אתער שופרא אחרא עלאה²⁰⁹ ואפיק קלא²¹⁰ דאיהו רחמי וא<ת>ערעו קלא בקלא²¹¹ רחמי ברחמי ובאתערותא דלתתא אתער הכי נמי לעילא:</p>	<p>שעולה ועומד למעלה מתערבב אז הקול ההוא עומד ומעביר הדין ההוא וכיון שלמטה מתעוררים הרחמים כך גם למעלה מתעורר שופר אחר עליון ומוציא קול שהוא רחמים ומתערבבים קול בקול רחמים ברחמים ובהתעוררות של למטה מתעורר כך גם למעלה.</p>
<p>ואי תימא היך יכיל לקלא²¹² דלתתא²¹³ או אתערותא דלתתא לאתערא הכי נמי תא חזי</p>	<p>ואם תאמר איך יכול קול של למטה או התעוררות של למטה להתעורר כמו כן</p>

²⁰⁷ כדין (דפ"ק).

²⁰⁸ לא מסרא (דפ"ו).

²⁰⁹ יסוד דאימא (רח"ו).

²¹⁰ פי' ז"א (רח"ו).

²¹¹ פי' קול שעולה מעולם הזה עם ז"א (מ"מ).

²¹² קלא (דפ"ו).

זהר תצוה

<p>עלמא תתאה²¹⁴ קיימא לקבלא תדיר והוא אקרי אבן טבא ועלמא עלאה²¹⁵ לא יהיב ליה אלא כנוונא דאיהו קיימא אי איהו קיימא בנהירו דאנפין מתתא כדין הכי נהרין ליה מלעילא²¹⁶ ואי איהו קיימא בעציבו יהבין ליה [האי דינא] בקבליה:</p>	<p>בא וראה עולם התחתון עומד לקבל תמיד והוא נקרא אבן טובה ועולם העליון לא נותן לו אלא כמו שהוא עומד אם הוא קיים בהארץ פנים מלמטה כמו כן מאירים לו מלמעלה ואם הוא עומד בעצבות נותנים לו דין כנגדו.</p>
<p>כנוונא דא (תהלים ק ב) עבדו את יהו"ה בשמחה חדוה דבר נש²¹⁷ משיך לנביה חדוה אחרא עלאה הכי נמי האי עלמא תתאה כנוונא דאיהו אתעררת הכי אמשיך <מלעילא> (דלעילא) בגין כך מקדמי ישראל ואתערי בשופר קלא דאיהו רוא דרחמי²¹⁸ כליל באשא ומיא ורוחא ואתעביד חד וסלקא לעילא ובטש בהאי אבן טבא ואצטבע באינון גווינן דהאי קלא וכדין כמה דאתחזיאת הכי משיך מלעילא:</p>	<p>כמו זה עבדו את ה' בשמחה שמחה של בן אדם מושך לעצמו שמחה אחרת עליונה כך גם זה העולם התחתון כמו שהיא מתעוררת כך מושך מלמעלה לכן מקדמים ישראל ומעוררים בשופר קול שהוא (סוד של רחמים) כלול באש ומים ורוח ונעשה אחד ועולה למעלה ומכה באבן הטובה הזו ונצבע בגונים אלו של הקול הזה ואז כמו שמתראה כך מושך מלמעלה.</p>
<p>וכיון דאתקנת בהאי קלא רחמי נפקי מלעילא ושריין עלה ואתכלילת <ברחמי> מתתא ומלעילא וכדין אתערבב סטרא אחרא אסתכל וחמי בנהירו דאנפין²¹⁹ ואתחלש תקפיה ולא יכיל לקטרגא והאי אבן טבא קיימא בנהירו <דאנפין מכל> (דכל) סטרין בנהירו דלתתא ובנהירו דלעילא:</p>	<p>וכיון שנתקנת בקול זה רחמים יוצאים מלמעלה ושורים עליה ונכללת ברחמים מלמטה ומלמעלה ואז מתערבב הצד האחר (מסתכל ורואה בהארץ הפנים) ונחלש כחו ולא יכול לקטרג והאבן הטובה הזו קימת בהארץ הפנים מכל הצדדים בהארה של למטה ובהארה של למעלה.</p>
<p>אימתי קיימא בנהירו דלעילא הוי אומר ביומא דכפורי וביומא דכפורי אתנהיר ההוא אבן טבא בנהירו דלעילא מגו נהירו <דעלמא דאתי> (דלתתא) ואתערבב ההוא דלטורא²²⁰ <כדין מתקנין ישראל לתתא חד שעיר ומשדרין> להאי מדברא תקיפא דאיהו שלמא עליה:</p>	<p>מתי עומדת בהארה של למעלה היה אומר ביום הכפורים וביום הכפורים מאירה האבן הטובה ההיא באור של למעלה מתוך האור של העולם הבא (ומתערבב המקטרג ההוא) ואז מתקנים ישראל למטה שעיר אחד ושולחים למדבר הזה החזק שהוא שולט עליו.</p>
<p>וההוא סטרא אחרא איהו²²¹ נקודה אמצעיתא דהריבו דעלמא בגין דכל חריבו [ושממון מיניה הוא מההוא] <ושממון מינה ההוא> (מההוא) סטרא אחרא שליט עלוי ונקודה אמצעיתא דכל ישובא סטרא דקדושה איהו ועל דא קיימא ירושלם</p>	<p>והצד האחר ההוא הוא נקודה אמצעית של העולם החרב משום שכל חרבה ושממה (הוא ממנו מהצד האחר ההוא השולט) ממנו הצד האחר ההוא שולט עליו ונקודה האמצעית של כל</p>

²¹³ ר"ל, היאך אפשר דע"י קול שופר תחתון מעורר קול שופר עליון שהוא ז"א, היוצא מהבינה הנקרא שופר (מ"מ).

²¹⁴ מלכות (מ"מ).

²¹⁵ בינה (מ"מ).

²¹⁶ מעילא (דפ"ו).

²¹⁷ מכאן שהעצבות מדה מגונה מאד (רח"ו)

²¹⁸ רוא דרחמי מוסגר בדפ"ק.

²¹⁹ "אסתכל וחמי בנהירו דאנפין" מוסגר בדפ"ק.

²²⁰ ואתערבב ההוא דלטורא (מוסגר בדפ"ק).

²²¹ יג ע"ב (הערת הזהר).

זהר תצוה

באמצעייתא דכל ישובא דעלמא:	הישוב צד הקדושה הוא ועל זה עומדת ירושלים באמצע כל הישוב של העולם.
בתרין נקודין אתפרשת מלכו שמיא סטרא דקדושה חד דילה וחד דעלמא דאתי נקודה עלאה ממיראה ועל דא קיימא בתרין נקודין נקודה דילה [קיימא] תחותה ירושלים אמצעייתא דכל ישובא נקודה דנטלא מאימא עלאה ממירא ²²² איהי גן עדן דארעא ²²³ דקיימא באמצעייתא דכל עלמא לכל סטרין דחריבו [עלמא] וישובא (וכל סטרין דעלמא):	בשתי נקודות נבדלת מלכות שמים צד הקדושה אחת שלה ואחת של העולם הבא נקודה עליונה נעלמת ועל זה קימת בשתי נקודות נקודה שלה עומדת תחתיה ירושלים אמצע של כל הישוב נקודה שלוקחת מאמא עליונה וסתומה היא גן עדן של הארץ שעומדת באמצע של כל העולם לכל הצדדים של החרבה והישוב וכל צדדי העולם.
ועל דא באמצעייתא ²²⁴ דגן עדן קיימא נקודה (חדא) <עלאה> ממירא וגניזא דלא ידיע וחד עמודא נעיין מתתא לעילא גו ההיא נקודה ומתמן נבעי מיא דאתפרישו לארבע סטרי עלמא אשתכחו תלת נקודין בעלמא דקיימא > דא על דא כגוונא דתלת נקודין דאורייתא ²²⁵ :	ועל זה באמצע גן עדן עומדת נקודה אחת עליונה נעלמת וסתומה שלא נודעת ועמוד אחד נעוץ מלמטה למעלה תוך הנקדה ההיא ומשם נובעים מים שנפרדים לארבעת צדדי העולם נמצאו שלש נקודות בעולם שעומדות זו על זו

²²² ריט ע"ב רפא ע"ב (הערת הזהר).

²²³ ע"י אריכות בהגר"א על תיקו"ז מד ע"ב.

²²⁴ קלב ע"ב (הערת הזהר).

²²⁵ ע"י ע"ח שער הארת המוחין פרק ה: קיצור הדברים הוא, כי ג' נקודות הם: א', נקודה עלאה ממירא בג"ע. וא', נקודה בירושלים אמצעיית דישובא לחוד, ולא לכולי עלמא כמו נקודת ג"ע. ג', נקודה דסטרא אחרא דחרובא וכו', בראש יש כמה מיני נקבים וחלונות באותן הכלים לצאת מתוכן (הבלים) [הארות] להאיר בחוץ, והם אזנים עינים נחירים ופה, ז' חלונות. אבל הגוף הוא סתום ומוכרח הוא שיהיה בו חלונות לצאת לחוץ האור הגנוז תוך הכלים ולהאיר אל העומדין שם הם הנבראין כולם. והנה מצינו ראינו ג' נקבים בגוף, ב' מהם דרך פנים, והם נקודת פי הטבור ונקודת פי האמה, ונקב א' באחור שדרך בו יוצאין השמרים אל החצונים, ואלו הם ג' נקודות הנזכר כאן. ואע"פ שנקודת הטבור סתומה, בהכרח הוא שמשם יוצא קצת [אור ו]הבל, כי בהיותו התינוק בסוד העיבור טבורו פתוח כנודע (נדה ל ע"ב).

והנה תחלה צריך שתדע, כי לא יצדק לשון נקודה רק אל בחי' היסוד, בין שיהיה יסוד דכורא בין שיהיה יסוד נוקבא, אבל עיקרו הוא ביסוד נוקבא, וזכור כלל זה להבין לשון הזוהר בענין הנקודה ההיא. והיא הנקרא נקודה אמצעיית, כי בחי' נקודת היסוד הוא באמצעיית הגוף, וא"כ צריך עתה להודיע איך ג' נקבים הנ"ל כולם הם בחי' נקודת היסוד דכורא או נוקבא.

ואמנם ב' נקודות בדרך הפנים שהם הטבור והיסוד. והנה הטבור הוא גם כן נקודת היסוד, כנודע שיסוד דאמא המתלבש תוך ז"א מסתיים בחזה דז"א, ותכף תחתיו הוא הטבור שהוא ענין יציאת האורות מיסוד דאמא המסתיים בחזה, ומרוב הארתן בוקעים ויוצאין לחוץ במקום הטבור. לכן פי הטבור סתום בסוד אמא עלאה הנקרא עלמא דאתכסיא (זהר ח"א קנב ע"א), וזה הוא נקודה דנטלה מאמא עלאה ממירא כו' (זהר ח"ב ריא ע"ב), כי היא נקודת היסוד דאמא אשר בטבורא דז"א, ונקודה תתאה (זו) היא פי היסוד דז"א ממש. ואע"פ שעיקר (פי) הנקודה אינו אלא יסוד דנוקבא, כי הנה נתבאר אצלינו בענין שיעור קומת פרצוף רחל מהחזה ולמטה באחור ז"א, איך ת"ת דרחל שהיא גופא דילה מכון נגד יסוד דז"א, ושניהן מסתיימן כאחד, נמצא כי פי היסוד של הזכר הארה היוצאת משם הוא ממש כנגד יסוד רחל שבאחוריו. נמצא, כי זו הנקודה תתאה שהוא ביסוד דרחל, אינה באתכסיא כמו היסוד דאמא, שהיא מלובשת תוך ת"ת ז"א ממש, אשר זהו סבת קריאתה עלמא דאתכסיא, כי ז"א מכסה ומלבישה כמבואר אצלינו ע"פ ספד"צ סוף פ"ק (טז ע"ב) באומר, אתא מפתחא דכליל בשית ומכסה פתחהא, והבן זה. ואמנם [כנגד] נקודה תתאה זו, שהוא פי היסוד דז"א, אשר ג"כ שם הוא יסוד דרחל מכון כנגדו כנ"ל, הנה כנגדן יש נקודה ג' באחור דז"א, שדרך בו יוצאין השמרים אל החצונים כנ"ל. ונלע"ד ששמעתי ממורי זלה"ה, כי גם בזה שייך בחי' היסוד, כי שם בחי' יסוד של הנוקבא של הקליפות המכוון ממש נגד נקודת האחור הזה שבקדושה, והוא נקרא נקודה דחורבא כמ"ש.

ועתה נבאר מאמר הנ"ל, בתרין נקודין אתפרשת מלכו דשמיא. הנה נתבאר אצלינו כי בחי' עולם הוא ז"א, כמ"ש (תהלים פט ג) אמרתי עולם חסד יבנה, שהוא הראשון מן הו"ק דז"א. ונודע, כי הז"א הוא עץ חיים מהלך ת"ק שנה (פסחים צד ע"ב), בסוד ה"ח המתפשטין בו, וכל א' כלול עד ק', הרי ת"ק. וכן העולם כולו מהלך ת"ק שנה, נמצא כי כל העולם כולו הוא בחי' ז"א. ואמנם צד פנים שלו הוא קדושה גמורה, וצד האחוריים שלו יש שם אחיזה (אל) [של] החצונים כמ"ש. והנה צד הפנים מתחלק לב' בחי', כי מחציו ולמטה אשר שם האורות של החסדים דאמא מגולים, שם הוא בחי' הישוב שבו שוכנים ועומדים שם בני

זהר תצוה

<p>תא חזי ההוא שעיר דמשדרין ישראל <לעזאזל> לההוא מדברא בגין למיהב חולקא לההוא סטרא אחרא²²⁶ לאתעסקא בהדיה ואי תימא תרין שעירין אמאי הכא חד ליהויה וחד לההוא סטרא אחרא תינח ההוא שעיר דסטרא אחרא ליהויה אמאי:</p>	<p>כדוגמת שלש נקדות של התורה. בא וראה השעיר ההוא ששולחים ישראל לעזאזל למדבר ההוא כדי לתת חלק לצד האחר ההוא להתעסק אתו ואם תאמר שני שעירים למה כאן אחד לה' ואחד לצד האחר ההוא ניחא השעיר ההוא של הצד האחר אך לה' מדוע.</p>
<p>אלא למלכא דהוה ארגיזו על בריה קרא לסנטירא ההוא דעביד דינא בבני נשא תדיר בגין דיזדמן למעבד דינא בבריה ההוא סנטירא חדי ועאל בני מלכא <למיכל> (ואכיל) תמן כיון דאשגח <ביה> בריה אמר ודאי לא עאל סנטירא דא בני אבא אלא בגין דארגיזו מלכא עלי מה עבד אזל ואתפייס בהדיה כיון דאתפייס בהדיה פקיד מלכא למעבד סעודתא עלאה ליה ולבריה ופקיד דלא ינדע²²⁷ ביה ההוא סנטירא:</p>	<p>אלא [משל] למלך שהיה כועס על בנו קרא לשוטר זה שעושה דין בבני אדם תמיד כדי שיתכונן לעשות דין בבנו השוטר ההוא שמח ונכנס לבית המלך לאכול שם כיון שראה אותו בנו אמר ודאי לא נכנס השוטר כאן בבית אבי אלא משום שכעס המלך עלי מה עשה הלך והתפיס עמו ומשום שהתפיס עמו צוה המלך לעשות סעודה עליונה לו ולבנו וצוה שלא ידע בו השוטר ההוא.</p>
<p>לבתר עאל ההוא סנטירא אמר מלכא השתא אי ינדע דא מסעודתא עלאה:</p>	<p>לבסוף נכנס השוטר ההוא אמר המלך עתה אם ידע זה מהסעודה העליונה</p>
<p>קפה/א</p>	
<p>דאתקינית לי ולברי²²⁸ יתערבב פתורא²²⁹ מה עבד קרא לממנא²³⁰ <על סעודתא> אמר ליה אתקין מדי²³¹ ותשוי קמאי ותשוי קמיה דההוא <סנטירא> (סנטורא) בגין דיחשיב דסעיד קמאי מדילי ולא ינדע בההיא סעודתא יקרא²³² דחודה דילי ודברי ויטול ההוא חולקא ויזיל ליה ויתפרש מחודה דסעודתא דילן ואי לאו דמלכא עביד הכי לא יתפרש ההוא סנטירא מבי מלכא:</p>	<p>שהכנתי לי ולבני יתבלבל השלחן מה עשה קרא לממנה על הסעודה ואמר לו תכין משהו ותשים לפני ותשים לפני השוטר ההוא כדי שיחשב שסועד לפני משלי ולא ידע מהסעודה החשובה ההיא של שמחה שלי ושל בני ויקח החלק ההוא וילך לו ויתרחק מהשמחה של הסעודה שלנו ואם לא שעשה המלך כך לא יתרחק השוטר ההוא מבית המלך.</p>
<p>(ובגין) כך אמר קודשא בריך הוא לישראל</p>	<p>כך אמר הקדוש ברוך הוא לישראל</p>

אדם, וכנגד המקום הזה עצמו מן האחור הוא מקום עמידת רחל נוקבא דז"א, וזה סוד שנקרא רחל ארץ כנ"ל, בסוד א"י, ארץ ז"א הנקרא ישראל, לפי שבשיעורה יש שיעור הישוב הנקרא ארץ, על שם שהיא מריצה את פירותיה, כמארז"ל (תנחומא ראה ח). אע"פ שהיא עומדת באחור שהוא מקום חורבה, סופה לחזור בפנים בעת הזווג, ושם לא יש אחיזה אל החיצונים כנודע, לכן נקרא רחל ישובא לא חורבא ח"ו, כי חוזרת פב"פ בעת הזווג. אמנם מחציו של ז"א ולמעלה מצד הפנים שהוא מהחזה ולמעלה, אין כנגדו ישוב כי (הארותיו) [האורות] הם סתומים ואין האורות נמשכין לחוץ כדי שישבו בו בני אדם, לכן נקרא (זהר ח"א קנב ע"א) עלמא (דאתכסיא) סתימא, ושם מקום לאה כנגד האחור אשר איננה נקרא ארץ, ואינה בחי' ישוב, כי גם היא נקראת עלמא סתימא כמ"ש אצלנו. אמנם שם מחציו ולמעלה מצד הפנים הוא מדור אל הנשמות (העליונות) [הנעלמות] הנקרא ג"ע הארץ, אשר עליה נאמר (ישעיה סד ג) עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו, עלמא סתימא. עי' המשך בסוף הספר אות א'.

²²⁶ עי' הערה בסוף הספר אות ב'.

²²⁷ ידע (דפ"ו).

²²⁸ היחוד הנעשה בשותפות ישראל, כאומרו ישראל אשר בך אתפאר (אור יקר).

²²⁹ שיתבע הדין, הללו רשעים והללו רשעים וכו', ונמצא פוגם היחוד (אור יקר).

²³⁰ כה"ג (אור יקר).

²³¹ היינו שפע השמאלי, המתחלק חציו לה' וחציו לעזאזל (אור יקר).

²³² כולה ימינית מאור עליון חכמה, ולכן נקרא "יקרא". והיא באמצעות הבינה, ולכן נקראת "חדוה", והיינו שהבינה היא בעלת הדינים והשפע השמאלי, והנשפע משם ימשך חלק אל כל הקלי', ולכן תשפיע חלק שם לשעירים שהם דינים, והדינים אינם קשים אלא בקשר החצוני שם, על ידי הגורל הוא נבדל מבין הקדושים, ונוטלים הקדושים חלק השפע הטוב, והיינו גורל אחד לה' וגורל א' לעזאזל (אור יקר).

זהר תצוה

<p>אזמינו תרין שעירין חד לי וחד להווא דלטורא בנין דיחשיב דמסעודתא דילי קאכיל ולא ינדע בסעודתא דהדוה אחרא דילן ויסב ההוא חולקא ויזיל לארחיה ויתפרש מביתו²³³ כיון דאמא עלאה²³⁴ עלמא דאתי אתי למשרי²³⁵ גו היכלא דעלמא תתאה²³⁶ לאשכחא נהירו >נ"א לאשגחא עלה בנהירו< דאנפין דין הוא דלא ישתכח ההוא דלטורא ולא מארי דדינין לקמיה כד אפיק כל ברכאן²³⁷ ואנהיר לכלא²³⁸ וכל ההוא חירו²³⁹ ישתכח וישראל נמלי מאינן ברכאן²⁴⁰:</p>	<p>תזמינו שני שעירים אחד לי ואחד למקטרג ההוא כדי שיחשב שמסעודה שלי הוא אוכל ולא ידע בסעודת השמחה האחרת שלנו ויקח החלק ההוא וילך לדרכו ויתרחק מביתי כיון שאמא העליונה עולם הבא באה לשרות תוך ההיכל של העולם התחתון למצא אור (להשגיח עליה בהארה) של הפנים דין הוא שלא ימצא המקטרג ההוא ולא בעלי הדין לפניו כאשר מוציא כל הברכות ומאיר לכלם וכל שפע החרות ההוא נמצא וישראל נוטלים מאלו הברכות.</p>
<p>דהא כד עלמא דאתי²⁴¹ עאל²⁴² להיכלא דעלמא תתאה²⁴³ ואשכח דחדי עלמא תתאה²⁴⁴ עם בנוי²⁴⁵ בההיא סעודתא עלאה כדין איהו בריך פתורא²⁴⁶ ועלמין כלהו מתברכין וכל חידו וכל נהירו דאנפין²⁴⁷ אשתכחו תמן הדא הוא דכתיב (ויקרא מז ל) לפני יהו"ה תטהרו²⁴⁸:</p>	<p>שהרי כאשר העולם הבא נכנס להיכל של העולם התחתון ומוצא ששמח העולם התחתון עם בניו בסעודה העליונה ההיא אז הוא מברך השלחן והעולמות כולם מתברכים וכל שמחה וכל הארת הפנים נמצאות שם זהו שכתוב לפני ה' תטהרו.</p>
<p>(ו)כתיב (שם ח) ונתן אהרן על שני השעירים גורלות גורל אחד ליהו"ה וגורל אחד לעזאזל דא איהו ההוא הדוה דההוא דלטורא בגין דקודשא בריך הוא יטיל עמיה גורל²⁴⁹ וזמין ליה ולא ידע דנור דליק אמיל על רישיה ועל עמא דיליה כמה</p>	<p>כתוב ונתן אהרן על שני השעירים גרלות גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל זוהי השמחה ההיא של המקטרג ההוא כדי שהקדוש ברוך הוא יפיל עמו גורל ומזמין אותו ולא יודע שאש דולק שם על ראשו ועל העם שלו כמו שנאמר כי</p>

²³³ מההיכלות, ונכנס דרך נוקבא דתהומא רבא לברך את הזבח וישראל שמחים חג השמחה (אור יקר).

²³⁴ היא עיקר יוה"כ כנודע (אור יקר).

²³⁵ ק ע"ב (הערת הזהר).

²³⁶ כל סוד יוה"כ לקשר הבינה עם המלכות וכו', ואמר "גו היכלא", שאין ספק שאור הבינה תתפשט בכל העולמות ואפילו בהיכלות ממש, ואם חס ושלום אותו שטן בתוך הקדושים הוא פגם, ואינו נאות שיהנה מברכות העליונות, שהם מג' ראשונות, והיינו דמסיק "כד אפיק וכו'" (אור יקר).

²³⁷ כל מיני ברכה מכל הבחינות (אור יקר).

²³⁸ כל בחינות הקדושים (אור יקר).

²³⁹ כל בחינות הברכה מצד הבינה שהיא חירות ודאי (אור יקר), ומ"ש "כל ההוא" מורה על ריבוי הבחינות מלמעלה ועושות חירו בבינה (אור יקר).

²⁴⁰ כל איזו ברכה שיגרמו התחתונים יש חלק לגורם הברכה, וכיון שישראל הם גורמים היחוד במעשה תיקונם, יש להם חלק בו (אור יקר).

²⁴¹ בינה (אור יקר).

²⁴² ע"י הת"ת (אור יקר).

²⁴³ לברך השכינה וכל הקדושים התלויים ממנה (אור יקר).

²⁴⁴ היא המלכות (אור יקר).

²⁴⁵ ששבו בתשובה וקשטוה ותקנו בה כל תיקוני סדר יוה"כ (אור יקר).

²⁴⁶ מלכות הנקראת שלחן בבחינה שהיא שלחן שכל העולמות אוכלים בה ונשפעים ממנה (אור יקר).

²⁴⁷ חג"ת, א"ל אלהים הוי"ה בא"ל אלהים אדנ"י שבה (אור יקר).

²⁴⁸ קעב (הערת הזהר). ממש עם השכינה, "לפני ה'" ת"ת שהוא מתייח' עמה, שעל ידי כך הבינה באה שם (אור יקר). פי' בינה כמ"ש בפרשת אחרי מות, כד אתי מלכא עילאה, פי' בינה, כמ"ש לעיל, כד עלמא דאתי עאל להיכלא דעלמא תתאה (מ"מ).

²⁴⁹ אינו נראה לו שחלק הראוי עליו משפיעים עליו, אלא חושב שחלקו בחלק גבוה שוה בשוה, וזה אינו שהגורל מפריד חלק ה' לה' וחלק עזאזל לעזאזל (אור יקר).

זהר תצוה

<p>דאת אמר (משלי כה כב) כי גחלים אתה חותה על ראשו²⁵⁰:</p>	<p>גחלים אתה חתה על ראשו.</p>
<p>וסימנך (אסתר ה יב) אף לא הביאה אסתר המלכה עם המלך אל המשתה אשר עשתה כי אם אותי וכתוב ויצא המן ביום ההוא שמח וטוב לב בחלק ההוא שנוטל והולך לו ובסוף כאשר בא המלך העליון לבית המלכה המלכה מבקשת עליה ועל בניה ועל עמה מן המלך.</p>	<p>וסימנך (אסתר ה) אף לא הביאה אסתר המלכה עם המלך אל המשתה אשר עשתה כי אם אותי וכתוב ויצא המן ביום ההוא שמח וטוב לב בחלק ההוא שנוטל והולך לו ובסוף כאשר בא המלך העליון לבית המלכה המלכה מבקשת עליה ועל בניה ועל עמה מן המלך.</p>
<p>ואפילו בזמנא דישראל בגלותא וצלו צלותין בכל יומא איחי סלקת ביומא דא לקמי מלכא עלאה ותבעת על בנהא וכדין אתגורו כל אינון נוקמין דזמין קודשא בריך הוא למעבר עם אדום ואתגור היך זמין דלטורא דא לאתעברא מעלמא כמה דאת אמר (ישעיה כה ח) בלע המות לנצח:</p>	<p>ואפילו בזמן שישראל בגלות ומתפללים תפלות בכל יום היא עולה ביום זה לפני המלך העליון ומבקשת על בניה ואז נגזרות כל אותן נקמות שעתיד הקדוש ברוך הוא לעשות עם אדום ונגזר איך עתיד המקטרג הזה לעבר מן העולם כמו שנאמר בלע המות לנצח.</p>
<p>וסימנך בזמנא דגלותא (אסתר ז ד) כי נמכרנו אני (להשמיד) וגו' כי אין הצר שוה בנזק המלך מאי בנזק המלך כמה דאת אמר (יהושע ז ט) והכריתו את שמנו מן הארץ ומה תעשה לשמך הגדול דהא שמא עלאה לא אתקיים בקיומיה²⁵¹ ודא איהו בנזק המלך:</p>	<p>וסימנך בזמן הגלות (אסתר ז) כי נמכרנו אני וגו' כי אין הצר שוה בנזק המלך מה זה בנזק המלך כמו שנאמר (יהושע ז) והכריתו את שמנו מן הארץ ומה תעשה לשמך הגדול שהרי השם העליון לא מתקיים בקיומו וזהו בנזק המלך.</p>
<p>וכדין והמן נבעת מלפני המלך והמלכה >כדין נהירו דאנפין< (כד נהירו אנפין) וכל חידו אשתכח >וישראל נפקי לחירו בההוא יומא כדין מההוא יומא ולהלאה חירו וחדוה באתגליא לשלטאה עליהו כדין בעי למחדי עמהון מכאן ולהלאה כמה דיהבו [ליה] [לון] חולקא לאתפרשא מנהון הכי נמי יחבין לשאר עמין לאתפרשא מנהון לתתא:</p>	<p>ואז והמן נבעת מלפני המלך והמלכה אז אור הפנים וכל שמחה נמצאת וישראל יוצאים לחרות ביום ההוא ואז מהיום ההוא והלאה חרות ושמחה בגלוי לשלט עליהם ואז צריך לשמח עמהם מכאן והלאה כמו שנתנו לו חלק להתרחק מהם כך גם נותנים לשאר העמים להתרחק מהם למטה.</p>
<p>תא חזי >מה הוא< (מההוא) רזא דקרבתא לקרבא שעיר לקבל שעיר²⁵² ולא מלה אחרא²⁵³ ואמאי שעיר בראש חדש והכא נמי שעיר אלא אי תימא בנין דאיהו סטרא דיליה²⁵⁴ יאות אמאי לא >הוה<²⁵⁵ עז²⁵⁶:</p>	<p>בא וראה מה הוא סוד הקרבנות להקריב שעיר (כנגד שעיר) ולא דבר אחר ומדוע שעיר בראש חדש וכאן גם כן שעיר אלא אם תאמר משום שהוא צד שלו טוב מדוע לא היה עז.</p>

²⁵⁰ "גחלים" הם גזרות העונות. "אתה חותה על ראשו" הקב"ה גוזר יסורין על ישראל, ונתן לו רשות למחוק עונותם על ידי יסורין כך וכך, והיינו ויסרתיך למשפט, ולזה הם גחלים עליו, כאומרו הוי אור שבת אפי, שאחר שישראל נטהרים, כשקבלו עליהם את הדין, והם שמחים עם ה'. והמן זה סמא"ל, נגזר עליו ביטולו וכל גזרות קשות, וכך הוא המן בצערו כפרתן של ישראל, תקנו ישראל ושבנו בתשובה ונתכפרו, נמצא כל מה שנשפע דין ויכולת, נח ויחולו על המן, גחלים על ראשו, אחר טהרת ישראל (אור יקר).

²⁵¹ פי' שאלהים אלה הם ר"ק דז"א ששם אחוזים ישראל, ומי דאלהים הם נה"י דבינה שבתוך ז"א, ואם יאבדו ישראל ח"ו, אזי אלה מאלהים נפגמת, ולא נשאר רק מי, וזהו ומה תעשה לשמך הגדול, וכמ"ש בסבא דמשפטים (מ"מ).

²⁵² לקבל שעיר מוסגר כלפ"ק.

²⁵³ ור"ל שהיה לנו להקריב פר או כשב (מ"מ).

²⁵⁴ לקמן רסט ע"א (לש"ו). עי' הערה בסוף הספר קפד ע"ב אות ב'.

²⁵⁵ הוי (דפ"ו).

זהר תצוה

<p>אלא מלה דא אצטריך ואיהי אשתכח למאריהון דחרשין דכל [עובדין דלהון] <עובדיהו> (עובדין) במה דלא אתחבר²⁵⁷ <יהא בנוקבא²⁵⁸ ועל דא שעיר לא אתחבר בנוקבא²⁵⁹ בסטרין דיליה כלהו²⁶⁰ עז כד אתחבר > בנוקבא ובגין דאיהו מלכא יהבין ליה בגין יקרא דיליה האי דלא אתחבר בנוקבא ולא יהיב חיליה לאחרא²⁶¹ ודא אשתמודע לאינון חרשין דמשתמשין בהני עובדי ובגין כך שריי²⁶² על ההוא שעיר כל אינון חטאיהון:</p>	<p>אלא דבר זה צריך והוא נמצא לבעלי כשופים שכל מעשיהם במה שלא (מתחבר) יהיה בנקבה ועל זה שעיר שלא התחבר בנקבה בכל הצדדים שלו עז כאשר התחבר בנקבה ומשום שהוא מלך נותנים לו משום הכבוד שלו זה שלא התחבר בנקבה ולא נתן כחו לאחר וזה ידוע לאותם המכשפים שמשתמשים במעשים אלה ומפני כך שורים על השעיר ההוא כל אותם החטאים.</p>
<p>ותא חזי אף על גב²⁶³ דאיהו חולקא לההוא סטרא <אחרא> רוא הכא כל הני סטרין אחרנין דלתתא <ס"א דאקרון מצולות ים> כלהו מסאבין יתיר וכל מה דנחתין דרגין תתאי²⁶⁴ הכי מסאבו דלהון יתיר ובגין כך בעז יתיר חולקיהון²⁶⁵ בגין דשערא:</p>	<p>בא וראה אף על גב שהוא חלק לצד האחר ההוא סוד כאן כל אלו צדדים אחרים שלמטה (שנקראים מצולות ים) כולם טמאים יותר וכל מה שיורדים מדרגות תחתונות כך הטמאה שלהם יותר ומפני כן בעז חלקם יותר משום שהשערות</p>
<p>קפה/ב</p>	
<p>דיליה תליא יתיר מבעירא אחרא כמה דדינא דלהון תלי לתתא במסאבו אבל האי מלכו [חייבא²⁶⁶] אחרא מלכא דכלא בההוא סטרא ברור איהו יתיר מסאבו דיליה ולא מסאבו שלים²⁶⁷ כהני תתאי ועל דא שעיר דשערא דיליה לא תליא ולא שעיע לא שעיע בגין דההוא מסאבו דיליה ולא תליא בגין [דלא] (ד)יתתקף ביה מסאבו כהני תתאי ועל דא ודאי שעיר ולא אחרא:</p>	<p>שלו תלויות יותר מבהמה אחרת כמו שדין שלהם תלוי למטה בטמאה אבל מלכות הרשעה הזו האחרת מלך של הכל בצד ההוא הטמאה שלו היא יותר מבחרת ולא טמאה שלימה כאלה התחתונים ועל זה שעיר שהשער שלו לא תלוי ולא חלק לא חלק מפני הטמאה ההיא שלו ולא תלוי כדי שלא תתחזק בו טמאה כאלה התחתונים ועל זה ודאי שעיר ולא אחר.</p>

²⁵⁶ עז הוא גדול ולא שעיר שהוא קטן (מ"מ).

²⁵⁷ מוסגר בדפ"ק.

²⁵⁸ דאל אחר אסתרס ולא עביד פירין (רח"ו) עי' לעיל קג ע"א.

²⁵⁹ עס נוק' (מ"מ).

²⁶⁰ דהיינו כל הסט"א רוצים בסטרין דיליה (מ"מ).

²⁶¹ הוא טעם אחר שהטעם הא' הוא שהשעיר עדיין לא עביד פירין, ואל אחר לא עביד פירין. והטעם הב' הוא, כיון דאיהו מלכא, יהבין ליה האי דלא יהיב חיליה לאחרא (מ"מ).

²⁶² שדיין (דפ"ו).

²⁶³ פי' הוא טעם ג', כי עז שערא דיליה תלייא ולא שעיע שהם דינים קשים אבל השעיר שערא דיליה לא תלייא ולא שעיע, ולכך יהבין ליה האי שעיר, שאין בו טמאה כל כך (מ"מ)

²⁶⁴ דהקליפה עליונה הוא אינו טמא ומזוהם כ"כ, והיא גדולה יותר במעלה מהתחתונה (דע"ה ח"ב קכה ע"ב)

²⁶⁵ עי' לעיל קלט ע"א (לש"ו).

²⁶⁶ חייבתא (דפ"ו).

²⁶⁷ הקליפה עליונה הוא אינו טמא ומזוהם כ"כ, והיא גדולה יותר במעלה מהתחתונה (דע"ה ח"ב קכה ע"ב).

זהר תצוה

<p>כפור אמאי אקרי כפור אלא בנין דנקי כל מסאבן²⁶⁸ ואעבר ליה מקמיה בהווא יומא ועל דא יום כפור יומא דנקיותא והכי קרינא ליה כתיב (ויקרא טז ל) כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם כי היום הזה מבעי ליה מאי כי ביום הזה אלא בנין דאתדכי מקדשא²⁶⁹ לעילא ואתנקי <נ"א ואתנהיר> כתיב (ויקרא טז ל) כי ביום הזה יכפר עליכם יכפר וינקי בקדמיתא²⁷⁰ ביום הזה בנין דיתדכי ולבתר עליכם²⁷¹:</p>	<p>כפור מדוע נקרא כפור אלא מפני שמנקה כל טמאה ומעביר אותה מלפניו ביום ההוא ועל זה יום כפור יום של נקיון וכך קוראים לו שכתוב כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם כי היום הזה צריך לו לכתב מה זה כי ביום הזה אלא משום שמטהר מקדש למעלה ומתנקה (ומאיר) כתוב כי ביום הזה יכפר עליכם יכפר וינקה בתחלה ביום הזה כדי שיטהר ולבסוף עליכם.</p>
<p>תו יכפר ביום הזה וינקי ליה בקדמיתא <וכל> (ועל) דא עליכם בגיניכון אצטריך לנקאה ליה ולדכאה ליה בקדמיתא יכפר מאן [יכפר] יכפר אלא דא הוא עלמא עלאה דנהיר ונקי לכלא <יכפר על דאיהו עלאה דנהיר ונקי לכלא (ס"א אלא הוא דא עלמא עלאה דנקי ונקי לכלא)> ועל דא כלהו סטרין בישין (אתעברו) דאקרו <ן> מצולות ים²⁷² <אתעברו> וכמה דאינון מצולות [ים] תליין הכי נמי תלייא שער²⁷³ דיליה <כל ה> הוא סטרא דלה²⁷⁴ ושערא דההוא סטרא לא שעיע:</p>	<p>עוד יכפר ביום הזה וינקה לו בתחלה וכל זה עליכם בסבתכם צריך לנקות אותה ולטהר אותה תחלה יכפר מי יכפר אלא זהו עולם העליון שמאיר ומנקה לכלם ועל זה כל צדדים רעים שנקראים מצולות ים עוברים וכמו שאותן מצולות ים תלויות כך גם תלויות שערות (שלו שהוא צד) שלו שהוא צד שלהם ושער של הצד ההוא לא חלק.</p>
<p>כנוונא דא כתיב (ויקרא טז טז) וכפר על הקדש מטומאת בני ישראל ומפשעיהם לכל הטאתם <וכל הטאתם מבעי ליה אלא להנאה להון מכאן ולהלאה לכל הטאתם> דלא יכיל מקטרגא לשלטאה עליהו ועל דא²⁷⁵ ביומא דכפור דאיהו קנוהא דכל חובין ונקיו דלהון <בעאן> (בעון) ישראל לנקאה גרמייהו <ולמהך יחפי> (למהך מקרסי) רגלין כמלאכי</p>	<p>כמו זה כתוב וכפר על הקדש מטמאת בני ישראל ומפשעיהם לכל חטאתם וכל חטאתם צריך לו לומר אלא להנאה שלהם מכאן והלאה לכל חטאתם שלא יכול המקטרג לשלט עליהם (ועל זה) ביום כפור שהוא העברת כל החובות ונקוי שלהם צריכים ישראל לנקות עצמם וללכת יחפי רגלים כמלאכי עליון חמשה</p>

²⁶⁸ לשון "וכפרתם את הבית", לשון נקיות, היינו טומאות ישראל ועונותיהם, מתכפר כל עון ועון כפי שיעורו, מי שהוא מתכפר מיד, מי שהוא מתכפר ביסורין, מי שהוא מתכפר במיתה (אור יקר).

²⁶⁹ היינו המלכות, והכוונה שהספירות בעצמם הם נפגמות בעונות התחתונים, והאי סבא סבירא ליה דכולא תליא במלכות, כדפי' לעיל, שכפי שהיא נתקנת מלמטה, כך משפיע לה הבינה מלמעלה, והיינו שהפגם בה ובספירותיה, ולכך התיקון האמיתי בה, שירד האור העליון וילבן השחרות, ויאיר החושך, ויטהר הפגם, והיינו ביום הזה יכפר ודאי שהיום בעצמו נטהר מפגם ראשונה (אור יקר).

²⁷⁰ פי', תחלה אנו מתקנים מדת המלכות שנקרא יום הזה, ואח"כ ישראל, ולפיכך שני מלת עליכם, ר"ל למה צריכים המלכות כפרה בגיניכון (מ"מ).

²⁷¹ שתחלה יושפע הטהרה ונקיון הפגם למעלה, ואחר כך ירד למטה ויטהר את ישראל, בסוד נשמתם רוחם ונפשם וגופם, והטהרה ירד מלמעלה למטה, ופירש עוד עליכם, בשבילכם, משום דקרא יתירא הוא וכו' (אור יקר).

²⁷² פי' שהם מסיגי הגבורות שבמלכות (מ"מ).

²⁷³ (ס"א דיליה דהוא סטרא וכו') נוסף בדפ"ו.

²⁷⁴ דלהון (דפ"ו).

²⁷⁵ ועל דא מוסגר בדפ"ק.

זהר תצוה

<p>עלאין חמש ענויין בגין לאסתייעא מחמש סטריין עלאין²⁷⁶ דיומא דכפורי אפיק לון ואינן תרעין דיליה:</p>	<p>ענויים כדי להעזר בחמשה צדדים עליונים שיום הכפורים מוציא אותם והם שערים שלו.</p>
<p>ואי שתיה קא חשיב דאיהו מסטרא דיצחק הא שית²⁷⁷ ואף על גב דבכלל אכילה איהו וכדין אינן שית וענויא בתראה תשמיש המטה איהו ובדרגא שתיתאה שכיח²⁷⁸ ולקבליה אנן עבדין ענויא דא²⁷⁹:</p>	<p>ואם שתיה מחשיב שהיא מצד של יצחק הרי ששה ואף על גב שבכלל אכילה היא ואז הם ששה וענוי אחרון תשמיש המטה הוא ובדרגה ששית נמצא וכנגדה אנו עושים ענוי זה.</p>
<p>כתיב (במדבר כ"ז) ובעשור לחדש השביעי הזה וכתוב (ויקרא כ"ז) אך בעשור לחדש בעשור בעשירי מבעי ליה מאי בעשור אלא בגין דהשתא ביומא דא כל דרגין עלאין²⁸⁰ אתיין אלין על אלין למשרי על סיהרא ולאנהרא לה וכלהו ברזא דעשר עד דסלקא למאה וכד קיימא ברזא דמאה כדין כלא חד ואקרי יום הכפורים ועל דא בעשור²⁸¹ כמה דאת אמר זכור שמור²⁸² <דכלהו²⁸³ אתיין בגין לעשרא ולאנהרא ברזא דעשר:</p>	<p>כתוב (במדבר כט) ובעשור לחדש השביעי הזה וכתוב (ויקרא כג) אך בעשור לחדש בעשור בעשירי צריך לו לומר מה זה בעשור אלא משום שעתה ביום זה כל מדרגות עליונות באות אלו על אלו לשרות על הלבנה ולהאיר אותה וכולן בסוד של עשר עד שעולה למאה וכאשר עומדת בסוד של מאה אז הכל אחד ונקרא יום הכפורים ועל זה בעשור כמו שאתה אומר זכור שמור שכלם באים כדי לעשר ולהאיר בסוד של עשר.</p>
<p>אהדר הא סבא רישיה לקבליה דרבי שמעון <אמר ליה רבי²⁸⁴ שמעון²⁸⁵ הא ידענא >דשאלתא תבעי בהאי בעשור לחדש השביעי <אמר ליה רבי שמעון ודאי²⁸⁶ בעשירי יאות²⁸⁷</p>	<p>החזיר הזקן הזה ראשו כנגד רבי שמעון ואמר לו (רבי שמעון) הרי ידעתי ששאלה תקשה בכאן בעשור לחדש השביעי אמר לו רבי שמעון ודאי (זה</p>

²⁷⁶ פי' ה' גבורות באימא שבאים למלכות ביה"כ (מ"מ).

²⁷⁷ פי' נגד ר"ק דאימא (מ"מ). יכוין לכל א' מה' עינוין למדתו העליונה, שעל ידי התעוררות הה' עינויים
אלה פה עמנו היום, מתעוררת התשועה לישראל לכפר עליהם מה' מדות עליונות, אשר בהם התפשטות,
אם לבינה אם הבנים, דבה חירו דכולא, והיא מוציאתם אל הגלוי למטה, ומעשה ידינו כוננה עלינו. וע"י
עינוי האכילה ושתייה, מתעוררים חסד לאברהם ופחד יצחק, וע"כ שתיה בכלל אכילה, כי שתיה מסטרא
דיצחק, וצריך לכלול אותו בימין לעולם, כי זהו סוד העקידה, אברהם הוא איש החסד, ויצחק ה"ס הגבורה,
אש ממים. וכדי להמתיק אותו שלא יחריב העולם, בא ענין העקידה, כדי שיהיה לעולם נכנע ונקשר אל
החסד, ולכן אמרו שתיה בכלל אכילה, והם א'. והרחיצה ליעקב. והסיכה לנצח, ונעילת הסנדר להוד,
ותשמיש המטה לצדיק יסוד עולם. והדברים אלו מבוארים בזהר תצוה ה' עינויין בגין וכו' וענויאי
בתרייתא תשמיש המטה איהו ובדרגא שתיתאה שכיח (מ"מ).

²⁷⁸ פי' ביסוד שמאימא אנו מושכים ליסוד דז"א כמ"ש בפרשת משפטים בסוד עונ' טמירא (מ"מ).

²⁷⁹ ובכל עינוי מאלו הה' יכוין לתקן את אשר עיוותו וכו', ואף גם זאת בתנו אל לבו מעשה ידי אדם אשר
בעפר יסודו, כי ידמה לעליון. כי הנה, ה' דברים אלו, אכילה ושתייה ורחיצה וכו', הם למעלה בשאר ימות
השנה הארות עליונים, שמקבלת שכינת עוזינו במספר שמות קדושים, אשר עולה מספר השמות ההם
כמספר כל א' מאלו הה' אכיל' וכו'. אך ביום הזה, ותעליה אמה ונאדרת בתאומת' יחד אימא ובתה ותעני'
אימא, ואינה מקבלת ה' דברים אלו ממנה. וכנגדה אנו אסורים ג"כ בה' דברים גשמיים אלו למטה, ואולם
היא מקבלת ביה"כ הארות' גבורות פחדה מאימא לפני מ"ה א' גבור' גשמים פנימיים שממדת חסד אימא
עד הודה, בקול ה' תפלות שאנו מתפללים היום, בערבית גבורת חסד דאימא, ובשחרית גבורת גבורתה
ובמוסף גבורה שבת'ת ובמנחה גבורה שבנצח, ובנעילה גבורה שבהוד (מ"מ).

²⁸⁰ פי' י"ס דאימא משפיעים למלכות, וז"ש כדין כולא חד ואיקרי יוה"כ (מ"מ).

²⁸¹ ר"ל מספר עשירות (מ"מ).

²⁸² שהוא מקור (רח"ו).

²⁸³ דכלה (דפ"ו).

²⁸⁴ לרבי (מ"מ).

²⁸⁵ רבי שמעון מוסגר בדפ"ק.

²⁸⁶ דא (נוסף בדפ"ו), דאי (נוסף במ"מ).

זהר תצוה

<p>הוא והכי הוא²⁸⁸ [אבל בעשור] אמאי סליק למאה והא מקרא לא אתחזי אלא דסליק לשבעין משמע דכתיב (ויקרא כג כז) בעשור לחדש השביעי וכד מעשרי לשביעאה עשר זמנין²⁸⁹ הא ודאי סליק לשבעין אמר ליה על דא אהדרנא רישא לגבך דהא ידענא דחכימא אנת:</p>	<p>בעשירי נכון הוא וכן הוא אבל בעשור (מדוע וכו') בעשור נכון הוא אם כך הוא מדוע עולה למאה והרי מהפסוק לא נראה אלא שעולה לשבעים ממשמע שכתוב בעשור לחדש השביעי וכאשר מעשרים לשביעי עשר פעמים הרי ודאי עולה לשבעים אמר לו על זה החזרתי ראשי כלפיך שהרי ידעתי שחכם אתה.</p>
<p>תא חזי תריין רוזין הבא²⁹⁰ חד דהא סיהרא חדש השביעי אקרי ובגין כך אקרי חדש השביעי עשור <בגין> דקא מנהרין לה עשר זמנין הא מאה ותו האי מלה דקאמרת ודאי לשבעין סליק <א> בהאי יומא ובדרגא דשבעין²⁹¹ איהו ובדרגא דמאה איהו לדרגא דמאה לאשלמא ולאנהרא²⁹² <ובהאי> (ב) דרגא דשבעין דהא ביומא דא נטיל לכל עמא דישראל למידן וכלהו קיימין בנשמתא יתיר מגופא דהא ביומא דא ענויא דנפשא איהו ולא מגופא כמה דאת אמר ועניתם את נפשותיכם כי כל הנפש אשר לא תעונה והאי יומא נטיל לכל נפשאן והוו ברשותיה ואי לא קיימא ברזא [נ"א ברשותא] דשבעין לית [רשו לה לנפשאן לקיימא תמן] <ליה רשו בנפשאן> (רשו לנפשאן) דקיימא דנפשאן ברזא:</p>	<p>בא וראה שני סודות כאן אחד שהרי הלבנה נקראת חדש השביעי ומפני כן נקרא חדש השביעי עשור מפני שכשמאירים לה עשר פעמים הרי מאה ועוד דבר זה שאמרת ודאי לשבעים עולה ביום זה (ובמדרגה של שבעים היא ובמדרגה של מאה היא לדרגה של מאה להשלים ולהאיר) ובדרגה זו של שבעים שהרי ביום זה נוטל לכל עם ישראל לדון וכולם עומדים בנשמה יותר מהגוף שהרי ביום זה ענוי של הנפש הוא ולא של הגוף כמו שנאמר ועניתם את נפשותיכם כי כל הנפש אשר לא תענה ויום זה לוקח לכל הנפשות ונמצאות ברשותו ואם לא עומדת בסוד (ברשות) של שבעים אין לה רשות בנפשות (לעמד שם) שעמידת הנפשות בסוד</p>
<p>קפ"ו א</p>	
<p>דשבעין כמה דאת אמר (תהלים צ י) ימי שנותינו בהם שבעים שנה וגו':</p>	<p>של שבעים כמו שנאמר (תהלים צ) ימי שנותינו בהם שבעים שנה וגו'.</p>
<p>ואי תימא²⁹³ (ל) נפשאן דרביי דלא אשלימו לשבעין שניין לא שלטא בהו²⁹⁴ ודאי שלטא בהו²⁹⁵</p>	<p>ואם תאמר נפשות הילדים שלא השלימו לשבעים שנה לא שולטת בהם</p>

²⁸⁷ ור"ל אלו כתיב בעשירי יאות דקרא כפשטיה, אבל כיון דכתיב בעשור, דרשינן מספר עשירות שהם מאה (מ"מ).

²⁸⁸ בעשור יאות הוא אי הכי הוא (דפ"ק).

²⁸⁹ דהיינו עשר פעמים ז' הם ע' ואמאי הם מאה (מ"מ).

²⁹⁰ פ"י הכל אמת, אנו דורשים עשור מספר עשירות, דהיינו מאה. ועוד אנו עושים עשר פעמים ז', שהם ע', והיא בינ' שנק' ע' (מ"מ).

²⁹¹ בינה (רח"ו). וביאור הענין היטב, שדורשים עשור לשון מקור, שהם מאה שמשפיעים בה י"ס דאימא. ודורשים ג"כ ע', לרמוז שעלתה המלכות וקיבלה ו"ק דז"א, ואח"כ עלתה עד הבינה שנק' ע'. ולפי זה סדר העליה הוא, ע' תחלה לרמוז שאחזה בז"א שהוא ו"ק, ועלתה עד הבינה, וז"ס ע'. ואח"כ סוד עשור, שהיא מאה לרמוז שמקבלת מ"ס דבינה (מ"מ).

²⁹² מש"כ "ובדרגא דשבעין" עד כאן מוסגר בדפ"ק.

²⁹³ לדידך דאמרת שהיא כוללת הנפשות, מטעם היותם בסוד השבעים והזקנה, אם כן הבחורים לא תכלול, שאינם בעלי שבעים, וא"א להם להכלל בבחינת השבעים כתות [כחות] (אור יקר).

²⁹⁴ פ"י, כיון שאנו אומרים שהיא בדרגא דע' שרומז לבניה, א"כ התינוקות שהם פחות מע', אינה שולטת בהם. ותיירק, שכל הנשמות מתחלת לידתם עד סוף ע' הם ברשותה, לפי שכל הו"ק עד הבינה שנק' ע', מקבלת מהם הארה ונותנת לישראל (מ"מ).

²⁹⁵ והיה לעולם המדרגות בה שבעים, והולכת וקולטת מבן עשרה במדרגה האחת, ומבן עשרים במדרגה השנית, ומבן שלשים בשלשה מדרגות, וכן יוסיפו וילכו עד שבעים, שאז היא קולטת בן שבעים בשלימות בכל שבע מדרגות (אור יקר).

זהר תצוה

<p>אבל לא בשלימו כמאן דיכי יומין סניאין לפקודי אורייתא²⁹⁶ <ועם כל> (ועל) דא בכלהו שבועין שנין אזלא²⁹⁷ ועל דא תנינן אחד המרבה ואחד הממעיט מאן אחד [דא יהודא] (ביחודא) דשבועין שנין מאן דאסני ומאן דאמעיט:</p>	<p>ודאי ששולטת בהם אבל לא בשלמות כמי שזכה לימים הרבה למצוות התורה ועם כל זה בכל שבועים שנה היא הולכת ועל זה למדנו אחד המרבה ואחד הממעיט מה זה אחד ביחוד של שבועים שנה מי שמרבה ומי שממעיט.</p>
<p>ועל דא ביומא דכפורי אעבר בכלהו <שבועין> ואשתלים האי דרגא בכלהו (שבועין) וכל נשמתין סלקין קמיה ודאין להון בדינא וקודשא בריך הוא חיים עליהו דישראל ביומא דא מאן דלא אעבר טינא מרוחיה לכפרא עליה ביומא דא²⁹⁸ כד סליק צלותיה בהאי יומא טבע בההוא אתר דאקרי רפש ופיט ואיהו מצולות ים²⁹⁹ ולא סליק לאתעטרא ברישא דמלכא:</p>	<p>ועל זה ביום הכפורים עוברת בכל השבועים ונשלמת דרגה זו בכלם וכל הנשמות עולות לפניו ודן את כולן בדין והקדוש ברוך הוא מרחם על ישראל ביום זה מי שלא העביר טנוף מרוחו לכפר עליו (ביום זה) כאשר עולה תפלתו ביום זה טובע במקום ההוא שנקרא רפש ופיט והוא מצולות ים ולא עולה להיות עטרה בראש המלך.</p>
<p>ביומא דא לא אצטריך בר נש³⁰⁰ לפרשא חטאוי³⁰¹ קמי אחרא בגין דכמה אינון דנטלי ההיא מלה וסלקי לה לעילא ואית סהדין בההיא מלה ומה (מיכה ז ה) משוכבת חיקך שמור פתחי פיך כל שכן אינון דאזלי ועייני (לון) לקטרגא <לון> וסהדי עליה וכל שכן דחציפו איהו לקמי [מלכא] כלא וחלול שמא דקודשא בריך הוא ועל דא כתיב (קהלת ה ה) אל תתן את פיך לחטיא את בשרך מכאן ולהלאה רזא בגוון³⁰² [אחרא]:</p>	<p>ביום זה לא צריך בן אדם לפרש חטאיו בפני אחר משום שכמה הם שלוקחים הדיבור ההוא ומעלים אותו למעלה ויש עדים בדבור ההוא ומה משכבת חיקך שמור פתחי פיך כל שכן אלו שהולכים ומסתכלים לקטרג עליהם ומעידים עליהם וכל שכן שעזות הוא לפני הכל וחלול שמו של הקדוש ברוך הוא ועל זה כתוב (קהלת ה ה) אל תתן את פיך לחטיא את בשרך (מכאן והלאה סוד באופן אחר).</p>
<p>פתח ואמר (שמות יב ב) החדש הזה לכם ראש חדשים וגו' וכי <כלהו> זמנין וחדשין לאו אינון דקודשא בריך הוא אלא חדשיכם לא כתיב³⁰³ אלא החדש הזה לכם דילי איהו אבל אנא מסרית ליה לכוון דלכוון איהו באתגליא³⁰⁴ אבל שביעאה</p>	<p>פתח ואמר החדש הזה לכם ראש חדשים וגו' וכי כל הזמנים והחדשים אינם של הקדוש ברוך הוא (אלא חדשיכם לא כתוב) אלא החדש הזה לכם שלי הוא אבל אני מסרתי אותו לכם</p>

²⁹⁶ שנשלם בכל השבע מדרגות, אמנם לעולם המלכות בעלת שבועים, וכוללת כל בחינת השבעים אפילו צעיר לימים (אור יקר).

²⁹⁷ המלכות, אפילו על בן עשר או על בן עשרים, וכיוצא, שהיא לא תחסר משבועים, אמנם אין האדם משלים עד שתמלא הע' (אור יקר).

²⁹⁸ "ביומא דא" מוסגר בדפ"ק.

²⁹⁹ שלח קסג ע"ב (הערת הזהר).

³⁰⁰ ויקרא רלא ע"א (הערת הזהר).

³⁰¹ בפרשת תצוה דף קפו נראה שאסור להתודות בר"ה, ובפ' פנחס דף רלא אמר דבעי לפרשא חטאוי, והנה הכא שאוסר הוא בקול רם, ומקום המתיר הוא בלחש בעת תקיעת שופר, וקשה דהכא ביוה"כ מדבר. ונראה שהרב ז"ל מפרש מ"ש ביומא דא וכו' קאי אדסמיק ליה, פתח ואמר עד שביעאה דילי איהו, וע"ד איהו בכסא ולא באתגליא. ונודע שר"ה עליה כתיב בכסא ליום חגנו, והכריחו לזה מ"ש נטלי ההוא מלה ועייני לקטרגא, ואי ביוה"כ אין לשטן שליטה. ועוד אי ביוה"כ איירי, אתי דלא כמאן, דאפילו לרע"ק אין צריך לפרט, ואם רצה לפרט הרשות בידו אפילו בקול רם, והכא אוסר. אלא ודאי בר"ה איירי. ותירוץ הרב דהכא מיירי בקול רם דייק מלשון הזהר מ"ש דחציפא איהו קמי כולא משמע בקול רם (מ"מ).

³⁰² "מכאן ולהלאה רזא בגוון" מוסגר בדפ"ק.

³⁰³ "אלא חדשיכם לא כתיב" מוסגר בדפ"ק.

³⁰⁴ מלכות (מ"מ).

זהר תצוה

<p>דילי³⁰⁵ איהו ועל דא איהו בכסה ולא באתגליא ירחא דלכון איהו <בסדורא> כסדרא דאתון אביב דאיהו <אב"ג>³⁰⁶ י"ב <איהו> רזא דג'י³⁰⁷ (ואיהו אב"ג כסדרא דאתון) אבל ירחא שביעאה דילי איהו מסופא דאתון³⁰⁸ מאי טעמא אתון מתתא לעילא³⁰⁹ ואנא מעילא לתתא:</p>	<p>שלכם הוא בנגלה אבל שביעי שלי הוא ועל זה הוא בכסה ולא בגלוי חדש שלכם הוא מסדר כסדר אותיות אביב שהוא א' ב' ג' י"ב הוא סוד אות ג' (והוא א' ב' ג' כסדר האותיות) אבל החדש השביעי שלי הוא מסוף האותיות (תשרי) למה אתם ממטה למעלה ואני ממעלה למטה.</p>
<p>האי דילי ברישא דירחא אנא איהו [באתכסייא] (באתפסא) בעשרה דירחא אנא איהו בגין דאנא בחמש קדמאי³¹⁰ ובחמש אחרנין ובחמש תליתאי בקדמיתא דירחא אנא איהו בגין חמשה יומין בעשרה דירחא אנא איהו בגין חמש יומין אחרנין בחמשה עשר דירחא אנא [בגין חמש תליתאי] (איהו):</p>	<p>זה שלי בראש החדש אני הוא בכסוי ובעשרה לחדש אני הוא משום שאני בחמש ראשונות ובחמש אחרונות ובחמש שלישיות בתחלת החדש אני הוא משום חמשה ימים בעשרה לחדש אני הוא משום חמשה ימים אחרים בחמשה עשר לחדש אני הוא משום חמש שלישיים.</p>
<p>מאי טעמא כולי האי בגין דכל ירחא דא מעלמא עלאה איהו ועלמא עלאה ברזא דחמש איהו בכל זמנא וזמנא ובגיני כך ירחא דא איהו בכסה ולא באתגליא בגין דעלמא עלאה בכסה איהו וכל מלוי באתכסייא וירחא דא דקודשא בריך הוא איהו (הוי) בלחודוי כיון דמטא יומא דחמיסר כדין [גלייא] כלא איהו מטא³¹¹ בתדנותא דסיהרא וסיהרא אשתלימת ואתנהירת מאימא עלאה וקיימא לאנהרא לתתאי מנו נהורא דלעילא ועל דא אקרי ראשון כמה דאת אמר (ויקרא כג ז) ולקחתם לכם ביום הראשון עד השתא קיימי כלהו יומין ברזא עלאה מכאן <נחתין> (נחתא) לרזא תתאה:</p>	<p>למה כל זה משום שכל חדש זה הוא מעולם העליון ועולם העליון בסוד חמש הוא בכל זמן וזמן ולכן חדש זה הוא בכסוי ולא בגלוי משום שעולם העליון בכסוי הוא וכל דבריו בהסתר וחדש זה הוא של הקדוש ברוך הוא לבדו כיון שמגיע יום ה'ט' לחדש אז מתגלה הכל הוא מגיע בהתחדשות הלבנה ונשלמת הלבנה ומאירה מאמא העליונה ועומדת להאיר לתחתונים מתוך האור העליון ועל זה נקרא ראשון כמו שנאמר (ויקרא כג) ולקחתם לכם ביום הראשון עד עכשיו עומדים כל הימים בסוד עליון מכאן יורדים לסוד תחתון.</p>
<p>תא הוי (אי) מיומא עלאה הוו אלין יומין קדמאין רזא דעלמא עלאה מאן דאין דינא דעלמא דהא דינא לא אשתכח בהאי עלמא אלא מדינא תתאה</p>	<p>בא וראה מיום העליון היו ימים אלו הראשונים סוד של העולם העליון מי דן דין של העולם שהרי דין לא נמצא בזה העולם אלא מדין התחתון (סוד) שזה</p>

³⁰⁵ בינה (מ"מ).

³⁰⁶ פי' כיון ד"ב דאביב הם ג' א' כג' עם א"ב דאביב הם אב"ג (מ"מ).

³⁰⁷ י"ב בחשבון קטן ג' (רח"ו)

³⁰⁸ תשרי (נוסף בל"מ).

³⁰⁹ פי' שישראל הם במלכות שהוא ניסן שרמוז באב"ג והם עולים ממטה למעלה מא' לב' מב' לג' וכו' אבל בינה היא בסוד תשרי שהם מעילא לתתא (מ"מ).

³¹⁰ יובן במ"ש האריז"ל כי בר"ה ננסרים הדינים שהם הגבורות הראשונות שבז"א למלכות, ובינה"כ מקבלת הג' אחרים מאימא, ובט"ו לחדש מקבלת תשלום ה' חסדים דאימא, לפי שנכנסו בד' ימים שבין יוה"כ לסוכות ד' חסדים של הוד ונצח ות"ת וגבורה, וחסד דחסד הגדול שבהם נכנס בט"ו לחדש, ולכך הוא יו"ט, ונכנסים ג"כ של ז"א, ומתחילים להיכנס מיום א' שהוא יו"ט ה' חסדים דז"א ע"י הלולב, וע"י ההקפות נכנסים המקיפים דז"א, ושל אימא נכנסים בהמקיפים ע"י הסוכה עכ"ל, נמצא שבר"ה נכנסים הה' גבורות הראשונות שהיו בז"א למלכות, ובינה"כ מקבלת ה' גבורות דאימא, ובט"ו לחדש נכנסים ה' חסדים, ונשלמים ומתחילים ג"כ דז"א, ולכן אמר כאן בחמש קדמאי ובה' אחרנין ובה' תליתאי, ומפרש בקדמיתא וכו' הם הג' הראשונות ומ"ש בעשרה דירחא וכו', הם ה"ג דאימא ביוה"כ, ומ"ש בט"ו דירחא וכו' הם ה' חסדים דאימא וחמש חסדים דז"א (מ"מ).

³¹¹ נמחק בדפ"ו.

זהר תצוה

<p>[רזא] <דרא> (רזא) (ישעיה נד ה) [ד]אלהי כל הארץ יקרא³¹² דאי תימא דינא דעלמא דאין לעילא אי הכי לא אתקרי עלמא דחירו עלמא דנהירו דכל עלמין עלמא דכל היין עלמא דכל חירו ואי תימא מדינא דיצחק אי איהו אתער דינא לגבי האי עלמא לא יכלין כל עלמא למסבל <דהוא> (והוא) אשא תקיפא עלאה לא אית מאן דסביל ליה אלא אשא דלתתא <דאיהו> (דאית) אשא דסביל אשא:</p>	<p>אלהי כל הארץ יקרא שאם תאמר דין העולם דן למעלה אם כן לא היה נקרא עולם החרות עולם שהוא אור של כל העולמות עולם של כל החיים עולם של כל החרות ואם תאמר מדין של יצחק אם הוא מעורר דין לגבי העולם הזה לא יכולים כל העולם לסבל שהאש העליון התקיף ההוא אין מי שסובל אותו אלא אש שלמטה שהוא אש שסובל אש.</p>
<p>אלא כמה דעלמא דא עלמא תתאה דכלהו עלמין הכי נמי כל דינוי מעלמא תתאה דאלהים שופט ודא אקרי דינא עלאה על האי עלמא ובגין דאיהו דרנא שביעאה לא גזיר גזרה על בר נש אלא מעשרין שנין ולעילא:</p>	<p>אלא כמו שהעולם הזה עולם התחתון של כל העולמות כך גם כל דינוי מעולם התחתון של אלקים שופט וזה נקרא דין עליון על העולם הזה ומשום שהוא דרגה שביעית לא גוזרים גזרה על בן אדם אלא מעשרים שנה ומעלה.</p>
<p>אשגח האי סבא ברבי שמעון וחמא ליה דולגין עינוי דמעין אמר רבי שמעון אי [הכי הוא] <הוא> (הכי) שביעאה אמאי:</p>	<p>הסתכל הזקן הזה ברבי שמעון וראה אותו שזולגות עינוי דמעות אמר רבי שמעון אם היא שביעית מדוע</p>
<p>קפו/ב</p>	
<p>מעשרין שנין ולעילא³¹³ אמר ליה זכאה מאן דמליל על אודנין דשמעין:</p>	<p>מעשרים שנה ומעלה אמר לו אשרי מי שמדבר על אזנים שומעות.</p>
<p>תא חזי בי דינא דלתתא בארעא³¹⁴ לא גזרין דינא על בר נש עד תליסר שנין מאי מעמא³¹⁵ בגין דשבקיין³¹⁶ שבע שנין לשביעאה אלהי כל הארץ יקרא³¹⁷ ולית רשו לבר נש³¹⁸ באינון שבע ואינון שבע לא שראן אלא על תליסר דלתתא בארעא³¹⁹</p>	<p>בא וראה בית דין שלמטה בארץ לא גוזרים דין על בן אדם עד שלש עשרה שנה למה משום שעוזבים שבע שנים לשביעית אלהי כל הארץ יקרא ואין רשות לאדם באלו השבע ואלו השבע לא</p>

³¹² מתנהגים כל העולמות ב"ע על ידה, ע"י יחודה בז"א, שהוא היחוד דהו"ה אדנ"י ונכלל בה ע"ז כל האצילות כולו ביחוד אור א"ס שבו, ונעשית ע"ז אדון כל הארץ, ואלהי כל הארץ יקרא (וכמ"ש בפרשת בראשית נ ע"ב ופ' וירא צט ע"ב בסתרי תורה שם וכן שם ק' ע"ב ע"ש, ופ' משפטים קו ע"א ופ' תרומה קעא ע"ב ופ' תצוה קפו ע"א) (הקדו"ש מה ע"א), אותו הגילוי גופה הוא אשר המציא את כל העולמות ב"ע, בכל מציאותם בכלל ובפרט, ומשיגח בהם ומנהיג אותם תמיד בכל עניניהם מעולם ועד עולם, ולכן נקרא הוא ית"ש ע"י גילויו בהמלכות הכללי דאצילות בשם אדנ"י, שהוא אדון כל הארץ, וכן בשם אלהי כל הארץ (הקדו"ש נ ע"ג), כל גילויה של השכינה הוא בהעולמות ב"ע (דע"ה ח"ב קנה ע"ב).

³¹³ שהם ז' על י"ג שגוזרים ב"ד תחתון (אור יקר).

³¹⁴ סנהדרין (אור יקר).

³¹⁵ לא ידונו בבית דין העליון אלא מעשרים ומעלה, שאז השכל משתלם באדם (אור יקר).

³¹⁶ אינם דנים ממש, כמו שהיא עולה על התחתונים שבעה מדרגות, שהם שבעה שנים על י"ג, דהיינו עשרים, ועל זה היה הכוונה כשאמר "ובגין דאיהו דרגא שביעאה" על מדרגה אשר בין בית דין תחתון לבית דין עליון (אור יקר).

³¹⁷ עי' קפו ע"א והערה שלנו שם בשם הלש"ו.

³¹⁸ כלומר אי אפשר לדון בפחות משלש עשרה, שירדו התחתונים למטה, ויפרידו בין בית דין עליון לבית דין תחתון כדמסיק (אור יקר).

³¹⁹ מוסגר בדפ"ק. כאשר נבאר ולכך לא יפחתו מ"ג ולהוסיף שידונו מ"ד ומט"ו וכיוצא, נמצא שהם מתקרבים אליה וגורעין מדרגותיה משבע, וזה אי אפשר (אור יקר). כדי שיסתלקו בית דין מדרגה אחת או שנים, וידונו מחמשה עשרה וששה עשר וכיוצא, לכך דינם מ"ג ומעלה, וטעם גוף המספר עשרים ולא היו שנים ועשרים ויהיו שבע על ט"ו ועתה אינם גורעים מספר הז', היה משום "דאינון שבע" שהם מדרגות השכינה בעצמה כדפי' שאי אפשר להוסיף או לגרוע (אור יקר).

זהר תצוה

<p>דאינון כורסייא לגביה³²⁰ ובגין כך כל גזרין וכל דינין דלתתא מאינון שבע שנין דלתתא³²¹ כללא דעשרין שנין איהו:</p>	<p>נמצאות אלא על שלש עשרה שלמטה (בארץ) שאלו כסא לגביו ומשום זה כל גזרות וכל הדינים שלמטה מאלו השבע שנים שלמטה כללות של עשרים שנה הם.</p>
<p>ודינא דעלמא בראש השנה על ידא דהאי דרגא איהו דאיהו ממש קיימא בדינא על בנוי בהאי עלמא בגין לאתדכאה לגבי עלמא עלאה <בגין> דלית ליה סיוע לסלקא ולא אתדכאה אלא מגו תתאי:</p>	<p>ודין העולם בראש השנה הוא על ידי זו המדרגה שהוא ממש עומד בדין על בנוי בעולם הזה כדי להטהר לגבי העולם העליון משום שאין לו סיוע לעלות ולהטהר אלא מתוך התחתונים.</p>
<p>וכד ישראל אינון בחמיסר יומין כדין נטיל לבנוי לפרשא גדפוי עליהו ולמחדי עמהון ועל דא כתיב (ויקרא כג מ) ולקחתם לכם ביום הראשון³²² פרי³²³ דא איהו אילנא דאקרי עץ פרי ואשתכח ביה פרי עץ הדר³²⁴ כמה דאת אמר (תהלים צו ו) הוד והדר לפניו מאי טעמא אקרי הדר ומאן איהו הדר [אלא] דא צדיק:</p>	<p>וכאשר ישראל הם בחמשה עשר יום אז נוטל לבנוי לפרש כנפיו עליהם ולשמח עמהם ועל זה כתוב ולקחתם לכם ביום הראשון פרי זה הוא אילן שנקרא עץ פרי ונמצא בו פרי עץ הדר כמו שנאמר (תהלים צו) הוד והדר לפניו למה נקרא הדר ומי הוא הדר אלא זה צדיק.</p>
<p>אמאי אקרי הדר והא אתר טמירא איהו דלית ליה גלויא וצריכא לאתכסייא תדיר ולית הדר אלא מאן דאתגלייא ואתחזי אלא אף על גב דאיהו דרגא טמירא הדורא איהו דכל גופא ולא אשתכח הדורא לגופא אלא ביה מאי טעמא מאן דלית עמיה האי דרגא לית ביה הדורא למיעל בבני נשא קלא לאו עמיה בדבורא³²⁵ והדורא (ס"א ודבורא)³²⁶ דקלא אתפסאת³²⁷ מניה דיקנא³²⁸ והדורא דדיקנא לאו עמיה ואף על גב דאתכסייא ההוא דרגא כל הדורא דגופא ביה תליא ואתכסי ואתגלייא ובגין כך עץ הדר איהו עץ דכל הדורא דגופא ביה תליא ודא איהו (בראשית א יב) עץ</p>	<p>מדוע נקרא הדר והרי מקום מסתר הוא שאין לו גלוי וצריך להתכסות תמיד ואין הדר אלא מי שמתגלה ומתראה אלא אף על גב שהוא דרגה מסתרת הדור הוא של כל הגוף ולא נמצא הדור לגוף אלא בו למה מי שאין עמו מדרגה זו אין בו הדור לבא בבני אדם קולו אין עמו בדבורו (כזכר) והדור (ודבור) של קול נפסק ממנו זקנו והדר זקנו לא עמו ואף על גב שמתכסית הדרגה ההיא כל הדור הגוף תלוי בו ומתכסה ומתגלה ומפני כן עץ הדר הוא עץ שכל הדור הגוף תלוי בו וזהו הוא עץ עשה פרי.</p>

³²⁰ היינו סוד הים העומד על שנים עשר בקר, ג' פונים וכו', הם י"ב, ורקיע שעל ראשי החיות הם י"ג, וכך ישראל למטה הם י"ב דגלים, ומחנה שכינה בתוך מחנה לוויה שהוא שבט לוי י"ג, נמצאת שכינה לא שרייא אלא על י"ג, אם כן אי אפשר להוסיף על עשרים או לגרוע, שהם י"ג מרכבתה, וז' מדרגות שהיא שוכנת עליהם כדפי' ו' מעלות לכסא. ואם תאמר היה ראוי שיהיו דנים התחתונים בשנת י"ד שהיא י"ג לבד, הא לא קשיא שדנים משם ועד סוף שנות האדם, כדי שלא יהיה דין למעלה, ומתחילים קודם כדי לתקן הכסא אליה, ולטהר לה הז' שתהיה שוכנת, וקודם זה אין לדון שאין האדם נכלל בכסא אשר לה שהם י"ג, והוא בחוץ שפטור וחפשי מהעבודה (אור יקר). י"ג אלו הם נגד י"ב בקר שהם כסא למלכות עם הכללות הם י"ג ושבע של המלכות הרי עשרים, וז"ש בגין דשבקין ז' שנין לשביעאה שהיא המלכות שהיא שביעית לחסד (מ"מ).

³²¹ פי' ו"ק דז"א שהם חגתנה"י ומלכות שביעית להם, וכולם נכללים בה (מ"מ).

³²² נח סב ע"א (הערת הזהר).

³²³ פי' מלכות, וז"ש דאי קרי עץ פרי, כי עץ עושה פרי ביסוד, ועץ פרי במלכות (מ"מ).

³²⁴ שהאשה יולדת (רח"ו).

³²⁵ כדבורא (מ"מ).

³²⁶ נמחק במ"מ.

³²⁷ אתפסק (דפ"ו).

³²⁸ כי הסריס קולו משונה (רח"ו).

זהר תצוה

עושה פרי:	
<p>כפת תמרים כאן נכללת אשה בבעלה בלי פירוד כפת תמרים כאחד וענף עץ עבת שלשה ועלים שלו זה בצד זה וזה בצד זה ואחד ששולט עליהם וערבי נחל שנים שאין להם ריח וטעם כשוקים בבן אדם (ומפני כן) לולב נוטל כולם כחוט השדרה שמעמיד את הגוף ומה שיוצא החוצה טפח כך הוא כדי להשלים ולהוציא הכל ולשמש כמו שצריך.</p>	<p>כפת תמרים כאן נכללת אשה בבעלה בלי פירוד כפת תמרים כאחד וענף עץ עבת שלשה ועלים שלו זה בצד זה וזה בצד זה ואחד ששולט עליהם וערבי נחל שנים שאין להם ריח וטעם כשוקים בבן אדם (ומפני כן) לולב נוטל כולם כחוט השדרה שמעמיד את הגוף ומה שיוצא החוצה טפח כך הוא כדי להשלים ולהוציא הכל ולשמש כמו שצריך.</p>
<p>ובגין כך³³⁵ בהני זינין בעי בר נש לאתחזאה קמי קודשא בריך הוא עלין וטרפין דהני תמרים אינון כל שאר חילין³³⁶ דאתאחדן באינון כנויין דקודשא בריך הוא אקרי בהון בגין דבעינן <ס"א לאתחדתא> לתתא כגוונא דלעילא דלית לך מלא בעלמא דלא אית לה דוגמא לעילא³³⁷ כגוונא דלעילא הכי אית לתתא ובעו ישראל לאתאחדא ברוא דא דמהימנותא קמי קודשא בריך הוא:</p>	<p>(ומפני כן) במינים אלו צריך בן אדם להראות לפני הקדוש ברוך הוא עלים של אלו התמרים הם כל שאר חיילות שמתאחדים באלו הכנויים שהקדוש ברוך הוא נקרא בהם מפני שצריכים (להתאחד) למטה כדוגמת למעלה שאין לך דבר בעולם שאין לו דוגמא למעלה כדוגמא של למעלה כך יש למטה וצריכים ישראל להתאחד בסוד זה של האמונה לפני הקדוש ברוך הוא.</p>
<p>כתיב (ויקרא כג מב) בסכת תשבו שבעת ימים דא הוא רזא דמהימנותא והאי קרא על עלמא עלאה³³⁸ אתמר <ו>הכי תנינן כד אתברי עלמא אתמר האי קרא:</p>	<p>כתוב (ויקרא כג) בסכת תשבו שבעת ימים זהו סוד האמונה וסוד זה נאמר על העולם העליון וכך למדנו כאשר נברא העולם נאמר פסוק זה.</p>
<p>כד שרא חכמה (עלאה) לנפקא מאתר דלא ידיע³³⁹ ולא אתהזוי כדין נפיק חד משחתא³⁴⁰ ובטש וההיא חכמתא עלאה³⁴¹ נציץ ואתפשט לכל סטרין ברוא דמשכנא עלאה³⁴² וההוא משכנא עלאה</p>	<p>כאשר התחילה חכמה לצאת ממקום שלא ידוע ולא נראה אז יוצאת מדה אחת ומכה והחכמה ההיא העליונה מאירה ומתפשטת לכל הצדדים בסוד המשכן</p>

³²⁹ פי' מדלא כתיב פרי עץ הדר וכפות תמרים אלא כפות, ש"מ שהם אחדות אחד, ושיעור הכתוב פרי עץ של הדר שהיא המלכות, שיניקתה מיסוד הנק' עץ הדר, מחוברת תמיד עם כפות תמרים, שהוא היסוד הנזכר (מ"מ).

³³⁰ ויחי רכ (הערת הזהר).

³³¹ חג"ת (מ"מ).

³³² נר"ה (מ"מ).

³³³ "ובגין כך" מוסגר בדפ"ק.

³³⁴ הלולב רומז אל היסוד, והוא הממשיך הטיפה מן הדעת דרך חוט השדרה, ולכן צריך שיהיה אורך הלולב טפח על הדס וערבה, כי כן הדעת הוא טפח למעלה מן החג"ת, וז"ש כאן ומה דנפיק לבר טפח הכי הוא, בגין לאשלמא ולאפקא כולא (מ"מ).

³³⁵ "ובגין כך" מוסגר בדפ"ק.

³³⁶ פי' העלין של הלולב הם כנגד החיילות שתחת היסוד (מ"מ).

³³⁷ העולם האצילות הוא מסודר ג"כ בכל בחי' עולם מלא כמו העולמות ב"ע, וכל מה שישנם בזה ישנם בזה (דע"ה ח"א נו ע"ג), עי' לעיל קמד סע"א ולקמן רכא ע"א (ביאורים ח"א כז ע"ג).

³³⁸ בינה (מ"מ).

³³⁹ מזלא (רח"ו).

³⁴⁰ בוציא דקרדינותא דאימא (רח"ו). ר"ל שמאבא נעשית אימא (מ"מ).

³⁴¹ אבא (רח"ו). ר"ל שאבא הוא ממזל הח' דדיקנא דא"א (מ"מ).

³⁴² בינה (רח"ו).

זהר תצוה

<p>אפיק שית סמריין³⁴³ וכדין ההוא נציצו דמשחתא נהיר לכלא ואמר בסכת תשבו שבעת ימים:</p>	<p>העליון והמשכן העליון ההוא מוציא ששה צדדים ואז הניצוץ ההוא של המדה מאיר לכלם ואמר בסכת תשבו שבעת ימים.</p>
<p>מאן סכת חסר ו' דא משכנא תתאה³⁴⁴ דאיהו <כעשיתא> (כעשיתא) לאחזאה לכל נהורין וכדין אמר בסכת תשבו שבעת ימים מאן שבעת ימים מעלמא עלאה לתתאה³⁴⁵ דכלהו קיימי בקיומא לאנהרא להאי סכת ומאן איהי דא (עמוס ט יא) סכת דוד הנופלת סכת שלום ובעי עמא קדישא למיתב תחות צלהא ברזא דמהימנותא ומאן דיתיב בצלא דא יתיב באינון יומין עלאין:</p>	<p>מי הוא סכת חסר ו' זה משכן תחתון שהוא כעשיתא להראות את כל האורות ואז אמר בסכת תשבו שבעת ימים מי הם שבעת ימים מעולם העליון לתחתון שכלם עומדים ומזמנים להאיר לזו הסכת ומי היא זו (עמוס ט) סכת דויד הנפלת סכת שלום וצריך העם הקדוש לשבת תחת הצל שלה בסוד האמונה ומי שיושב בצל זה יושב באלו הימים העליונים.</p>
<p>ועל דא כלהו [בסוכות חד שלים] (בסכת <בסכת וחד בסוכות שלים> חד שלים)³⁴⁶ לאחזאה דמאן דיתיב בצלא דא יתיב באינון יומין עלאין לעילא <דקיימין על האי תתאה לאנהרא ליה> לחפיא עליה ולאנא ליה בשעתא דאצטריך:</p>	<p>ועל זה כולם בסכת בסכת ואחד בסכות שלם אחד שלם להראות שמי שיושב בצל זה יושב באלו הימים העליונים למעלה שעומדים על זה התחתון להאיר לו לכסות עליו ולהגן עליו בשעה שצריך.</p>
<p>ותו כלהו אקרונ סכות בשלימו³⁴⁷ (וכד איהו חסר) וכתיב סכת <חסר>³⁴⁸ דא עלמא תתאה דבעא בהני שבע יומין:</p>	<p>ועוד כולם נקראים סכות בשלמות וכתוב סכת חסר זה העולם התחתון שצריך באלו השבעה ימים</p>
<p>קפז/א</p>	
<p>קדישיין³⁴⁹ למיזן לשאר ממנן רברבן דעמין בעוד דאיהי נטלא חדוה בבעלה ולא יקטרגון חדוותא ובגין דיתערב <ב> ון³⁵⁰ בהווא מזונא קרבנין דלהון סניאין יתיר משאר יומין בגין דיתעסקון בהו ולא יתערבון לבתר בחדוה דישראל ומאן חדוה דישראל דא יומא <תמינאה> דעצרת:</p>	<p>קדושים לזון לשאר הממנים הגדולים של העמים בשעה שהיא לוקחת שמחה בבעלה ולא יקלקלו שמחתה כדי שיתבלבלו (שיתעדנו) במזון ההוא הקרבנות שלהם רבים יותר משאר ימים כדי שיתעסקו בהם ולא יתערבו לבסוף בשמחה של ישראל ומי היא שמחה של ישראל זה יום שמיני עצרת.</p>
<p>ותא חזי בעוד דאינון שאר ממנן חדאן ואכלין בהווא מזונא דמתקני לון ישראל אינון מתקני כורסייא לקודשא בריך הוא מתתא ולסלקא ליה לעילא באינון זינין ובחדוה ובהלולא ולאקפא</p>	<p>ובא וראה בעוד שאלו שאר הממנים שמחים ואוכלים במזון ההוא שמתקנים להם ישראל הם מתקנים כסא לקב"ה מלמטה ולהעלות אותו למעלה באלו המינים ובשמחה ובהלל ולהקיף המזבח</p>

³⁴³ ו"ק דז"א (רח"ו). והיינו שאבא האיר באימא ובכח הארת אבא הוציאה הו"ק כמ"ש כולם בחכמה עשית (מ"מ).

³⁴⁴ היינו מלכות (מ"מ).

³⁴⁵ פי' ז"ק דז"א, שהם מהבינה עד המלכות, ושיעור הכתוב שמדברת הבינה עם הז"ק, ואמרה להם בסוכות תשבו, וכאלו אמר ז' ימים שהם ז"ק דז"א תשבו בסוכות שהיא המלכות (מ"מ).

³⁴⁶ פי' כפי המסורת כלם סכת כתיב חסר ו', חוץ מאחת שהיא מלאה ו', לרמוז על הו"ק דז"א (מ"מ).

³⁴⁷ פי' עכשיו דריש המקרא שנקראים כולם מלאים לרמוז על הקצוות דז"א (מ"מ).

³⁴⁸ כפי המסורת (מ"מ).

³⁴⁹ סוד הסוכה שהיא מן אם לבינה, והם סוכה עליונה הנק' סוכת שלום סוד הבינה, וסוכה תחתונה רמז על מלכות שמים עלמא תתאה סכת שלם חסר, וז"ס דין סוכה שתחת סוכה תחתונה פסולה והעליונה כשרה, לפי שישראל צריכין לישב תחת עלמא עלאה בצל סוכה העליונה ולא בסוכה התחתונה, מלכות, שהרי הז' ימים של סוכה הם ז' ימים הנרמזים בפסוק לך ה' הגדולה וכו' (מ"מ).

³⁵⁰ (ס"א דיתעדנון) נוסף בדפ"ו.

זהר תצוה

<p>מדבחה כדין איהי סלקא ונטלא ברכאן והדוה בבעלה:</p>	<p>אז היא עולה ולוקחת ברכות ושמחה בבעלה.</p>
<p>ושאר חיוון רברבן ממנן דעמינן אכלן ומדקן ורפסן ואתזנו ואיהי נקטא נפשאן בענונין לעילא כמה דאתמר כיון דנחתא והא נקטא כל ברכאן וכל קדושינן וכל ענונין וישראל כל הני שבעה יומין הווי³⁵¹ משכינן לה באינון עובדין דקא עבדין ומקרבין בהדה(א) כדין נחתא לקרבא בבנהא ולמחדי לון יומא חד וההוא יומא איהו יומא תמינאה³⁵² בנין דכל שבע יומין אחרנין בהדה ועל דא איהו תמינאה ותמינא יומין כחדא ובנין כך אקרי עצרת כנישינן כנישינן כלהו בהאי יומא ואקרי שמיני ולית שמיני אלא מגו <שבעה>³⁵³ (שביעאה):</p>	<p>ושאר חיות גדולות ממונות העמים אוכלות ושוחקות ורומסות ונזונות והיא נוטלת נפשות בענג למעלה כמו שאמרנו כיון שיורדת והיא לוקחת כל הברכות וכל הקדשות וכל הענוגים וישראל כל אלו השבעה ימים היו מושכים אותה באלו המעשים שהם עושים ומקריבים לה אז יורדת להתקרב בבניה ולשמח אותם יום אחד והיום ההוא הוא יום שמיני משום שכל שבעה ימים אחרים אתה ועל זה הוא שמיני ושמונה ימים כאחד ומפני זה נקרא עצרת כנוס מתכנסים כולם ביום זה ונקרא שמיני ואין שמיני אלא מתוך שבעה.</p>
<p>כתיב (איוב א כא) יהי שם יהוה מבורך מאי מבורך אלא כלא ידעי³⁵⁴ אבל רזא חדא ידע חד מחברנא במדברא אחזיאו ליה בחלמא ורבי יצחק כפתורא שמיה מאי מבורך שירותא קשה וסופיה רך³⁵⁵ מ"ב קשה ודינא איהו ודאי ולבתר רך³⁵⁶</p>	<p>כתוב (איוב א) יהי שם ה' מברך מהו מברך (אלא הכל ידוע) אבל סוד אחד ידע אחד מחברנו במדבר הראו לו בחלום ושמו רבי יצחק מכפתור מהו מברך ראשיתו קשה וסופו רך מ"ב קשה ודין</p>

³⁵¹ ויקרא רצד ע"ב (הערת הזהר).

³⁵² פי' מלכות שהיא ח' עם ז"ק דז"א (מ"מ).

³⁵³ ר"ל המלכות שהיא שמינית מקבלת מז"ק דז"א (מ"מ).

³⁵⁴ "אלא כלא ידעי" מוסגר בדפ"ק.

³⁵⁵ הנה יש לדקדק כי בספד"צ אמר להיפך, שדינין דכורא קשין ברישא ונייחין בסיפא, ודנוקבא קשין
בסיפא ונייחין ברישא. אלא יש לפרש שמדבר כאן בענין יומא דר"ה, שהוא יומא דדינא, וחזר העולם לכמו
שהיה, ונכנסים ה"ח בו, וכל ה"ג בה בראשו, ולא נכנסו ה"ח בה אלא עד יום ש"ע. אך שם בספד"צ מדבר
בכל השנה. והוא כי נודע כי בזכר אין חסדיו מגולה רק מנ"ה ולמטה, והם נכנסים ברישא דנוקבא
ומתמתקין ה"ג בסוד הדעת שלה, לכן נייחין הדינין ברישא. אך בסיפא, שאין שם חסדים הדינין קשים, גם
בראש שלה מלובשים נ"ה שלו, לכן נייחין ברישא, כי יש להם לבוש. אך הוא אין מי שילבישנו, לכן סיפא
קשיא. והנה אופן וישוב הדברים אלו עפ"ז הוא כך, והוא כי (יג"ל) (יהי) בז"א ושם ה' בנוק', והנה הוא שם
ב"ן דהה"ן. וסוד רפ"ח ניצוצים העולים למלכות שבביל כך נקרא שם, כי רפ"ח וב"ן גימ' שם. מברך מ"ב
הוא ברישא, ובסופא רך (זהר הרקיע). בספר הכוונות (פע"ח שער ר"ה פ"ד) מיישב מה שנראה דחולק בכאן
על מ"ש בספרא דצניעותא דף קעח ע"א, דדינין דנוק' נייחין ברישא ותקיפין בסיפא, והכא אמר שירותא
קשה וסופיה רך. ותירץ דהכא איירי בבחינת הכח שיש לה בפעולתה, שבתחילה פועלת דינים באומץ מפני
שהיא מלאה מן הכח שנתן לה הז"א, אבל אחר הסתיים מדת הכח שניתן לה הולכת ומתחלשת בפעולתה,
אבל התם מייירי בבחינת הדינים עצמם שמקבלת מנה"י דז"א והם מוחין (נ"א נוחים) בראשה, אבל בסופה
דילה דהיינו נה"י שלה הם תקיפין שאינם נעשים מוחין, עכל"ה. ולעד"ן דמעיקרא קושיא ליתא, דהכא
מפרש בפירוש שהקושי הוא בראש השנה והרכות הוא בעצרת בחדוה, שאז הוא זוג גמור כנודע, אך
בספרא דצניעותא מייירי בדיני רחל בשאר הזמנים דנייחין ברישא מפני ששם גילוי החסדים, ותקיפין
בסיפא שאין הארת החסדים מגעת לנה"י שלה ודיניה קשים. כנלע"ד אם לא שנאמר שהרב מפרש הא
דראש השנה ועצרת ענין שני לפי מ"ב רך, ושמ"ש בתחילה יומא דראש השנה מ"ב וכו' לבתר רך ועל דא
תנינן וכו', הוא ענין בפני עצמו ודלא הוי כתני והדר מפרש בהא דראש השנה ועצרת, אלא שמה שסתם
בתחילה הוא מ"ש אחר כך ת"ח מה בין דינא וכו' עד אבל דינא אחרא דתתא שירותא קשה וכל מה דאזיל
אתחלש עד דנהיר אנפין, שנראה שהוא החילוק הנ"ל מספר הכוונות. ואמנם בספר אוצרות חיים בדרוש
עקבי לאה המובלעים בכתר רחל, אמר שזה סוד הנזכר בכאן דשירותא קשה משום שעקבי לאה הם תוקף
הדינין כי עק"ב גי' ב' פעמים אלקי"ם, ע"כ. וסוד הענין הוא כי ביום ראש השנה דקיימינן ביה ננסר כתר
רחל והיינו ראש השנה, ואתי שפיר החילוק שאמר שיש בין דינא עילאה להאי דינא, ור"ל שגם בראש
השנה ננסר כל פרצוף לאה והיא כולה דינים ויותר קשים הם בסופה מבראשה, שהרי כולה במקום סיתום
החסדים ונה"י דידה בסוף, וסתם נה"י יותר קשים דיניהם (רמ"ז).

זהר תצוה

<p>כנוונא דא יומא דראש השנה מ"ב דהא כמ"ב וברזא דמ"ב³⁵⁷ אתוון אתברי עלמא ועל דא אתברי בדינא לבתר רך ועל דא תנינן כל שירותין קשין וסופא דלהון רכין >ס"א דהא כמ"ב וברזא דמ"ב אתוון אתברי עלמא ועל דא אתברי בדינא לבתר רך כנוונא דא < ביומא דראש השנה מ"ב קשה בדינא ביומא דעצרת רך בחדוה:</p>	<p>הוא ודאי (ואחר כך) כעין זה יום של ראש השנה מ"ב שהרי בארבעים ושתיים (ובסוד מ"ב) אותיות נברא העולם ועל זה נברא בדין לבסוף רך ועל זה למדנו כל ההתחלות קשות וסוף הכל רך (זה מ"ב ובסוד של ארבעים ושתיים אותיות נברא העולם ועל זה נברא בדין לבסוף כדוגמת זה) ביום של ראש השנה מ"ב קשה בדין ביום של עצרת רך בשמחה.</p>
<p>תא חזי מה בין דינא עלאה³⁵⁸ להאי דינא דינא עלאה שירותא וסופא קשה ולית מאן דיקום ביה וכל מה דאזיל אתתקף ובתר דשאר לא סליק מניה עד דאכיל ושצי כלא דלא אשתאר כלום אבל דינא אחרא דתתא³⁵⁹ שירותא קשה וכל מה דאזיל אתחלש עד דנהיר אנפין כנוונא דא [דינא]³⁶⁰ דנוקבא דחלש חילהא:</p>	<p>בא וראה מה בין דין עליון לדין זה דין עליון תחלתו וסופו קשה ואין מי שיעמוד בו וכל מה שהולך מתחזק ולבסוף ששורה לא זז משם עד שמכלה ומכרית הכל שלא נשאר כלום אבל דין אחר שלמטה ראשית קשה וכל מה שהולך נחלש עד שמאיר פנים כדוגמת (זה דין של הנקבה) הנקבה שנחלש כחה.</p>
<p>אימתי אתער דינא דלעילא למשרי על עלמא ביומא דטופנא ועל דא לא אשתאר כלום בעלמא בר ההוא תבותא³⁶¹ דנה דאיהי כנוונא עלאה דסביל לההוא תוקפא ואי לאו דומין³⁶² קודשא בריך הוא ואשתכח ברחמי על עלמא כל עלמא אתאביד דכתיב (תהלים כט י) יהו"ה למבול ישב³⁶³ ועל דא לא שריא דינא דלעילא על עלמא דלא יכיל עלמא למסבל ליה אפילו רגעא חדא:</p>	<p>ממתי התעורר דין שלמעלה לשרות על העולם ביום המבול ועל זה לא נשאר כלום בעולם חוץ מהתבה ההיא של נח שהיא כדוגמת העליון שסבלה לכח הדין ההוא ואלולי שהזמין הקדוש ברוך הוא ונמצא ברחמים על העולם כל העולם היה נאבד שכתוב ה' למבול ישב ועל זה לא שורה דין שלמעלה על העולם שלא יכול העולם לסבל אותו אפילו רגע אחד.</p>
<p>אדהכי הוה רבי שמעון בכי וחדי זקפו עיינין וחמו חמשה מאינן פרושים דהוו אזלי אבתריה למתבע ליה קמו אמר רבי שמעון מכאן ולהלאה מה שמך אמר נהוראי סבא בגין דנהוראי אחרא אית גבן אזלו רבי שמעון ואינן חברייא עמיה תלת מילין אמר רבי שמעון לאינן אחרנין ומה³⁶⁴ ארחא דא גבייכו >אמרו < (אמרי) למתבע ליה להאי סבא דמימיו אנן שתאן [במדברא] אתא רבי שמעון ונשקיה אמר ליה נהוראי שמך ונהורא [אנת] (אנא)</p>	<p>בתוך כך היה רבי שמעון בוכה ושמו נשאו עיניים וראו חמשה מאלה האנשים הפרושים שהיו הולכים אחריו לבקש אותו עמדו אמר רבי שמעון מכאן והלאה מה שמך אמר נהוראי סבא משום שיש נהוראי אחר אצלנו הלכו רבי שמעון והחברים האלה עמו שלשה מילין אמר רבי שמעון לאלו האחרים מה דרך זו אצלכם אמרו לבקש את הזקן הזה שממימו אנו שותים במדבר בא רבי</p>

³⁵⁶ "ולבית רך" מוסגר בדפ"ק.

³⁵⁷ "וברזא דמ"ב" מוסגר בדפ"ק.

³⁵⁸ גבורה (מ"מ).

³⁵⁹ מלכות (מ"מ).

³⁶⁰ "דא דינא" נמחק בדפ"ק.

³⁶¹ פ"י היא מלכות שיכולה לסבול דיני הגבורה (מ"מ).

³⁶² היינו ויעבר אלהים בינה קב"ה רוח רחמי הת"ת הממתקין הדין ומכריעין הגבורה וקושיה לרחמים ולימין על הארץ למטה, וישוכו המים כאומרו וחמת המלך שככה (אור יקר).

³⁶³ פ' שם הרחמים שהוא ה' נתעורר כשהיה המבול כדי שיהיה לעולם קצת קיום ע"י נח ובניו וזה הפך ממ"ש בפ' בראשית ה' למבול ישב כביכול ישב בלחודו (מ"מ)

³⁶⁴ מה (דפ"ו).

זהר תצוה

<p>ונהורא עמך שרי:</p>	<p>שמעון ונשקו אמר לו שמך נהוראי ואור אתה ואור עמך נמצא.</p>
<p>פתח רבי שמעון ואמר (דניאל ב כב) הוא גלה עמיקתא ומסתרתיא ידע מה בחשוכא ונהורא עמה שרא הוא גלה עמיקתא ומסתרתיא קודשא בריך הוא גלי עמיקתא ומסתרתיא דכל עמיקין סתימין עלאין איהו גלי לון ומאי טעמא גלי לון בגין דידע מה בחשוכא דאלמלא חשוכא לא אתידע נהורא³⁶⁵ ואיהו ידע מה בחשוכא ובגין כך גלי עמיקתא ומסתרתיא דאי לאו חשוכא לא יתגליין עמיקין ומסתרין ונהורא עמה שרא מאן נהורא דא נהורא:</p>	<p>פתח רבי שמעון ואמר הוא מגלה עמקות ונסתרות יודע מה בחשך והאור שורה עמו הוא גלא עמיקתא ומסתרתיא הקדוש ברוך הוא מגלה עמקות ונסתרות שכל הדברים העמקים והסתומים העליונים הוא מגלה להם ו למה מגלה להם משום שידע מה בחשוכא שאם לא היה החשך לא נודע האור והוא ידע מה בחשך ומפני כך מגלה עמקות ונסתרות שאם לא החשך לא יתגלו הדברים העמקים והנסתרים ונהורא עמה שרא מהו אור זה אור</p>
<p>קפז/ב</p>	<p>שמתגלה מתוך החשך.</p>
<p>דאתגלייא מגו חשוכא:</p>	
<p>[ואנן מגו חשוכא דהוה] במדברא אתגלי לן נהורא דא רחמנא ישרי עמך נהורא בעלמא דין ובעלמא דאתי אולו רבי שמעון וחברייה אלין תלת מילין אבתריה אמר ליה אמאי לא אולו אלין עמך בקדמיתא³⁶⁶ אמר ליה לא בעינא לאסרחא לבר נש עמי השתא דאתו נזיל כחדא אולו ורבי שמעון אזל לאסרחיה אמר רבי אבא הא אנן ידענא שמיה ואיהו לא ידע שמיה דמר אמר ליה מניה ידענא דלא לאחזאה³⁶⁷:</p>	<p>ואנו מתוך החשך שהיה במדבר מתגלה לנו אור זה הקדוש ברוך הוא ישרה עמך אור בעולם הזה ובעולם הבא הלכו רבי שמעון והחברים שלשה מילין אלו אחריו אמר לו מדוע לא הולכים אלו עמך כבראשונה אמר לו לא רציתי להטריח לבן אדם עמי עכשיו שבאו נלך כאחד הלכו ורבי שמעון הלך לדרכו אמר רבי אבא הרי אנו יודעים את שמו והוא לא יודע את שמו של מר אמר לו ממנו ידעתי שלא להתראות</p>

³⁶⁵ פי' שמהקלי' שהם חשך נבררים הבריורים שנקראים נהורא (מ"מ).

³⁶⁶ כקדמיתא (דפ"ו).

³⁶⁷ פי' שהוא לא אמר לי שמו עד ששאלתי אותו מה שמך וא"כ ממנו למדתי שאין לאדם לגלות שמו מעצמו עד שישאלוהו וטעם שהביא מעשה זה של ר' נהוראי בפ' זו משום ענין יוה"כ שבו וכתוב בסוף הפרשה וכפר אהרן וכו' מדם חטאת הכפורים לזה סמך לו מעשה זה בסוף הפרשה (מ"מ).

זהר תצוה

קפ ע"א

א) הנה ענין הנקודין עיין בפ' תרומה ושם מ"כ בקיצור דע כי שם ע"ב גימ' חסד כי הוא נהירו דחכמתא לכן הוא דכורא אלא שהוא מתפשט להנהיג התחוננים עד המל' ושם מ"ב למעלה בבינה אבל הוא בגבורה בחי' הגבורות והנה אות יוד בחכמה ויש לה ג' קוצין נגד ז"א שהי' תחלה ג' כלילין בג' כי עיקרו ג' קווים ימין ושמאל ואמצע וכל קוץ נתחלק לג' אחר' ונעשו ט' קוצין שהם ט"ס דז"א כי הכתר שלו הוא סוד הת"ת דבינ' כמבואר אצלינו בכ"מ ולכן נקרא אח דאחד והוא נקודה ראשונה ונתפשטה עד ט' קוצין. כי כל הקו (נ"א: הקוץ) נתחלק לג' (דף קס"ב ע"א) אחרים ונעשו ט' קוצין שהם ט"ס דז"א כי הימין נחלק לחח"נ וכן ב' קווים האחרים והרי נמצא כי שרשם א' שהוא חכמה דז"א ויצאו ממנו ח' אחרות ואתעבידו לה סמכין ונתחברה עם החכמה ונעשו ט' אכן הם לבדם הם ח' ואותן ח' אתעבידו סמכין לראש שהי' בחי' חכמה עצמה ואלו הם בחי' ז"א בהיותו תוך אבא ואז הוא ברזא דט' נקודין דאורייתא שהם קמ"ץ פת"ח וכו' שהם ט' היות מנוקדי' מט' נקודות כנזכר בתקונים והם נשמת ז"א כי נקודת חכמה שהיא נשמה ושורש ז"א והוא שם ע"ב ואלו הם טפת י' דאבא דאטיל באמא ונעשית הויה א' דס"ג שבו ג' יודין וכל י' ג' קוצין הרי ט' סמכין. והוא סוד שם י"ב ג' היות ה' מלך ה' ימלך כנו' בתיקונים כ"י ואלו הג' שמות הם ג' קווים דז"א ובהכנסם שם באמא נעשים שם בסוד שם ס"ג כנו' אך שרשם מחכמ' שהוא שם ע"ב כנו' בתקוני' ובבינה נתעלמת היוד שבתוך הו' לפי שהוא מעלמא דנוקבא כמבואר. ואז ניתנית לבינה ונחלקת לשנים כי היא סוד ק' ונחלקת למ' ס' מ' ד' ראשונות בינה ס' ו' אחרונות תבונה שהם ס"מ דאפרסמון הנז'

בפ' תרומה ושם בבינה ראשונה יש שם ס"ג ונחלק לד' סטרי עלמא כזה ^{ה"י} ד' אותיות במילוא' וכיון שנחלקים לד' תיבין בהכרח שכ"א מהם כלול מהג' קווים בסוד י"ב שבטים וארבע דגלים וכן הם ג"כ תריסר נקודין בד' רוחות העולם והם ח"וב ודעת הנחלק לב' ח"וג הם ד' וכ"א נחלק לג' קווים הרי י"ב בד' דגלים וזהו שורש י"ב גבולי אלכסון וזכור זה ואל תשכח. וא"כ מוכרח הוא שכח אלו ה"ב ששרשם חב"ד דז"א יתפשטו ויאירו בגופא דז"א שהרי הוא ר"ק ואז בכל קצה מהר"ק נכללן ה"ב הנזכר והם ר"פ י"ב הם ע"ב אתוון ולפי ששרשם הם ג' קווים לכן כל אות צריכה להכלל מג' קווים שהם חסד דין ורחמים לכן נעשו ע"ב שמות כל שם מג' אתוון שהם ע"ב שמות של ויסע ויבא ויט ע"כ מהור"ר חיים וויטאל זלה"ה. שם מהרב זלה"ה ענין הנקודים הנזכר שם בקיצור מופלג והמעייין יבין השאר מעצמו. דע כי זה מדבר בסוד שם ב"ן שבמל' דאצ' עצמותם ופנימיותה וכל הסמכין הנזכר כאן הוא כנזכר אצלינו בשער השמות וכל אות נחלק ל' סמכין והם עתידין להתלבש בב"ע תוך כל המלכיו' של ב"ע וע"ש. והנה שם ב"ן זה יש בו שמונה נקודות ואחת עליהם שהוא ב"ן הכולל ט' נקודות ואח"כ מתחלק ל"ב ואח"כ לע"ב באופן שנבאר אח"כ בע"ה וז"ש כמה דסופא דמחשבה נקודה בתראה היינו הנוקבא (זהר הרקיע).

ב) ז"ל (א ע"ב): אתחפיא תחותיה חד אגוזא דחפיא טמירא בטמירו ואיהו רתיכא דקיימא תחות ההוא רזא טמירא וההוא את קיימא בגניזו נקודה חדא תחותיה ההוא אגוזא קיימא בשית סמכין וסמכין לה בשית סטרין אינון שית סטרין גניזין בגו ההוא אגוזא.

מגו סטרא (נ"א סטרא) דאת דא נפקא רתיכא חד קדישא ואיהו רתיכא גניז ולא אתגלייא בר כד נהיר נהירו דההיא אגוזא טמירא כדן אתגלי ההוא רתיכא וההוא רתיכא טמיר וגליא. ואיהי נפקא מגו נציצו דבוצינא כד מדיד משחתא תחות קשרא קדמאה וההוא (נ"א והוא חד) נציצו כד משחתא קיימא נהיר דא וסלקא ונחתא ואסתמך תחות את יוד ואיהי נקודה חדא ולבתר אתפשט ההוא נציצו ואפיק תלת ניצוצין אחרנין ואסתמכין תחות קוצא תתאה דיר"ד. לבתר נפקא מגו קשרא תניינא נציצו אחרא דנהיר וסלקא ונחתא ואסתמך תחות את יוד בסטרא אחראי (לבתר) ואתפשט ההוא נציצו ואפיק תלת ניצוצין אחרנין ואסתמכין בסטרא דא תחות את יוד לבתר נפקא מגו קשרא תליתאה נציצו אחרא (נ"א בסטרא אחרא) ומגו דא אתקשר רזא דח"ל במשחתא דבוצינא.

אשתכחו לאת יוד נקודה עילאה תשעה סמכין על מה דאסתמך על וכלהו רתיכא לגבי את דא כדן אתנהיר ואסתמך על תשע סמכין אלין וכדן נהרין מגויה תמניא אחרנין וכלהו קיימין ברזא דאת יוד נקודה עילאה טמירא.

אלין תשע סמכין דלתתא סלקין בשמא ולא סלקין בגין דאינון תשע דאיקרין אין סוף קיימין ולא קיימין ולא אתיידעו ואיקרון ולא ידעו כלל ואלין סלקין בשמא ולא סלקין. ורזא דא וקראתי בשם ה' לפנ"ך וחנותי את אשר אחון ורחמתי את אשר ארחם (שמות ל"ג יט) לית אמן דיקום בהון ובשמהן דילהון ולא אתגליין למיקם בארחייהו וע"ד לא קאים משה עלייהו בגין דהוון מקדמת דרגא דיליה (דעליה) דההוא נציצו קדמאה כתיב לפניך וכן כולהו קיימין אקדימו לדרגא דיליה וככל (נ"א ועל) דא לא קאים באורחוי דקב"ה בגין דכלהו סלקין גו מחשבה ומתמן מתפשטין אורחוי לכמה סטרין ברעותיה דקב"ה ולא אתיידעו כלל.

תרגום: מתכסית תחת אגוז אחד שמכסה הטמונה בטמונה, והיא המרכבה שעומדת תחת אותו סוד טמיר. ואותה האות עומדת בגניזה, נקודה אחת תחתיה. אותו האגוז עומד עם ששה עמודים ותומכים אותו בששה צדדים, אותם ששת הצדדים גנוזים בתוך אותו האגוז.

מתוך הצד (הסתר) של האות הזו יוצאת מרכבה אחת קדושה, והמרכבה הזו גנוזה ואינה מתגלה, פרט לכאשר מאיר האור של אותו אגוז טמיר, אז מתגלה אותה המרכבה ואותה מרכבה טמירה וגלויה.

זהר תצוה

והיא יוצאת מתוך ההתנוצצות של המאור כשמודדת המדה תחת הקשר הראשון. ואותו (והוא אחד) ניצוץ כשמדה קיימת, זה מאיר ועולה ויורדת, ונסמכת תחת האות י"ד, והיא נקודה אחת. ואחר כך מתפשט אותו הניצוץ, ומוציאה שלשה ניצוצות אחרים, ונסמכים תחת הקוץ התחתון של ה"ד. אחר כך יוצא מתוך הקשר השני ניצוץ אחר שמאיר ועולה ויורד ונסמך תחת האות י"ד בצד אחר אחר כך מתפשט אותו הניצוץ ומוציא שלשה ניצוצות אחרים ונסמכים בצד הזה תחת האות י"ד אחר יוצא מתוך הקשר השלישי ניצוץ אחר (בצד אחר) ומתוך זה נקשר הסוד של חו"ל במדת המאור נמצאו לאות י"ד הנקדה העליונה תשעה עמודים על מה שנסמכת וכלם מרכבה אל האות הזו אז מאירה ונסמכת על תשעת העמודים הללו ואז מאירים מתוכה שמונה אחרים וכלם עומדים בסוד האות י"ד הנקדה העליונה הטמירה

תשעת העמודים הללו שלמטה עולים בשם ולא עולים משום שאותם תשעה שנקראים אין סוף עומדים ולא עומדים ולא נודעו ונקראים ולא נקראים ללא ידיעה כלל ואלו עולים בשם ולא עולים וזהו הסוד (שמות לג יט) וקראתי בשם ה' לפניך וחנתי את אשר אחן ורחמתי את אשר ארחם אין מי שיעמד בהם ובשמות שלהם ולא התגלו לעמד בדרכם ולכן לא עמד משה עליהם משום שהיו מקדם הדרגה שלו שאותו ניצוץ ראשון כתוב לפניך וכן כלם עומדים הקדימו לדרגה שלו ועל זה לא עומד בדרכי הקדוש ברוך הוא משום שכלם עולים תוך המחשבה ומשם מתפשטים דרכיו לכמה צדדים ברצונו של הקדוש ברוך הוא ולא נודעו כלל.

קפד ע"ב

א) והנה כאשר נעריך כל אורך גופא דז"א, יהיה (כל) נקודת מחציתו פי הטבור אשר כנגדו ג"ע הארץ, שהיא נקודה טמירה אמצעיתא דכל סטרין, בין בבחי' ישוב בין בבחי' חציו העליון שאין בו ישוב כנ"ל, ושם באמצעיתו יש ההוא עמודא דנעיץ באמצעיתא כנז' בזוהר (ח"ב קל ע"ב). וכאשר נחלק הישוב לבדו, שהוא מחציו דז"א ולמטה עד סיום הרגלים, יהיה הנקודה האמצעית בפי היסוד דז"א, אשר נקודה זו נקרא ירושלים, שהיא באמצע הישוב כנודע (תנחומא קדושים י'), והיא נקודה דאתגלייא. ואמנם מצד האחור דז"א מחציו ולמעלה, אין בו דבר כלל, ומחציו ולמטה יש בו נקודה ג' באחור אשר משם יוצא פסולת ושמרי המאכל, ומכאן יוצא הארה אל החצונים. וז"ס שהקליפה וע"ז נקרא צואה בלי מקום (ישעיה כח ח), וכמ"ש (שם ל כב) צא תאמר לו, כי משם הם נזונים, ומצד הפנים אי אפשר לחיצונים להתאחז, לכן הושם הצינור זה באחוריים, כי שם הם נאחזים וניזונים. וז"ס שיש ע"ז הנקרא פעור, אשר עבודתה בכך לפעור עצמו ולהוציא הזוהמא אליה, כי זהו מזונה ממש, ואין שפע נמשך לה כי אם עד"ז. והנה יסוד דאבא הוא מן החזה דז"א ולמטה, והוא ממש מכוון מבפנים נגד נקב וצינור האחור הנקרא פעור. וזשארז"ל (פדר"א מד) ע"פ (דברים ג כט) ויקבור אותו בגי מול בית פעור, כי כל זמן שפעור עולה ומקטרג רואה את משה קבור שם, שהוא יסוד אבא, ונטמן שם, ונרתע ושב לאחוריו ואינו מקטרג על ישראל, והדבר מבואר. ובענין פרעה מלך מצרים בארנו ענין זה של פעור, איך הוא קשור עם העורף שהוא פרעה, וע"ש היטב, ושם נתבאר.

והנה נקודה זו נקרא נקודה דאמצעיתא דחורבא דעלמא, שהוא מקום אחיזת הקליפות המחריבין את העולם, ולהיות שהם בחי' חורבן ושמוון, לכן לא הושמה נקודה אחרת שנית (פי' בחצי העליון דז"א באחוריו) [בחצי העליון באחוריו], ואינו דומה לצד פנים שיש בו ב' נקודות כנ"ל. וטעם הדבר לפי שבאחור הוא מקום סטרא דחורבא, לכן נגד חצי התחתון, שהוא ישוב עולם הזה התחתון, יש כנגדו אחיזה אל החצונים שהם בחי' נקודת האחור כנ"ל, שהוא הנקרא נקודה דחורבא, אבל בחציו העליון, שהיא בחי' ג"ע הארץ, הנקרא אימא עלאה סתימאה, אין שם כנגדו אחיזה אל החצונים מצד האחור, כי אין החצונים נאחזין באמא כנודע, לכן אין באחור רק נקודה א' לבד בחצי התחתון, אבל מצד הפנים הם ב' נקודות. והנה ז"ש לשון המאמר, בתרין נקודין אתפרשת מלכו דשמיא (כו') סטרא דקדושה כו', פירש (ב') [כי] נקודין אלו שניהן הם בצד הפנים של ז"א הקדוש, אשר אין שם רק סטרא דקדושה לבד, פירוש שאין אחיזה אל החצונים בהם רק בנקודת האחור לבד. וקרא לבחי' צד הפנים סטרא דקדושה לסבה הנ"ל, וביאר ענינם ואמר, כי הנקודה א' תתאה הלא היא ירושלים כי היא למטה [ב]ארץ השפלה, לכן איננה נקרא סתימאה, כי הרי היא גלויה לעין כל בריה.

וז"ס (תהלים נ ב) מציון מכלל יופי אלהים הופיע, (ירצה כי מציון הוא יסוד דז"א אשר היסוד הזה נקרא מכלל יופי), בסוד (בראשית לט ו) ויהי יוסף יפה תואר, ובסוד (ויקרא יט לב) (והדרת פני) [הדרת פנים] זקן, כנודע. הנה מבחי' ציון הנזכר אלקים, שהיא מלכות הנקראת רחל, הופיע וקבלה הארתה משם ע"י ציון שהוא היסוד דז"א כמבואר אצלינו ענין הארה זו, והוא ענין הה"ג שבז"א שיורדין עד היסוד, ומשם ניתנים אל הנוקבא (העומדת באחור) [דרך אחור] בדעת שלה. ולא עוד, אלא שאפי' הב' חסדים המגולין הניתנין ג"כ לרחל אינן ניתנין אליה עד שירדו תחלה ביסוד דז"א, ואח"כ עולין משם בסוד אור חוזר, ואז ניתנין אל רחל כנודע. נמצא, כי כל הארות רחל הנקראת אלקים הוא מציון מכלל יופי, שהוא יסוד דז"א. וכבר נודע כי הוי"ה אלקים הוא חיבור ז"א ורחל, לכן ירושלים שהיא בחי' רחל היא כנגד פי היסוד של ז"א הנקרא נקודה תתאה.

אמנם נקודה העליונה הנה היא נקוד' עלאה סתימאה, והיא נקודת טבור שהוא סתום, וזהו נקודה עלאה למעלה ממקום נקודה תתאה שביסוד כנ"ל שהיא תתאה ופתוחה. אבל נקודת הטבור עליונה וסתומה והיא בחי' ג"ע הארץ, בחי' אמא (עלאה) הסתום מעין כל בריה, בסוד (ישעיה סד ג) עין לא ראתה וגו', גם היא עלאה בסוד (תהלים כד ג) מי יעלה בהר ה'. והנה נקודה עליונה היא אמצעית לכל ג' נקודות,

זהר תצוה

כאשר אנו משערין כל אורך העולם ישוב וחורבה, שהוא כל בחי' ז"א. נמצא שנקודת הטבור מחצית הגוף ממש כנ"ל, אבל נקודה תתאה היא מחצית בחי' ישוב שהיא רחל כנ"ל. והנה כנגד נקודה זו תתאה אשר בצד פנים, יש מכוונת נגדה ממש בצד האחור נקודה אחרת השלישית, ונקרא נקודה דחורבא כי שם נאחזין החצונים כנ"ל.

ונחזור לענין יהושע וכלב, כי אלו לבדם נמלטו ונתקיימו ונכנסו לארץ, לפי שאינם מבחי' מרגלים כנ"ל, רק הם [מ]בחי' ב' הבלים ואורות הנ"ל, שהם (מ)פי הטבור ופי היסוד, ומשם יוצאין יהושע וכלב, ובזה תבין איך הם מכלל דור המדבר ועם כ"ז נתקיימו ונכנסו לארץ. והענין הוא, כי להיות האורות אלו יוצאין מצד הפנים של ז"א, מקום שדור המדבר עומד שם, לכן הם מתערבין עם דור המדבר ונכללין עמהם. ועוד טעם אחר, והוא כי דור המדבר יוצאין (מחצי) [בחצי] ת"ת תחתון של ז"א, שהוא מהחזה ולמטה, וגם ב' האורות הנ"ל הם יוצאין למטה מן החזה ולכן מתערבין יחד, אבל להיות כי האורות אלו הם יוצאין מן גופא דז"א (בעצמו), וסבת האורות האלו הם מחמת ריבוי אורות של אמא המתפשטין תוך גופא דז"א, לכן הם בוקעין גוף ז"א, וכיון שמוצא פתח פתוח שהם פי הטבור ופי היסוד דז"א, יוצאין דרך שם לחוץ. נמצא, כי האורות האלו עיקרם מן אורות דאמא, ולכן אין להם שייכות לדור המדבר שהם אורות דאבא, לכן נכנסין אלו לא"י שהיא רחל שהיא מצד אורות אמא. ובפרט כי אלו הב' הם אורות גדולים מאד, כי יהושע וכלב לבדם לקחו כל הב' אורות אלו, לכן היה בהם כח לכנס לא"י. וז"ש (במדבר יד לח) ויהושע בן נון וכלב בן יפונה חיו מן האנשים ההולכים לתור את הארץ, פירוש כי גם הם הלכו בחבורת אנשים מרגלים ההם אע"פ שאינם מכללם, לכן נתקיימו וחיו ולא מתו. ושכחתי מה ששמעתי ממורי זלה"ה בזה איזה מהם (ביסוד ואיזה מהם בטבור), [הוא] יהושע או כלב, ואני מסופק אם שמעתי כי כל"ב גימטריא ב"ן שהוא הו"ה במילוי הה"ן היוצאת מן יסוד ז"א אל הנוקבא רחל, אבל יהושע הוא יותר עליון ממנו והוא מהטבור. אבל היותר נלע"ד שהוא בהיפך כי יהושע הוא הבל היוצא מיסוד דאתגלייא הבל רב וגדול, וכלב הוא הארת הטבור שהוא הארה מועטת לפי שפתחה סתום כנ"ל, לכן היה יהושע מלך על ישראל משא"כ כלב. וגם כי הרי יהושע מיוסף אתי, והוא יסוד, א"כ הבל היסוד הוא יהושע.

(ב) אמר הקב"ה להקריב אז שעיר עזים אחד לחטאת לה', כי השעיר הנה הוא מסטרא דס"מ וחולקא דיליה, ובסוד (בראשית כז יא) הן עשו אחי איש שעיר וכמ"ש בפ' תצוה (קפה ע"א) ופקודי (רסט ע"א), ולכן כאשר מקריבין אותו לה' הנה נעשה בזה ב' פעולות שהם הפכים זה מזה וכנ"ל סי' ז': אחד, הוא כי ע"י שמקריבין לה' את השעיר שהוא מסטרא דיליה, הרי מוציאין בזה את בלעו מפיו, ולא עוד אלא שנעשה בו דין ע"י שמקריבין את האימורין ע"ג המזבח, וע"ד שאמרו בפ' פקודי (רלז ע"א) דהא כד אתעביד דינא בסטרא דא אתכפיין כל אינון דשלטין מסטרא כו' ע"ש, וכן בפ' צו (כז ע"ב) שכל קרבן שהוא מסטרא דיליה כשהוא נקרב על המזבח הנה אשא דמדבחה מבערא רוח מסאבא וזינין בישין מעלמא, והרי מתרחק ע"י הס"מ מהשכינה הקדושה, ונדחה והולך לו. פעולה השנית הוא הפכו ממש, והיינו כי מאחר שע"י הקרבן שעיר הוא נדחה מגשת אל הקודש, הרי יזעק חמס ושוד על שברו, ויתחזק בכל תוקף ועוז להלשין ולקטרג בכל האפשרי. ולזאת הנה משחד אותו הקב"ה וממשיך אליו במקום שנדחה ונתרחק שפע יניקה ג"כ מאותו הקרבן שעיר, ויש לו מהקרבן שעיר חלק והנאה יותר גדול משאר כל הקרבנות שאמרנו לעיל סי' ז', כי ע"י שהשעיר הרי הוא מסטרא דיליה כנ"ל, ולכן כאשר נקרב הוא לה' ומתעורר על ידו התפשטות אור וברכה בכל העולמות כולם כנ"ל סי' ז', הרי נמצא כי יש לו שייכות גדול באותו האור והשפע, כי הרי השעיר שהוא סטרא דיליה הוא עתה הגורם את כל זה, ולכן הוא נוטל חלק בראש מאותו האור והשפע הנמשך ע"י הקרבן שעיר, והוא ע"י שהוא מסטרא דיליה כנז', והרי יש לו בזה שייכות גדול (דע"ה ח"ב קנז ע"א).